

VSEBINA:

Ali ni potrebno, da vse to
trpimo?
V velikem tednu
Vračanje
Le kratka noč bo v zemlje
krilu
Samoti
Jedro krščanske dobrotelnosti
Župnijska cerkev
Sv. Kri v Radovljici
»V krvi Jagnjeta...«
Dobri pastir
Ne sodi prehitro!
Globoke misli o božji pre-
vidnosti
Misijonarjeve radosti
Neugaslo ognjišče
Spiski in zapiski
Mali apostol
Obhajilna pesem
Rožica iz Knobleharjevega
zavoda

Vstali Kristus in Magdalena. Jelovškova delavnica iz 2. pol. XVIII. stol. Uršulinke, Ljubljana

Mesečnik
za versko
vzgojo
Letnik I.
Številka 4
April 1945

Molitvena pomoč KA v aprilu

V tem mesecu bomo molili v naslednje namene:

Od 1. do 7. aprila:

Molimo, da bi stalno živeli v milosti božji.

Posvečujoča milost božja je naš največji zaklad, življenje v milosti je naša najvažnejša življenjska naloga in zapoved nad vsemi drugimi zapovedmi.

Po posvečujoči milosti božji duša ni le brez madeža smrtnega greha, temveč smo po njej deležni božje narave, smo otroci božji, imamo polno pravico do nebes in v naših dušah že biva trojina Bog. Zato ni čudno, da veliki cerkveni učenik sv. Tomaž Akvinski uči, da je ves svet z vsem, kar je na njem, pred Bogom manj vreden kot milost božja enega samega človeka. Ni pa nam Bog tega največjega zaklada podelil tako, da bi bil nam na prosto dal, da ga v sebi ohranimo ali zavržemo. Zaupal nam ga je z najstrožjim naročilom, da je naša najvažnejša življenjska naloga, da ga skrbno čuvamo in množimo. Naše življenje je le toliko vredno v božjih očeh, kolikor ga živimo v posvečujoči milosti božji. Življenje zadnjega delavca ali delavke, ki sta otroka božja, je Bogu drago in za nebesa zaslužno. Bog jima bo poplačal vsako njuno dobro misel, vsako dobro besedo, vsako molitev, vse vdano prenešeno trpljenje in vsa po njegovi volji opravljena vsakdanja poklicna opravila. Brez posvečujoče milosti božje pa je življenje pred svetom še tako slavnega državnika, umetnika ali pisatelja gnusoba in brez zasluženja za večnost. Še bolj nam kaže strogo dolžnost življenja v milosti smrtna ura. Le kdor umre v milosti, se zveliča. Nikar se ne zanašajmo, da si jo bomo tik pred smrtjo pridobili. Gospod bo prišel ob uri, ko ne mislimo. Nenadne smrti ob bombnih napadih, v bojih in zadetih od kapi nam to potrjujejo.

Od 8. do 14. aprila:

Molimo, da bi pogosto in vredno prejemali sv. obhajilo.

Cerkev nas leto za letom spodbuja, da bi pogosto pristopali k angelski mizi. Le dvoje pogojev zahteva, poučena po Kristusovem nauku, za vredno pogosto sv. obhajilo: posvečujočo milost božjo v duši in pravi namen. Kljub temu lahko ima pogojema pristopa razmeroma malo

ljudi pogosto k sv. obhajilu. Vzrokov za to je več. Naj jih nekaj omenim.

Mnogi še niso doumeli, da je Jezus Kristus postavil presv. Rešnje Telo kot hrano našim dušam. Telo se vsak dan hrani z zemskim kruhom, da živi; krščanska duša pa mora pogosto uživati nebeški kruh, da more živeti božje življenje. Jezus sam nam je to pojasnil, ko je primerjal sv. obhajilo s kruhom in mano, ki so jo Izraelci uživali v puščavi vsak dan.

Nekaterim ni jasno, da je poglobitveni namen sv. obhajila, kakor uči odlok, »da bi se verniki v svetem zakramentu združili z Bogom, dobili tako moči zoper poželenje, se očistili malih grehov in obvarovali večjih grehov, ki jim je podvržena človeška slabost«. Kdor se zaveda svoje duhovne revščine, nima vzroka, da bi se odtegoval sv. obhajilu, češ da ni vreden, da je le izpolnil prej imenovana pogoja. Nasprotno: njegova duhovna revščina ga mora prav nagibati k pogostemu sv. obhajilu, kakor nagiblje bolezen bolnika, da pije zdravila, in mraz tistega, ki ga zebe, da gre k peči in se ogreje.

Drugi se zopet ne zavedajo, da jim je prav dandanes pogosto sv. obhajilo še posebej potrebno, ko se vera od vseh strani napada in je vedno manj resnične božje ljubezni in pobožnosti. Sv. obhajilo je vir močne vere, ki ne kloni v preizkušnjah in prestaja mučeništvo. — Sv. obhajilo nas vsak dan vnema v božji ljubezni kakor ogenj razžareva trdo železo.

Od 15. do 21. aprila:

Prosimo sv. Jožefa, da bi varoval našo domovino.

V sredo po drugi velikonočni nedelji praznujemo praznik Varstva sv. Jožefa z osmino.

O sv. Jožefu kot varuhu naše domovine je prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman lansko leto zapisal v Škofijskem listu prelepe besede: Sv. Jožef je nebeški patron in zaščitnik naše dežele. Naši predniki so sebe, svoje življenje in svoje imetje postavili pod njegovo varstvo, so njegov praznik obhajali z vso slovesnostjo še prej, preden je bil ukazano za vso Cerkev. Tudi nekatere sosodne dežele so si izbrale sv. Jožefa za svojega patrona.

Redkokdaj pa so naši predniki varstva in zaščite sv. Jožefa, svojega pa-

trona, tako zelo potrebovali, kot ga potrebujemo danes mi. Zaradi tega se poleg presv. Srca Jezusovega in brezmadežnega Srca Marijinega obrnimo še na sv. Jožefa, našega deželnega patrona in varuha sv. Cerkve. Njegovi mogočni skrbi in priprošnji priporočajmo svojo deželo in svoj narod, da mu pomaga ohraniti pravo vero, zaupanje v božjo previdnost in ljubezen do Boga, ki se naj kaže v zvestem spolnjevanju njegovih zapovedi, da nam izprosi varnost in mir in skrbi tudi za naše telesne potrebe in varuje naše domove in naše skromno imetje ter nas reši vseh nevarnosti, ki še groze. Skupno se zatecimo pod njegovo varstvo, v skupnih prošnjah mu sebe in ves narod priporočajmo.

Od 22. do 28. aprila:

Prosimo sv. Jožefa, da bi varoval sv. Cerkev.

Sv. oče Pij IX. je proglasil sv. Jožefa za varuha vesoljne Cerkve. Njegova naslednika Leon XIII. in Pij X. sta z enako ljubeznijo častila sv. Jožefa in mu izročala v varstvo od Kristusa jima zapuščeno čredo. Sv. oče Pij XI. pa je izročil delo Cerkve proti njenemu največjemu sovražniku komunizmu pod varstvo sv. Jožefa. Zakaj so imeli zadnji papeži toliko zaupanja v sv. Jožefa? Njega je nebeški Oče izbral za varuha in branitelja svojemu Sinu Jezusu Kristusu. Kristus še sedaj skrivnostno živi na zemlji v svoji Cerkvi, ki je njegovo skrivnostno telo. Verniki smo udje tega telesa, on pa glava. In kakor je sveti Jožef za časa svojega življenja branil in varoval Kristusa pred njegovimi sovražniki in nevarnostmi in po očetovski zanj skrbel, tako naj bi sedaj po božji volji varoval skrivnostnega Kristusa pred sovražniki in nevarnostmi in po očetovski zanj skrbel iz nebes. Uspešnost njegovega varstva je odvisna tudi od nas. Bog pri usliševanju njegovih prošelj za Cerkev božjo upošteva tudi naše prošnje pri njem zanj. Res je sicer, da sodobni sovražniki Cerkve ne bodo mogli Cerkve uničiti, četudi bi mi ne prosili sv. Jožefa, da bi jo varoval, ker ima božje zagotovilo nepremagljivosti. Morejo jo pa oslabil ali uničiti v tej ali oni pokrajini, v tem ali onem narodu. In prav v tem smislu bomo prosili sv. Jožefa, da naj varuje in podpira Cerkev. Varuje in podpira pri nas. Varuje pa Cerkev tudi pri drugih narodih.

Odpustki za mesec april 1945:

1. Velika noč. Prva ned. v mesecu. Članom rožnov. br. trije p. o.: a) Če v brat. cerkvi molijo po n. sv. o. b) Če v brat. cerkvi molijo po n. sv. o. c) Če v brat. c. nekaj časa pobožno molijo pred izpost. sv. R. T. — P. o.: 1. Tem, ki nosijo višnji škaf. — 2. Članom brat. Srca J. — 3. Članom rožnov. brat. v kateri koli cerkvi. — 4. Članom škaf. br. Karmelske M. b. v brat. ali žup. c. — 5. Članom brat. N. Lj. G. presv. Srca v brat. c. — 6. Tem, ki nosijo višnji škaf. — 7. Članom družbe kršč. družin. — 8. Članom br. sv. Družine. — 9. Vsem, ki morejo dobiti odpustke rimskih postajnih cerkva. Glej marčevsko številko: Veliki četrtak.

4. Sreda, prva v m. Sv. Benedikt Fil. — P. o.: 1. Vsem, ki opravijo kakšno nabož. vaje n. č. sv. Jožefu, prejmejo sv. obh. in molijo p. n. sv. o. — 2. Tem, kakor 23. dan. — 3. Tem, kakor 26. dan. — 4. Tem, kakor jutri.

5. Četrtek, prvi v m. Sv. Julijana. Članom br. sv. R. T. p. o. v brat. c. (Če te

brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. cerkvi.)

6. Petek, prvi v mesecu. P. o. članom br. sv. R. T. kakor včeraj. — Članom brat. presv. Srca J. — Vsem, ki prejmejo sv. zakr. in se udeležijo javne pobožnosti n. č. sv. Srca J. ter molijo p. n. sv. o. — Dalje vsem, ki prejmejo sv. obh. in sami opravijo kakšno pobožnost v zadošč. Srca J. obiščejo cerkev in molijo p. n. sv. o., če se ne morejo udeležiti javne pobožnosti, kjer se opravlja.

7. Sobota, prva v m. — P. o. vsem, ki prejmejo sv. obh. in opravijo kakšno nabož. vaje n. č. Brezmadežni, da nekoliko zadoščajo za njej priznata razžalji, in molijo p. n. sv. o.

16. Ponedeljek, P. o. tretjered., če obnove svoje zaobljube ta dan ali naslednjo nedeljo (kadar so ta dan upravičeno zadržani).

18. Sreda, varstvo sv. Jožefa. P. o.: 1. Članom družbe kršč. družin. — 2. Članom

br. sv. Družine. — 3. Članom škaf. br. Karm. M. b. — 4. Istim kakor 23. dan.

23. Ponedeljek, Blaž. Egidij Asisk. P. o. vsem vernikom v cerkvah 3 redov sv. Franciška; tretjerednikom tudi v žup. c., kjer ni redovne.

24. Torek. Sv. Fidel. P. o. tem kakor včeraj.

26. Četrtek. Mati božja, dobrega sveta. P. o. čl. Družbe sv. Petra Klav., če molijo za razšir. sv. vere in p. n. sv. o.

28. Sobota. Sv. Lukezij. P. o. kakor 23. dan.

29. Nedelja, zadnja v m. Sv. Peter m. Ustanovni dan Družbe sv. Petra Klav. P. o. tem kakor 26. dan. — Dalje tem, kakor 23. dan. — Vsem, ki vsaj trikrat na teden odmolijo rož. venec.

30. Ponedeljek, Blaž. Benedikt. P. o. tem kakor 23. dan.

Julij Quaglio: Vstali Kristus se prikaže desnemu razbojniku Dizmu. Ljubljanska stolnica.

Ali ni potrebno, da vse to trpimo?

»Kristus je vstal, aleluja!« je radostno velikonočno oznanilo. Težko, težko čakamo, kdaj bomo zaslišali blagovest, da tudi mi vsi iz sedanjih stisk in skrbi ustanemo, kdaj bo vstalega Jezusa pozdrav: »Mir vam bodi« tudi nas zdramil iz topega strahu.

Pa k vstajenju in v velikonočni mir vodi pot čez Kalvarijo, skozi senco križa in nedopovedljivo trpljenje, ki ga sočutno premišljujemo na Gospodovem zgledu. Miru si želimo, rešitve pričakujemo, po vstajenju hrepenimo, a križevega pota trpljenja ne razumemo.

Učenci Gospodovi tudi niso razumeli, zakaj je njihov Učenik moral toliko trpeti telesno in duševno, da se je zdelo, da je popolnoma uničeno vse, on in njegovo delo. Pa so vendar preroki, ki jih je Bog pošiljal izvoljenemu ljudstvu, sto- in stoletja prej po božjem navdihu vse trpljenje Odrešenikovo napovedali, na splošno in tudi prav v potankostih. Na potu v Emaus je od mrtvih vstali Učenik zbežanima učencema pomankljivost razumevanja očital: »O nes pametna in po srcu kesna za verovanje vsega tega, kar so povedali preroki! Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to pretrpel in šel v svojo slavo?« (Lk 24, 25, 26.) In jima je začel vse, kar je bilo o njem v svetem pismu prerokovano in se je moralo na njem izpolniti, razlagati tako, da ni bila samo v njunem umu popolna jasnost, ampak jima je tudi srce zagorelo v ljubezni in navdušenju, kakor sta sama priznala.

Mi nismo nič boljši od učencev. Tudi mi smo nes pametni in po srcu kesni, da kar ne moremo razumeti, zakaj moramo toliko trpeti in bi nas mogel Gospod tudi vpraševati: »Ali ni potrebno, da vse to pretrpite, da boste potem šli v mojo slavo?« Kakor učencema na potu

v Emaus dajejo tudi nam preroki v svetem pismu odgovor na vprašanje, ki nas toliko muči: »Zakaj moramo toliko trpeti?« Poiščimo odgovor pri enem izmed prerokov, pri Izajiju, ki je sedem sto let pred Kristusom o njegovem trpljenju in njegovi smrti pripovedoval, svojemu ljudstvu pa napovedal hude in dolgotranje kazni za nezvestobo Bogu in njegovi volji.

Temeljna misel Izajijevih napovedi je, da vsak greh zahteva zadoščenje. Dokler ljudje niso pripravljeni dati žaljenemu Bogu zadoščenje s skesanim srcem in v spokornem duhu, tako dolgo Bog grehov odpustiti ne more in v svoji neskončni pravičnosti ne more kazni preklicati. Človeško zadoščenje in človeška pokora seveda nima tolike vrednosti in cene, da bi mogla zadostiti za žalitve, ki so zadele neizmerno božjo svetost. Zaradi tega je moral Jezus, Sin božji in obenem pravi človek, zadoščiti za vse grehe sveta — a da bo to najpopolnejše zadoščenje tudi nam za naše osebne grehe ošteto, moramo v milosti božji združeni s križanim Odrešenikom delati pokoro in svoje zgolj človeško zadoščenje kakor kapljico spustiti v morje Jezusovega trpljenja, ki je neizmerne cene in učinkovitosti.

Bog dopušča, da človeške rodove kaznujejo njihovi lastni grehi, ki povzročajo največ trpljenja v življenju. To trpljenje naj bi ljudje sprejeli za pokoro ter ga v ponižnosti in spoznanju krivic, ki jih z grehi Bogu delajo, uporabljali, da dajejo božji pravičnosti vsaj nekaj zadoščenja za premnoge žalitve. Toda, ko nas trpljenje zadene, kako malokdo misli na to. Večinoma se vsak bridko pritožuje: »Ali sem tolikšno trpljenje zaslužil? Saj vendar nisem nič posebno hudega storil! Zakaj torej mi Bog pošilja tako težak križ?« Stara, silno stara zgodba je to, ki se skoraj vsak dan ponavlja. Že

prerok Jeremija iz svojega časa ugotavlja: »Nikogar ni, ki bi pokoro delal zavoljo svojega greha, rekoč: 'Kaj sem storil?'« (Jer 8, 6). Pravilno bi bilo, da bi v trpljenju najprej izprašal svojo vest: V čem sem grešil? S čim sem prekršil božjo voljo? Pa nam napuh ne pusti.

Napuh je največja ovira, da se človek — poedinec in cel narod — ne spravi z Bogom. Ne išče vzroka stisk in trpljenja v sebi,

ampak obtožuje žaljenega Boga, da pretrdo ravna. Prerok Izajija svojemu ljudstvu dokazuje, da ni Bog zavrgel ljudstva, pač pa je ljudstvo Boga in njegove zapovedi zavrglo, grehi ljudstva so krivi vse njegove stiske in bede. »Je mar moja roka okrajšana, da ne morem rešiti? Ali mar nimam več moči, vas rešiti?« vprašuje Gospod svoje ljudstvo. Božja moč ni opešala, božja roka ni oslabela, s samo besedo more Bog morja spremeniti v puščavo in reke posušiti. Še ima vso moč, še je pripravljen pomagati, toda njihove pregrehe zadržujejo vsemogočno roko, da ne more pomagati. »Zavoljo vaših grehov ste prodani,« trdi Gospod, »ker prišel sem, pa nikogar ni bilo; klical sem, pa nihče ni poslušal« (Iz 50, 1. 2). Tako je prerok Izajija govoril svojemu ljudstvu.

Kako resnično veljajo te besede za evropske narode — in tudi za nas — ki sedaj toliko trpimo na posledicah strašne zmote, ko so zavrgli božje zapovedi ter po svojih blodnih mislih hoteli urediti na svetu boljše in lepše življenje, kakor pa ga je neskončno modri Bog zamislil. Ni Bog zavrgel narodov, pač pa so narodi zavrgli Boga. Ni Bog odpovedal zvestobe, le ljudje so postali Bogu nezvesti. Še je božja roka vsemogočna in pripravljena pomagati, a ovira jo grešno in brezbožno mišljenje ljudi. Grešno mišljenje moramo spremeniti, pa bo odprta pot v lepšo bodočnost. Odpovedati se moramo grehu in po zapovedih božjih živeti. Spoznati moramo, da po pravici trpimo, in vso stisko sedanjosti s ponižnim in skesanim duhom nositi v pokoro in zadoščenje za svoje in svojega ljudstva grehe. Potem bo Gospod Bog šele mogel popraviti vso upoštevanje, ki ga je vojska in revolucija narodom naredila. Brez pravega in iskrenega spreobrnjenja k Bogu, našemu Zveličarju, ne moremo in ne smemo pričakovati rešitve iz sedanjih stisk. Sebi in narodu koristijo največ tisti, ki se res spreobrnejo in v duhu spokornosti zvesto služijo Bogu in z vso vestnostjo njegove zapovedi spolnjujejo. Ti so veliki, važni in odločilni zastopniki svojega naroda, pa čeprav jih narod ne pozna in njihova imena ne bodo zapisana v zgodovini, ki jo ljudje pišejo; zapisana pa bodo v knjigi živ-

ljenja in, ko bo Bog odkril skrivnostne zavese, ki zdaj zakrivajo našim očem božje načrte, bo vse človeštvo spoznalo, katere sile so bile tiste, ki jih je Bog upošteval pri svojih načrtih, in kateri so bili samo igralci, ki so na odru človeške zgodovine bolj ali manj občudovani igrali svoje vloge — po besedilu, ki ga je Bog sestavil na podlagi molitev in pokore skritih, tihih, a njemu do konca zvestih duš.

Ko bi skušali ta načela božjega vodstva in gospodarstva nekoliko globlje doumeti, bi tudi to spoznali, da je potrebno vse to, kar prihaja nad nas, pretrpeti. Tako bomo tudi mi šli v svojo slavo. Čim prej bo večji del naroda to spoznal in bridkosti, skrbi in težave sedanjosti porabil, da Bogu zadosti za svoje in vsega naroda grehe, tem prej po konec hudih stisk, tem prej bo prišel blagoslov iz nebes na naše delo, da bomo mogli zopet v miru in uspešno obnoviti vse, kar je razdejanega.

Prerok Izajija je ob največji stiski, ko je asirski kralj Senaharib ogrožal sam obstoj izvoljenega ljudstva, napovedal osvoboditev in nov dvig na pol uničenega naroda: »Letos jejte, kar samo od sebe zraste, in drugo leto jejte sadeže drevja, tretje leto pa sejte in žanjite in vinograde zasajajte in njih sad uživajte« (Iz 37, 30). Tako je tolažil prerok svoje ljudstvo. Zaradi vojske še dve leti ne bodo mogli v miru pridelovati žit in vina; trda bo še ti dve leti, stradali bodo, ker bodo morali živeti le od tega, kar zemlja sama rodi in divje zraste, in pa od sadja, ki dozori brez človeškega dela — a tretje leto se bo vrnil v deželo mir in v varnosti bodo mogli obdelovati zemljo, pičli ostanki naroda pa, ki bodo vojsko preživeli, se bodo zopet razmnožili, kakor prerok v prispodobi pove: »In kar bo ostalo, bo korenine gnalo navzdol in sad delalo na kvišku« (Iz 37, 31).

Ta napoved je veljala doslovno za izvoljeno ljudstvo, a pomen ima za vsa ljudstva in vse čase. Tudi za nas in naš čas. Še bo trda nekaj časa, dokler Bog ne bo videl, da smo res spremenili pokvarjeno mišljenje in da smo pripravljeni zvesto mu služiti, potem pa bo dal moč in rast ostankom naroda, ki se bo razvijal v močno drevo polno sadov. In tedaj bodo na vprašanje: Ali ni bilo potrebno, da smo vse to pretrpeli? vsi enodušno odgovorili: Da! Bilo je potrebno. Trpljenje nas je pripeljalo nazaj k Bogu, nas očistilo in nam obnovilo zvestobo Bogu. Kdor pa je Bogu zvest, temu tudi Bog ohrani zvestobo in izpolni dane obljube.

Dr. Gregorij Rožman, škof.

V VELIKEM TEDNU...

(Razmišljanje sv. Avgušтина)

(Iz jutranjic.)

1. Veliki četrtek.

(Sv. Avguštin, odlomki iz razlage 54. psalma.)

»Usliši, o Bog, mojo molitev in ne zametuj moje prošnje; ozri se name ter me usliši!« (Ps 54, 2, 3).

To so besede človeka, ki ga tarejo nadloge, skrbi in stiske. Moli, ker mnogo trpi, ker želi, da bi bil hudega rešen. Zda pa poglejmo, kaj hudega je nad njim, in, ko nam pove, spoznajmo, da je tisto tudi nad nami; tako bomo z njim vred molili, ko smo z njim vred v stiski.

»Žalosten sem,« pravi, »ko me uriijo, in sem zbeگان« (Ps 54, 3).

Kaj ga žalosti? Kaj ga bega? »Ko me uriijo,« pravi. Na mislih ima hudobne ljudi, ki od njih trpi, in prav to trpljenje, prizadeto od hudobnežev, imenuje svoje urjenje. Nikar ne mislite, da so hudobneži zastoj na tem svetu in da Bog z njimi nič dobrega ne dela. Vsak hudobnež živi ali zato, da bi se poboljšal, ali zato, da bi se dobri po njem (v pravičnosti) uril. O, da bi se tisti, ki nas zdaj uriijo, spreobrnili in se z nami vred (v dobrem) urili! Vendar pa jih, dokler tako žive, da nas uriijo, ne sovražimo, saj ne vemo, bo li kdo izmed njih v svoji hudobiji do konca trdovraten ostal. In često se zgodi, da nevede sovražiš brata, ko meniš, da sovražiš neprijatelja. O hudiču in njegovih angelih nam sveto pismo jasno pričuje, da so določeni za večni ogenj. Obupati smemo samo nad spreobrnitvijo tistih, s katerimi smo v skritem boju. Za ta boj nas oborožuje apostol, ko pravi: »Ni se nam bojevati zoper kri in meso — to je, zoper ljudi, ki jih vidite — ampak zoper vladarje in oblasti in gospodovalce svetá, te teme« (Ef 6, 12). Da pa ti ne bi, ko je rekel »svetá«, prišlo na misel, da so hudobni duhovi gospodovalci nebes in zemlje, je dejal: »svetá, te teme;« »svetá,« je dejal, namreč ljubiteljev svetá; »svetá,« je dejal, namreč brezbožnih in krivičnih; »svetá,« je dejal, namreč tistega (svetá), ki evangelij o njem trdi: »In s v e t g a n i spoznal« (Jan 1, 10).

»Kajti videl sem krivico in ugovarjanje v mestu« (Ps 54, 10).

Poglej, kako je križ poveličan! Tisti križ, ki so ga sovražniki zasramovali, nosijo zdaj kralji na svojem čelu. Uspeh je pokazal njegovo (Zveličarjevo) moč: ukrotil je svet ne z železnim mečem, marveč z lesenim križem. Les križa se je zdel sovražnikom zasramovanja vreden in, stoječ pred križem, so zmajevali z glavo in govorili: »Če je Sin božji, naj stopi s križa« (Mt 27, 39, 40). On pa je stegoval svoje roke proti ljudstvu, ki ni verovalo in ki je ugovarjalo (Rim 10, 21). Ako je namreč pravičen, kdor iz vere živi, je krivičen, kdor nima vere. Kar torej (psalmist) tu imenuje krivico, pomeni, tako umej, nevero. Gospod je torej videl v mestu krivico in ugovarjanje ter stegoval svoje roke proti ljudstvu, ki ni verovalo in je ugovarjalo; in vendar je, tudi le-te priča-kujoč, rekel: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo« (Lk 23, 34).

2. Veliki petek.

(Sv. Avguštin, odlomek iz razlage 63. psalma.)

»Obvaroval si me, o Bog, zbora hudobnih, drhali tistih, ki delajo hudobijo« (Ps 63, 3).

Poglejmo zdaj našo Glavo! Mnogo mučencev je preneslo takšno trpljenje, toda nič se ne svetí tako kakor Glava mučencev: tu bolje vidimo, kar so oni na sebi skusili (namreč božje varstvo). Obvarovan je bil (mučenec) zbora hudobnih, ker ga je varoval Bog, ker je njegovo telo varoval Sin in človek, ki ga je (Sin) nase vzel, ker je Sin človekov in Sin božji — Sin božji zaradi podobe božje, Sin človekov zaradi podobe hlapca (Flp 2, 6, 7) — in ima oblast, dati življenje in ga zopet vzeti (Jan 10, 18). Kaj so mu (mučencu) mogli sovražniki storiti? Umorili so telo, duše niso umorili. Pazite! Ne bilo bi dovolj, da bi bil Gospod mučence z besedo spodbudil, ko bi jih ne bil s svojim zgledom potrdil. Veste, kakšen je bil zbor hudobnih Judov in kakšna drhal tistih, ki delajo hudobijo. Katero hudobijo? Tisto, da so hoteli Gospoda Jezusa umoriti. »Toliko dobrih del,« pravi, »sem vam pokazal; zaradi katerega od teh me hočete umoriti?« (Jan 10, 32). Prenašal je njihove

Julij Quaglio: Pokora. Ljubljanska stolnica.

Julij Quaglio: Pobožnost. Ljubljanska stolnica.

slabotne, ozdravljaj vse njihove bolnike, oznanjal nebeško kraljestvo, ni molčal o njihovih pregrehah, da bi jim bile le-te zoprne, ne pa zdravnik, ki jih je zdravil. Brez hvaležnosti za vse to zdravljenje so, kakor da so od hude vročine zblazneli, besneli zoper zdravnika, ki jih je prišel zdraviti, in sklenili, da ga usmrte, kakor da so hoteli s tem preskusiti, je li človek, ki more umreti, ali je nekaj več nego človek in ne pusti, da bi umrl. Njihovo govorjenje spoznamo v Salomonovi Modrosti: »Na najsramotnejšo smrt ga obsodimo,« pravijo; »preskusimo ga, zakaj iz njegovih besed se bo videlo: če je namreč Sin božji, naj ga (Bog) otme« (Modr 2, 20 in Mt 27, 43).

»Svoje jezike so nabrusili kakor meč« (Ps 63, 4).

Judje naj nikar ne govore: »Nismo Kristusa umorili.« Zato so ga namreč izročili sodniku Pilatu, da bi se zdelo, kakor da oni niso krivi njegove smrti. Zakaj, ko jim je Pilat rekel: »Vi ga usmrtite,« so odgovorili: »Mi ne sme-

mo nikogar usmrtiti« (Jan 18, 31). Hudobijo svojega zločina so hoteli prevaliti na človeškega sodnika; toda so li preslepili Boga sodnika? Pilat je imel nekolikšen delež tistega, kar je storil; toda v primeri z njimi je bil mnogo nedolžnejši. Prizadeval si je, kolikor je mogel, da bi ga rešil iz njihovih rok. Zato ga je bičanega pripeljal pred nje. Gospoda je dal bičati ne zato, ker bi ga bil preganjal, marveč ker je hotel ustreči njihovemu slepemu sovraštvu; storil je še to, da bi se vsaj tako dali potolažiti in ne bi več terjali njegove smrti, ko bi ga videli bičanega. Ko pa so vztrajali, veste, da si je Pilat umil roke in rekel, da tega ni on storil, da je njegove smrti čist. Vendar je storil. Če pa je on kriv, ker je storil, četudi proti svoji volji, mar so li nedolžni tisti, ki so ga prisilili, da je storil? Nikakor ne. Marveč on je izrekel nad njim sodbo in ga dal križati ter ga tako rekoč sam usmrtil. Tudi vi, Judje, ste ga usmrtili. S čim ste ga usmrtili? Z mečem svojega jezika; nabrusili ste namreč svoje jezike. In kdaj ste mahnili po njem, če ne tedaj, ko ste vpili: »Križaj, križaj ga?«

3. Velika sobota.

(Sv. Avguštin, odlomek iz razlage 63. psalma.)

Kam so dovedli tista svoja izmišljanja, ki so ob njih tako onemogli, da so celo potem, ko je Gospod umrl in bil pokopan, postavili stražnike pred grob? Rekli so namreč Pilatu: »Oni zapeljivec« — tako so imenovali Gospoda Jezusa Kristusa, kar bodi v tolažbo njegovim služabnikom, kadar jih imenujejo zapeljivce — rekli so torej Pilatu: »Oni zapeljivec je, ko je bil še živ, rekel: 'Čez tri dni bom vstal.' Ukaži torej, naj se grob zavaruje do tretjega dne, da morda ne pridejo njegovi učenci, ga ukradejo in poreko ljudstvu: 'Vstal je od mrtvih.' In zadnja prevara bi bila hujša od prve.« Pilat jim je rekel: »Imate stražo. Pojdite in zavarujte, kakor veste.« Oni pa so šli, kamen zapečatili in grob zavarovali s stražo (Mt 27, 63—65).

Postavili so pred grob vojake za stražnike. Zemlja se je stresla in Gospod je vstal. Ob grobu so se zgodili takšni čudeži, da bi bili celo vojaki sami, ki so bili prišli stražiti, za priče, ko bi bili hoteli resnico povedati. Toda lakomnost, ki je ujela učenca, Kristusovega spremljevalca, je ujela tudi vojaka, stražnika pri grobu. »Damo vam denarja,« so jim dejali, »in recite, da so, ko ste spali, prišli njegovi učenci in ga odnesli.« Zares so ob izmišljanju onemogli! Kaj praviš, nesrečna zvijačnost? Tako zapuščaš luč pobožnega mišljenja, ka-li, in se pogrezaš v globino prekanjenosti, da praviš: »Recite, da so, ko ste spali, prišli njegovi učenci in ga odnesli?« Na speče priče se sklicuješ. Zares, ti sam si zaspal, ker si ob takih izmišljanjih onemogel.

VRAČANJE

Odpusti mi, Gospod, saj ves sem tvoj,
za tabo krenil sem na daljni poti,
viharja pesem me nič več ne moti,
kot zvezde sem ovit v tvoj rahli soj.

Ne vidim te, samo stopinj odmev
zveni tako mehko v to noč in mraz,
v daljavi vabi me tvoj tihi glas...
Pri tvojih ognjih se bom spet ogrel.

Asta Jakša.

Le kratka noč bo v zemlje krilu

Iz leta v leto se polni naša zemlja z grobovi, domačimi in tujimi. A tudi tam zunaj daleč prek meja naše domačije v nam neznanih pokrajinah je mnogo, mnogo grobov, kjer počivajo naši rojaki. Tako daleč, da pač

večina od nas nikoli ne bo mogla poromati tja in poklekati na tihi griček, pomoliti in ga poskropiti z blagoslovljeno vodo ter vsaditi nanj zeleni rožmarin ali roženkravt. A tudi ti daljni grobovi so nam blizu. Naše notranje oči jih gledajo. Naše misli jih nenehno obiskujejo.

Trdijo, da čas zaceli vse rane. Dokler so še močno razbolene, tolažba ni kaj prida. Za marsikoga je v daljnem grobu zakopanega vse preveč ljubezni in sreče, da bi kratek čas mogel povsem zabrisati spomin na žalost za rajnim. V nizkem, neznanem grobu je zasuto toliko tega, kar se zdi in tudi je nenadomestljivo. Vemo, da so dragi pokojni padli kot junaki za veliko, sveto stvar in je njihov spomin časten. Res je tako. A srce kljub temu čustvuje po svoje. Kaj njemu mrzli brezcvetni zmagoslavni lovor, če pa so mu poteptali in uničili vse cvetje! Kdor hoče tolažiti žalostno srce, je mora voditi v pokojnikovo bližino. Srce ga namreč ne more in noče pozabiti. Tako tolažiti pa zna edino sveta vera.

Nad grobom prižiga vera sedem tolažilnih zvezd, sedem velikih resnic. Te pošiljajo mile žarke nizdol in s prijazno lučjo osvetljuje otožno srce. Ako se ne zapiraš v togo nesprejemljivost in v divjo kljubovalnost, boš v teh resnicah našel resnično uteho. Ne umišljene in bežne, temveč trdno in trajno. Tvoj mir in zaupanje bosta postala tem močnejša in trdnjša, čim krepkeje in pristrčneje se oklepaš teh resnic.

Prva resnica je neumrljivost duše. Pravimo, da je rajni umrl. A ni prav povsem res, temveč je le zaspal. Ljudje so se posmehovali, ko je Gospod izgovoril to resnico pred mrtvo Jajrovo hčerko. Prestrašenim in strmečim pa je zamrl posmeh, ko so na oči videli resnico o neumrljivosti duše. Iz onostranosti jo je Gospod poklical nazaj v mrtvo deklico in ta se je živa dvignila z ležišča. — Kadar človek spi, se duša umakne iz zavestnega duševnega življenja in, dokler traja spanec, nam je nedosegljivo daleč nekje v tuji deželi. A živi naprej. Smrtno spanje je globlje in daljše od telesnega. Duša stopi iz zemškega življenja v drugi svet. A živi naprej. Telo umrje in razpade v prah. Naj. Saj je duša tista, ki smo jo predvsem ljubili. Duša je bila, ki nam je ljubezen vračala. Z njo smo sklepali lepe vezi, in naša žalost je prav v tem, da je ona odšla od nas. Nič več je ne moremo doseči. A živi naprej. Ni prenehala biti. Se vedno je živa ta ljuba, zvesta, dobra duša v svoji toplini in dobrini, s svojo izrazito lastno osebnostjo, kar nam jo je delalo ljubo pred vsemi drugimi dušami. Živi naprej z vsemi ljubkimi spomini, ki nas vežejo nanjo. Z vsem bogastvom življenja, ki je njeno in naše obenem. To niso le prazne predstave našega duha, temveč polna neokrnjena in nezmanjšana resnica.

Druga resnica je odrešenje po Jezusu Kristusu. Draga duša je odšla v večnost. Ako nas ni žalost čisto spremenila v sebično potrtnost, bo naše prvo vprašanje, kakšna je bila smrt in kakšna je bila Sodnikova odločitev. Odgovor daje križ, ki ga po krščanski navadi postavljamo na grob. Ves naš in naših dragih up je v Odrešeniku. On je odplačal krivdo sveta s svojo drago krvjo. In v ljubezni Očetovi, ki svojemu lastnemu Sinu ni prizanesel, ampak ga je dal za nas vse, da bi vsi bili odrešeni. Tej Gospodovi milosti smo drago dušo priporočali v molitvah. Sama se je v zadnji uri s sveto resnobo obračala k Bogu. Ko je dotrpela smrtni boj, je kot resnična trpinka in nosilka križa stopila pred Njega. Zato nad njo ni zgubljena moč svetega križa in milost odrešenja.

Tretja resnica je nauk o vicah. Kakor gotovo upamo, da je draga duša pri Bogu, tako pa se tudi zavedamo bridke resnice, da je sleherni človek poln slabosti in da nič nepopolnega ne more v nebesa. Tudi duša rajnega ni bila brez graje in brez madeža, da bi mogla obstati pred obličjem Najvišjega. A s tem še ni zavržena. Če je pred Sodnikom v stanu milosti, ji vice nudijo očiščevalen prehod v nebesa. Vice so manj kraj groze in bolj tolažba za vse, ki spoštljivo časte božjo svetost in pravičnost in ponižno priznavajo človeške omahljivosti. Vice so sicer trpljenja polna, obenem pa gotova pot v nebesa.

Četrta resnica je občestvo svetnikov. Ta ljubezniva resnica tolažilno dopolnjuje nauk o vicah: ubogim dušam moremo pomagati, ako se proseče in zadoščujoče obračamo za nje na božje usmiljenje. Naravno občestvo ljudi, ki ima v Bogu Stvarniku in v praočetu Adamu svoj izvor, je Kristus kot glava odrešenih dvig-

nil v nadnaravno občestvo milosti, v sveto božjo družino. V njej drug za drugega lahko prosimo, drug drugemu lahko pomagamo v najvišji zadevi večnega zveličanja. Smrt tega občestva ne raztrga. Dušam, tudi onstran groba lahko priskočimo na pomoč. Rajni nikoli ni sam in zapuščen, če ljubeče mislimo nanj in mu znamo in hočemo pomagati z najboljšimi darovi, ki jih pokojnim moremo nakloniti.

Peta resnica je veličastvo nebes. Truplo počiva v grobu, kjer mora dati zemlji, kar je njenega. Duša pa ima pred seboj cilj — tako lep in veličasten, kot ga more ustvariti edinole neskončna božja ljubezen. Cilj, ki presega vse človeško pojmovanje. Apostolu je bil dovoljen kratek pogled v nebesne skrivnosti. Ko pa hoče o njih govoriti, more — sicer tako zgovoren — o vsem le jecljati. Božji Sin, ki je prišel iz nebes, nam je pripovedoval o lepoti božjega kraljestva v čudovitih prispodobah. A tudi spričo vsega razodetja si blaženosti nebes ne moremo predstavljati dosti več, kakor si more sleporojeni predstavljati krasoto cvetočega, sončnega maja. Le eno vemo točno. V hipu, ko je draga duša smela prestopiti nebeški prag, je zanjo konec trpljenja. Našla je mir, kakor ga na zemlji nihče uživati ne more. Raduje se sreče in veselja, ki presega vse želje in pojme. Živi novo, večno mladost. In te blaženosti ji nihče nikdar vzal ne bo.

Šesta resnica je vstajenje mrtvih, ki dopolnjuje zmago Odrašenikovo. Njegovo vstajenje je najtrdnjše poročilo za naše vstajenje. Telo nosi pečat duhovnosti in nujno spada k človeku. Ljubo nam je kot bivališče in orodje in zrcalo duše, kot bistveni sestavni del osebnosti. Smrt vzame telesu vso lepoto in častitost in je razdene v prah. A ne za večno. Nekoč bo mogočna tiranka morala izročiti ves plen Njemu, ki je Bog živih. Takrat — na veličastno velikonočno jutro, ki nima večera. Tisto zvesto srce, ki je za nas bilo in je zdaj utrpnilo, se bo spet zbudilo k novemu življenju. Tiste ljube oči, ki so se zaprle za ta svet, se nam bodo spet nasmehnile v prijaznem pogledu. Tiste pridne roke, ki so nam toliko dobrega nudile, se bodo spet vesele prožile v naš objem. Oni znani topli naglas v besedi ne bo na veke molčal. Ob uri vstajenja se bo znova oglasil in nas presenečeno poklical z imenom.

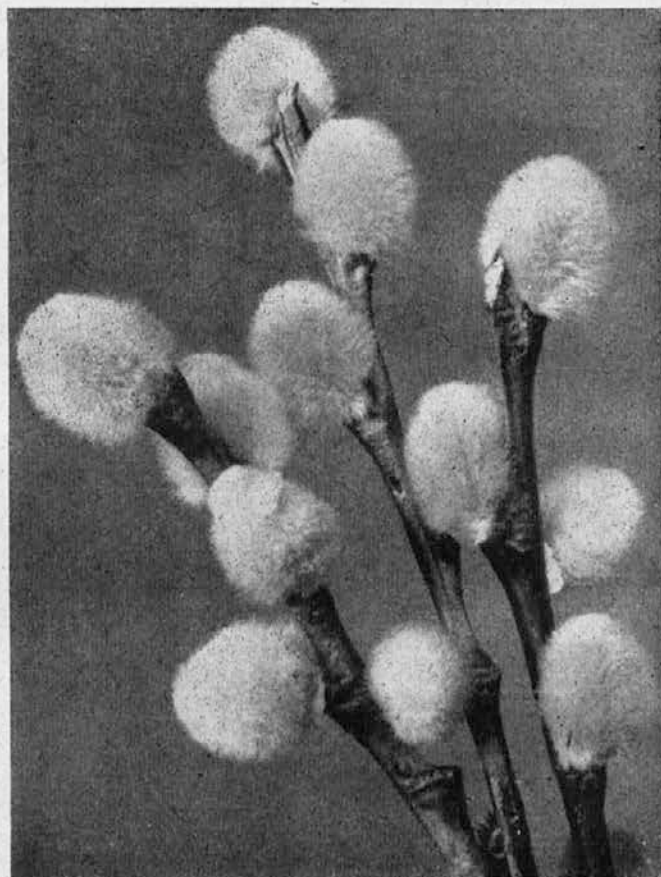
Sedma resnica nam obljublja svidenje in večno združitev z našimi dragimi, od katerih nas smrt le za kratek čas loči. Naravne vezi krvi, zakona in prijateljstva na zemlji so sklenjene po božji volji in posvečene po božji milosti. Smrt more uničiti le to, kar je na teh vezeh telesnega, ne pa tega, kar je duhovnega.

Mar bo Gospod v večnosti trgal in uničeval, kar je bilo v našem življenju njegovo la*tno delo? Bog ljubi vse, kar je netvornost, vse dobro in je njegova ljubezen vekotrajna. Ako milost teh vezi ne trga, temveč gradi na naravo, potem tudi nebesna slava ne bo ravnala drugače! Saj ta ni nič drugega kot popolna razcvetela in dozorela milost. Kar nam je Bog naklonil na zemlji za najlepši dar, nam tega v nebesih ne bo jemal. Srce, ki nam je bilo na zemlji zvesto, tudi tam ne bo pozabilo svoje zvestobe. Vera nam oznanja svidenje onstran groba kot veselo gotovost in jemlje ločitvi poslednji boleči trn.

Prevzeti teh resnic veselega srca prepevajmo z velikonočno pesmijo:

O smrt, o kje je zмага tvoja in tvoje ostro želo — kje? Veselo upa duša moja, življenje večno čaka nje.

Moj Jezus je od smrti vstal, kraljestvo smrti pokončal!
Aleš Napret.

SAMOTI

Vinko Žitnik

Ti sveti šotor moj, samota,
ti blaženi tolmun molčanja,
ti večnosti zaliv, kotanja —
na tvojem dnu leži Lepota!
Ti zastor prašnega telesa,
ti čista srčna globočina,
ti sveti, živi vir spoznanja —
tako si sladka kot nebesa!
Čuj, v tebi divja bolečina
postane krotka, Bogu vdana,
in duša — prej do dna razklana —
je mirna, z Jezusom edina.

Kako si čudežna in blaga!
Z glavé mi strgaš prhle vence,
odpreš mi — žejnemu — studence,
poženeš slo mi izpred praga.
Natakneš prstan mi poročni
in svatovsko mi oblačilo
podaš, prižgeš mi vse lestence:
nato: moj Ljubi, Dobri, Močni,
moj Jezus — ženin duše — s silo
ljubezni me potegne nase,
poljubi me in ves mi da se
kot kruh in vino in zdravilo...

Jedro krščanske dobrodelnosti

Ob času splošnega obobužanja potrebuje svet ljubezni, in to predvsem dejanske ljubezni, del duhovnega in telesnega usmiljenja.

Od kod pa naj črpamo to ljubezen? Kje je rezervoar dobrotelnih vrlcev? Kje drugje kot v Jezusu Kristusu. Iz njegovega Srca priteka vsa prava ljubezen in v njegovo Srce se prava ljubezen zopet vrača. On je izpričal svojo ljubezen do ljudi s tem, da je okrog hodil in dobrote delil, s tem, da je prelił svojo kri za častni in večni blagor človeštva. Pa tudi s svojim naukom je ogrnil s plaščem ljubezni vse uboge in betežne, lačne in žejne. Saj se v smislu svojih lastnih besed tako rekoč čuti povsem eno z njimi. Samega sebe istoveti z vsemi pomoči potrebnimi, ko govori: »Kar ste storili kate-remu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25, 40). Kar torej storiš dobrega svojemu bližnjemu, storiš njemu in on sam ti bo plačnik za vse to posebej ob poslednji sodbi; kar odrečeš svojemu bližnjemu, ki je tvoje pomoči potreben, to odrečeš Kristusu samemu in Kristus te bo zato sodil, pa tudi obsodil.

Smelo trdimo, da je ta beseda božjega Zveličarja najpomembnejše socialno delo. Kajti ta beseda je zdrobila trdo skorjo človeške sebičnosti. Ljubezen do bližnjega, ki je bila v poganstvu popolnoma omrznila, je s Kristusovo besedo zopet ogrel plamen božje ljubezni. Iz te ljubezni poganjajo neštete dobrotelne organizacije, ki jih je priklicalo krščanstvo tekom stoletij v življenje.

Že od tod pa sledi: Če je vsa krščanska dobrodelnost neločljivo zvezana z osebo Kristusovo, potem je gotovo, da bo vse naše dobrotelno udejstvovanje, pa vsako posamezno delo ljubezni imelo toliko več moči in vpliva, toliko več milosti in zaslužnja, kolikor tesneje smo pri svojih dobrotelnih delih združeni z osebo Kristusovo po svojem dobrem namenu. Ta čisti namen, ki vključuje ljubezen do Kristusa, je oko in duša krščanske dobrodelnosti.

Drugo pa je tole: Ko našteva božji Zveličar dobra dela kot merilo, po katerem bo delil plačilo in kazni ob sodnem dnevu, našteva samo taka dela, ki jih človek osebno skazuje svojemu bližnjemu: podelitev hrane in pijače lačnemu in žejnemu, prenočevanje tujcev, oblačenje nagih, obiskovanje bolnikov in jetnikov. Niti miloščine ne omenja ob tej priliki, dasi jo je drugokrat tudi označil kot dolžnost in podal tudi nauk, kako jo je treba dajati (Mt 6, 2; Lk 11, 41; 12, 33). Res je, da je oskrba lačnih in nagih, popotnih in bolnih dostikrat v nujni zvezi z denarno miloščino, podobno, kot je dal tudi usmiljeni Samarijan gostilničarju dva denarja za oskrbo ranjenega popotnika. Toda ta Samarijan ni v očeh Kristusovih usmiljen zato, ker je dal dva denarja, ampak zato, ker se je osebno zavzel za ranjenega popotnika, kateremu je lastnoročno izpral rane, vlił vanje vina in olja ter ga s svojimi rokami posadil na živinče.

Besede torej, s katerimi obljublja Jezus Kristus plačilo svojim izvoljencem ob sodnem dnevu, nam jasno

izpričujejo, kako ljuba in draga so mu tista dobra dela, ki jih osebno izkazujemo svojemu bližnjemu. Sicer pa je to dal vedeti tudi ob drugi priliki z besedo in dejanjem. Spomnimo se n. pr. na njegovo besedo: »In kdor dá komu teh malih piti le čašo hladne vode v ime učenca — resnično, povem vam — ne bo zgubil svojega plačila« (Mt 10, 42). Nič drugače ni govoril in delal tisti večer pred svojim trpljenjem, preden je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa. — Sam je pokleknil pred vsakim svojim učencem in lastnoročno mu je umil noge in s svojo roko mu jih je osušil in obrisal s prtom, s katerim je bil opasan. Potem pa je dejal: »Veste, kaj sem vam storil? Vi me kličete: Učenik in Gospod, in prav pravite; zakaj, to sem. Ako sem torej jaz, Gospod in Učenik, vam noge umil, ste tudi vi dolžni drug drugemu noge umivati.«

Iz vsega tega torej smemo sklepati, da je pri krščanski dobrodelnosti nad vse važno, da pomoči potrebnim dobrote osebno skazujemo. Osebno skazovana dobra dela zaslužijo posebno pohvalo in plačilo od strani Gospoda Jezusa. Pomoči potrebnim torej ne dolgujemo v prvi vrsti denarja in gmotnih dobrin, dolgujemo jim več, dolgujemo: človeka človeku, dolgujemo jim sami sebe, svojo osebno postrežbo, v kolikor jo moremo nuditi primerno svojemu stanu in poklicu. Šele tedaj, ko ne moremo nuditi nobene osebno skazane pomoči, pride na vrsto denarna in gmotna pomoč.

Na žalost pa nam na splošno največkrat manjka te osebne pripravljenosti za dobro delo. Mrzla kovina, uradna ali neuradna dobrotelna pisarna, mrko pisarniško osebje nikakor ne ustvarja zveze src in osebnosti, in prav zato ne more biti dober prevodnik krščanskega usmiljenja in krščanske dobrodelnosti. Bog ve, četudi od tod ne pride, da taka brezosebna dobrodelnost prinaša le malo božjega blagoslova.

Jurij Šubic: Sv. Jurij. 1883. Senčur pri Kranju.

*Starodavna cerkev
sv. Jurija nad Tržičem.*

*Leseni strop iz l. 1698.
v cerkvi sv. Jurija nad Tržičem*

Osebna postrežba — to je glavno. Ni namreč najvažnejše to, da človeka, ki prosi pomoči, gmotno podpremo, dasi je gmotne pomoči potreben. Vajnejše je, da človeka, ki je v svoji revščini tudi duševno strt, duševno dvignemo in opogumimo, mu damo s toplo in prijazno besedo zopet veselje do dela in življenja.

Osebna postrežba — to je torej jedro krščanske dobrotelnosti. In to storiti je vsakdo izmed nas — bodisi da je bogat ali reven — dolžan, pa tudi usposobljen. Kajti denarja in gmotne podpore ne more vsakdo dati, dati pa more vsakdo ljubezen svojemu bližnjemu. Če torej daš denar, daj tudi ljubezen in daj ga z ljubeznijo. Če nimaš denarja, daj vsaj ljubezen, daj prijazno besedo, daj dober nasvet. Če ne moreš dati veliko, pa daj tisto malo, kar daš, z veliko ljubeznijo. In če ne moreš ničesar dati, daj molitev z ljubeznijo in s tem si veliko dal.

Pa praviš: Kje pa naj pričnem s svojo osebno dobrotelnostjo? Preveč jih je, da bi mogel vsakomur skazovati osebno dobroto. — Ni treba z vsemi, prični z enim samim. Morda najdeš takega, ki potrebuje tvoje osebne pomoči, v svoji lastni družini, v svoji neposredni sosesčini, morda ti ga predstavi božji Zveličar danes ali jutri v tej ali oni osebi — zavzemi se z vsem srcem in toplo ljubeznijo zanj. — Koliko je danes beguncev, ki uživajo pod gostoljubno streho že četrto leto gmotno podporo, a koliko jih je med temi, ki vedno bolj pogrešajo osebno skazane ljubezni. Ali vedo tisti, ki gmotne dobrote delijo, da ljudi, ki niso na svojem, vsaka prikrita in odkrita beseda o pomanjkanju živl globoko zareže v dušo. Kako radi bi se taki begunci umaknili na svoje, da ne bi bili nikomur na poti, če bi le mogli in imeli kam iti. O, več osebne ljubezni pri izkazovanju gmotne podpore tudi beguncem!

Župnijska cerkev

Zelo moramo biti hvaležni vsemogočnemu Stvarniku, ki nam je dal tako čudovito lepo zemljo za domovino. Tujci pravijo, da je naša zemlja paradiž. Mogočne planine in gore jo obdajajo, ljubki hribi in doline jo krasi. Njeno milino in krasoto posebno množe večje in manjše cerkve po gričih in dolinah, kakor beli cvetovi raztresene. Zidale so jih roke naših vernih prednikov — največkrat ob času velikih stisk in trpljenja, ob času turških napadov. V eni roki so držali meč, z drugo zidali božja svetišča.

Posebno se med božjimi hrami odlikujejo župnijske cerkve. Kakor matere sredi otrok stoje župnijske hiše božje med hišami in kočami. Vsem prebivalcem kličejo z visokim zvonikom: »Kvišku srca! Nimamo tukaj stalnega bivališča, ampak iščemo prihodnjega. Nebesa so vaš dom!«

Toda cerkve niso le kras naše zemlje, ampak vir neizmerne sreče, blagoslova in duhovnega bogastva vernih src. Zakladov, ki jih hrani pobožnemu ljudstvu župnijska cerkev, ni mogoče popisati. Neprecenljivi so. Zato ni večje, strašnejše nesreče za verno ljudstvo ko izguba župnijske cerkve.

Kaj je vernim ljudem župnijska cerkev? Predvsem jim je hiša molitve. Molitev je najodličnejše, najvzvi-

šenejšo človeško opravilo. Pri molitvi človek dviguje svojega duha k Bogu in se pogovarja z njim. Res je, da more človek povsod moliti — pri delu na polju, v sobi, na potovanju, toda vsi vemo, da najlaže zbrano in pobožno molimo v domači župnijski cerkvi. Našo pobožnost pospešuje večna luč, ki nam govori o neizmerni ljubezni in ponižnosti učlovečenega Boga. Nanj nas spominjajo križi na oltarju, podobe angelov in svetnikov. Ves božji hram je poln nadnaravnega duha. Prav posebno moč in veljavo pa ima molitev tedaj, ka-

dar se vsa župnija zbere v svoji cerkvi in kot ena družina stopi pred nebeškega Očeta, da ga počasti, se mu zahvali za dobrote in ga prosi milosti. Tedaj je vsa župnija enega duha in enega srca. Tedaj z nami tudi Jezus, božji Sin, moli in prosi. Ko se po cerkvi razlije vonj kadila in zadoni pobožna pesem, se naša duša laže dvigne v nadnaravni svet, kjer ni več moreče skrbi: kaj bomo jedli, kaj pili in s čim se oblekli. V cerkvi se živo zavedamo navzočnosti, bližine božje. Posebno vpliva na človeško srce z gled. Zakaj v božjepotnih cerkvah tako lahko pobožno molimo? Zato, ker okoli nas kleči množica pobožnih romarjev, ki po Mariji izročajo svoje prošnje Bogu in ga po njej zaupno prosijo pomoči.

V župnijski cerkvi poslušamo tudi božjo besedo. Božja beseda je za naše duše zelo važna. »Kdor je iz Boga, božjo besedo posluša,« pravi Kristus. Svet ima na nas silen vpliv. Njegovi besedi, ki je večkrat tako pogubna, radi prisluhnemo, božjo besedo, polno milosti in resnice, pa tako radi odklanjamo. Nebesa iščemo na zemlji, na večnost pa pozabljamo. Le božja beseda nas more rešiti zmote, nas osvoboditi grešnih vezi.

Župnijska cerkev je kraj, kjer v izobilju teko studenci nadnaravnega življenja v naše duše.

V župnijsko svetišče prinesejo novorojenčka. Tema izvirnega greha objema njegovo dušo. Otrok božje jeze je. Duhovnik ga oblije s krstno vodo. V duši novorojenca se pri sv. krstu izvrši čudovita sprememba. Postal je otrok milosti, otrok božji.

V domači župnijski cerkvi nas je škof potrdil pri sv. birmi za vojake Kristusove in borce božjega kraljestva.

Viharna, strma in nevarna je pot našega življenja. Na vsak korak nas napadajo sovražniki zveličanja. Kako lahko človek na tej poti omaga, pade na tla, smrtno greši! Luč posvečujoče milosti ugasne v njegovi duši. Mladika je, ki nima več nadnaravnega življenja v sebi. Tedaj poklekne v župnijski cerkvi v spovednico. Po-

nižno se obtoži grehov in jih obžaluje. Duhovnik, namestnik Kristusov, mu da odvezo. V njegovi duši spet zažari luč posvečujoče milosti; zasluženje za nebesa, ki ga je pridobil, preden je smrtno grešil, se mu povrne in božji mir objame njegovo dušo. Pred oltarjem župnijske cerkve sta tvoj oče in mati prejela zakrament sv. zakona, ki posveti zvezo med možem in ženo.

Največje bogastvo vsake župnijske cerkve pa je Jezus v tabernaklju. Kadar se daruje nebeškemu Očetu po duhovnikovih rokah, postane cerkev druga Kalvarija, oltar pa križ, iz katerega vre morje milosti, usmiljenja in zasluženja v naše duše. Vsaka daritev sv. maše ima neskončno vrednost. V župnijski cerkvi je prišel že v naši mladosti Jezus, božji Gost, prvič pri sv. obhajilu v naša srca. Od tistega dne smo ga prejemali večkrat na leto, vsak mesec, morda celo vsak dan. O neizmerna sreča! Ali nam more Bog še kaj lepšega, večjega dati kakor samega sebe?

V tabernaklju župnijske cerkve je resnično Bog med nami. Tu v neskončni ponižnosti živi med svojim nesrečnim ljudstvom, usmiljeno poslušna naše vzdihne, tožbe, prošnje, razočaranja in opazuje naše življenje in trpljenje. Vse mu smemo potožiti, vse odkriti, vse zaupati. Zvečičar v tabernaklju pa se s svojim usmiljenim Srcem, ožarjenim s soncem neskončne ljubezni, sklanja k nam, nas tolaži, za nas moli, nam odpušča in prizanaša ter večne pogube rešuje.

Domača župnijska cerkev! Koliko lepih spominov mi hraniš! Koliko duhovnega bogastva si podarila moji duši! Ne morem, ne smem te nikoli pozabiti! Nikoli naj ne ugasne večna luč pred tabernakljem tiste cerkve, kjer sem postal božji otrok, borec Kristusov, kjer sem prvič prejel Kristusa, molil zase, za svoje drage, za svoj narod in vse človeštvo.

G. M.

SV. KRI V RADOVLJICI

Srednji vek je gojil prav posebno pobožnost do dragocene Krvi Kristusove. Njej na čast so postavljali cerkve, n. pr. mestno župno cerkev v Gradcu in znano Sv. Kri v dolini Mele pod Velikim Klekom na Koroškem.

Vse to češčenje se je nanašalo na relikvije sv. Krvi. Te relikvije pa so bile dvojne vrste. Prve so po ustnem izročilu izvirale od tiste krvi, ki jo je Gospod prelil na križu. To je Marija z učenci pod križem skrbno pobrala. Dejali so jo v sveti kelih Gral imenovan, katerega je Gospod prej rabil pri zadnji večerji. Te vrste relikvijo sv. Krvi je imel že v 4. stol. sv. puščavnik Barypsabat, ki je z njo ozdravljajal bolnike. Tako relikvijo je v 13. stoletju poslal grški cesar Balduin v Francijo.

Druge vrste relikvije sv. Krvi pa so nastale ob različnih čudežnih dogodkih. Najbolj znana taka relikvija je okrvavljen korporal iz Bolsene, ki ga hrani stolnica v Orvietu v Italiji. Leta 1411. se je podoben čudež izvršil v Ludbregu v hrvaškem Zagorju. Prav letos so napravili Hrvatje zaobljubo, da bodo po vojni tam postavili kapelo predragocene Krvi Kristusove. V Brežah in pri Sv. Krvi na Koroškem imajo slične relikvije.

Tudi radovljiška spada v to vrsto relikvij. Pisanih poročil, ki bi segala v dobo nastanka radovljiške božje poti sv. Krvi, žal nimamo. Ohranil se nam je zanimiv

bakrorez, ki ga je l. 1765. narisal Marko Layer, oče znanih slikarjev Layerjev v Kranju. Spodaj vidimo Radovljico, še vso obdano z mestnim obzidjem. Nad mestom plava relikvija sv. Krvi, napis spodaj nam pove, da se v radovljiški mestni cerkvi že od prastarih časov časti sv. Kri iz Beuruta v Siriji. Relikviarij je starinska posoda s kristalno čašo, v kateri stoji majhna gotska monštranca z relikvijo svete Krvi. Čaša je ogrnjena s plaščkom in pokrita s krono. Nad relikvijo nam latinski napis pove, da je to sv. Kri iz Beuruta.

Zgornji del bakroreza nam živahno slika v osmih prizorih legendo radovljiške sv. Krvi. Prva slika na levi nam predstavlja beurutskega meščana Nikodema, ki časti v svoji hiši podobo Križanega. Nato je Nikodem prodal hišo judu, križ pa je ostal v hiši, kar vidimo v drugem prizoru. Tretja slika nam kaže, s kako jezo so judje planili po Kristusovi podobi. Pretepali so lesenega Kristusa kot nekdanj njihovi očetje živega. Slednjič so mu prebodli stran. Tedaj je pritekla iz rane prava kri, ki so jo judje vlovili v posodo. To so nesli v svojo shodnico in so govorili: Prepričajmo se, če je Kristus res pravi Bog in če je njegova Kri res čudodelna, kot trdijo kristjani. Nato spravijo v shodnico vse svoje bolnike, slepe in kruljeve. Če bodo ozdraveli, pravijo, bomo tudi mi

postali kristjani. Tedaj bolnike poškrope s sv. Krvjo in pri priči vsi bolniki ozdravijo. Judje držijo svojo besedo, pokristjanijo se in svojo shodnico spremene v krščansko cerkev. Ta prizor vidimo na desni strani zgoraj. V srednji sliki zgoraj je upodobljen antijohijski patriarh, ki razdeljuje čudežno kri v razne kraje. Kri se je med tem strdila in nekaj teh drobcev je prišlo v Carigrad in od tam v Benetke, kot nam kaže večja slika nad latinskim napisom. Beneški dostojanstvenik je izročil delček te relikvije nekemu našemu rojaku, kar nam kaže drugi prizor na desni strani. Med potjo je romar umrl in so ga kot tujca pokopali z relikvijo vred, ki jo je nosil pri sebi. Tedaj je zrasla iz njegovega groba vinska trta in pšenično klasje, kar je razodelo skrito relikvijo.

Koliko je v tej povesti zgodovinske resnice, je težko ugotoviti. Niso nam znani zgodovinski viri, ki bi nam povedali, kdaj in od kod je prišla relikvija sv. Krvi v Radovljico. Gotovo se je to zgodilo že v gotski dobi. Mala gotska monštranca z relikvijo v kristalni posodi govori za to. Pa tudi škof Hren jo v svojih zapiskih omenja kot starodavno relikvijo, h kateri romajo velike množice vernikov. Tako n. pr. 9. aprila 1617, ko je posvetil novo cerkev sv. Barbare na Savi pri Jesenicah, določa, da se obletnica posvečenja te cerkve ne bo obhajala na dan posvetitve, to je na 2. nedeljo po veliki

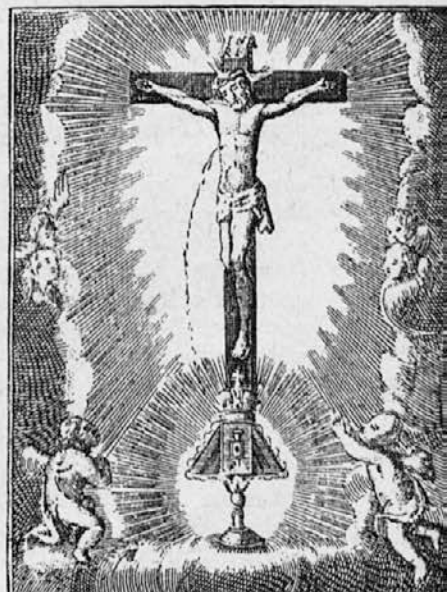
noči, ampak nedeljo prej ali pozneje. To določa zato, ker se na 2. povelikonočno nedeljo v bližnji Radovljici obhaja slovesnost izpostavitve čudežne Krvi, da se ne bi tako velika pobožnost ovirala. Iz tega Hrenovega zapiska sledi, da sv. Kri ni bila vedno izpostavljena in da so jo častili zaprto. Le ob določenih dneh so jo javno izpostavili ob velikem navalu ljudstva. Tudi Hrenovi nasledniki radovljiško relikvijo trikrat omenjajo v svojih škofijskih vizitacijskih zapiskih. Škof Skarliki pravi l. 1631., da se relikvija Gospodove Krvi nahaja v omarici na evangelijski strani velikega oltarja v majhni monštranci, škof Oton piše 1661, da je sv. Kri daroval neki gospod Jurij Dinstman in da je bila že večkrat pregledana. Nato določi, naj ostane še na svojem mestu in uživa dosedanje češčenje. Relikvijam sv. Krvi so namreč izkazovali isto češčenje kot sv. Rešnjemu Telesu. Škof Rabatta pa nam je 1665. ohranil tale zanimiv podatek: Čudodelna Kri se nahaja na evangelijski strani v zidani shrambi, zanjo narejeni v majhni monštranci, ki stoji v stekleni posodici. Bila je torej v gotskem stenskem tabernaklju podobno kot sv. Rešnje Telo. In ta tabernakelj se je celo ohranil in je sedaj vzidan v zunanjo steno radovljišče župne cerkve.

Se nekaj je ugotovljeno. Obstajala je neka zveza med radovljiško relikvijo in Sv. Krvjo pod Velikim Klekom na Koroškem. Legenda, ki jo poznajo tam, je v glavnem ista kot v Radovljici. Tudi tam izvira sv. Kri iz prebodenega lesenega križa. Tudi koroška sv. Kri je bila v Carigradu. Od tam jo je prinesel pobožni vojščak Brikcij, ki je z njo pobegnil ter prišel čez divje Alpe, kjer je na kraju sedanje Sv. Krvi omagal in umrl. Ker je imel relikvijo skrbno skrito, so jo z mrtvecem vred pokopali. Toda na grobu je na čudežen način zraslo troje klasov, kar je razodelo sv. relikvijo. Koroška cerkev sv. Vincenca v Kirchheimu je iz 12. stoletja. Šele l. 1430. se prvičkrat imenuje kot proštija Zagorica pri sv. Krvi. Takrat nekako je morala priti relikvija sv. Krvi v cerkev sv. Vincenca. Konec 15. stoletja so sezidali sedanjo krasno cerkev sv. Krvi.

Tudi radovljiška cerkev ni bila in še danes ni posvečena sv. Krvi, ampak sv. Petru. Iz tega sledi, da je bila cerkev prej kot relikvija. Zelo je verjetno, da je sv. Kri prišla v Radovljico kmalu po koroški, to je konec 15. stoletja. Mogoče je prav sloves koroške božje poti povzročil, da so si podobno relikvijo poskrbeli tudi radovljiški meščani.

Žal, da prvotne relikvije v Radovljici ni več. Jožef II. je božjo pot odpravil in zatrl. Na sv. Kri so sčasoma pozabili in jo izgubili. Leta 1876. je baron Pilat, avstrijski konzul v Benetkah, zopet poskrbel nekaj te sv. Krvi, ki je tam shranjena v cerkvi sv. Marka. Patriarh je potrdil avtentiko in baron je vse skupaj poslal v Radovljico. Dne 13. maja 1877 je ljubljanski prošt Jožef Zupan v spremstvu številnih duhovnikov v procesiji pod baldahinom prenesel relikvijo v cerkev, kjer se sedaj časti v tabernaklju kapele sv. Križa.

Janez Veider.

Podoba čudodelne Krvi v Beritu, ki se časti v Radolici.

»V krvi Jagnjeta...«

(OB SMRTI OLGE SADRAVČEVE, PRVE PREDNICE SLOVENSКИH KATEHISTINJ)

Kdor je le enkrat obiskal Sadravčevo hišico poleg žage in dravskega mlina v Ormožu, ni mogel pozabiti teh srčno tako dobrih ljudi. Vsak, kdor je prišel v to dobro, globoko verno in sončno slovensko družino, se je vrnil z obiska ves srečen. Mnogo težkih udarcev je zadelo Sadravčevo družino v življenju, a nič ji ni vzelo poguma in vedrine. Vsi njeni člani so se zelo radi imeli med seboj. Imeli so odprto srce za vsakogar, ki je potreboval pomoči.

Ta družina nam je dala prvo prednico slovenskih katehistinj Evharističnega križarstva. Le Bog ve, kako smo hvaležne njenim staršem, da so nam dali svojo Olgo prav tako, kot je bila: vsa preprosta, odkrita, z očmi, ki niso bile vase potopljene, temveč široko odprte, da so lahko objele ves svet, videle vsako bedo in bolečino; in s srcem, ki se je usmiljeno in ljubeče sklanjalo nad to bedo, da jo olajša.

Ko se je na učiteljsku v Mariboru šolala, je daleč na zahodu, na Holandskem, klilo in raslo novo delo, ki jo bo pritegnilo k sodelovanju. Leta 1920. je v holandskem mestu Breda pod vodstvom duhovnika Frenckena začelo nekaj idealnih deklet zbirati otroke in jih vzgajati za majhne apostole med drugimi otroki. Med tem se je Frencken seznanil z belgijskim apostolom Evharističnega križarstva (E. K.), Poppejem.

Belgijsko in holandsko Evharistično križarstvo je različno od francoskega; ni le gibanje za pogostno sveto obhajilo, temveč hoče vse življenje postaviti pod vpliv presv. Evharistije, Daritve in Obede, in uči v vsakdanjem sv. obhajilu prejete evharistične milosti porabljati v tesnem združenju z Marijo za izboljšanje in posvečenje vseh opravkov vsakdanjega življenja. Evharistično križarstvo je življenje iz sv. maše z obhajilom; ni novo telo poleg mnogih drugih, temveč je duša vseh drugih del, oživljajoči duh vseh katoliških organizacij, kongregacij, Katoliške akcije, gibalo, ki goni vse. Zlasti v predanosti Mariji in v pogostnem sv. obhajilu sta se oba apostola takoj našla. In odslej sta skupno iskala poti za novo delo.

Delo v Bredi se je širilo, segalo na nova polja (n. pr. socialno, karitativno, delo v vagoni koloniji), ko je škof, ki se mu stvar še ni zdela zrela, leta 1921. odločil, naj preneha. Takoj se je to zgodilo; niti voditelj niti nobena katehistinja — tako so se imenovala dekleta, ki jih je vzgajal za apostolsko delo — ni rekel niti besede proti škofovi odločitvi. Škof je govoril — po njem je govoril Jezus sam. Jezusovo besedo pa je treba sprejeti s spoštovanjem, z ljubeznijo in veselo pokorščino. »Če zrno ne pade v zemljo in ne umrje...« je bila snov zadnjega sestanka. Poppe je zagotovil prijatelja, da je prav v tej vdani pokorščini, s katero so on in katehistinje sprejeli škofovo odločitev, obljuba bodočnosti.

Bilo je, kot da je delo na Holandskem čakalo še na žrtev Poppejevega življenja. Spet je padlo zrno v zemljo in umrlo ter rodilo obilo sadu. Po tej smrti l. 1924. je vzbrstelo Evharistično križarstvo in se širilo z veliko močjo. Škof je na velikem zborovanju povabil apostole Evharističnega križarstva: »Biti hočete Kristusovi apostoli.

Če je tako, vam kličem: »Pojdite tudi vi v moj vinograd!« Mogli bi to rast potem primerjati z binkoštni v mladi Cerкви. Evharistično križarstvo je prodiralo med učitelstvo in po njem v šole, prodiralo je v urade, delavnice, tovarne — vsepovsod.

Tiho, skrito so začele tudi katehistinje Evharističnega križarstva svoje delo ljubezni. Ob tovarnah so nastajale hiše Evharističnega križarstva, kjer so katehistinje delavkam v času opoldanskega odmora v tovarni stregle, se trudile, da jih rešijo verskega in nramnega propada ter jih pripravijo za veliko življenjsko nalogo žene in matere v bodoči delavski družini. V teh hišah delavke obedujejo, se igrajo, razgovarjajo, vzgajajo, molijo v tihi kotičku, ki je najlepši v vsaki hiši Evharističnega križarstva — v Marijini sobi. Katehistinja pa jim tudi sledi na domove, da spozna okolje in tako laže pomaga. Posebno vsej ogroženi ženski mladini so katehistinje takoj v začetku posvetile svoje moči.

Leta 1928. so prve katehistinje delale obljube in bile kot družba s skupnim življenjem sprejete v službo Cerkv. Njih delo je delo službe ljubezni, ki hoče povsod pomagati in v vsem služiti Kristusu v njegovih udih, bodisi z delom za delavke, bodisi z evharistično vzgojo otrok in deklet vseh stanov, z vzgojo deklet za materinstvo, s socialnim skrbstvom za delavska okrožja, s pomočjo v družinah (katehistinja je n. pr. vsak teden brezplačno oprala perilo v šestih revnih družinah, kjer je bila mati bolna, noseča itd.), s pomočjo pri župnijskem delu, karitativnih organizacijah, zlasti v primeru skrite revščine itd.

Toda v življenju katehistinje je še bolj važna stvar: med seboj na ljubezen. »Raje bi imel, da vse hiše pogore, da se vse delo zruši, kakor da bi se dve katehistinji le pol ure prepirali med seboj,« je ponovno odločno izjavil Dir. Frencken, ustanovitelj in duhovni voditelj družbe. Brez te ljubezni bi bilo vse drugo delo le videz in laž. Služba ljubezni Kristusu v Cerкви, v vseh njenih udih, to je vse življenje katehistinje.

Olga še ni vedela za vse to lepo delo, ko se je šolala, a že je prisluškovala utripom življenja revnega delavstva in njegovih družin. Leta 1932. — po maturi na učiteljsku — se ji je nudila prilika, da gre na Holandsko in se tam pripravi na to lepo delo in službo ljudem. Takoj se je — velikodušna, kot je bila — odločila in z dvema tovarišicama odšla v Bredo. Globoko se je dala prepokiti z duhom Evharističnega križarstva; vsa se je dala Mariji in po njej Bogu. To je bila notranja priprava. Za zunanje delo se je pa teoretično pripravljala na socialni šoli, praktično pa z delom med otroki, doraščajočo mladino, med delavkami z delom v družini in kot nepoznana delavka tudi z delom v tovarni. Leta 1934. je bila sprejeta v družbo katehistinj Evharističnega križarstva in naredila obljube. Potem se je še dalje pripravljala, dokler ni prišel čas, da začne z delom tudi doma.

Leta 1936. so prišle na Betnavo pri Mariboru prve štiri slovenske katehistinje. Olga je bila njihova prednica, »mamika« te družinice. Tiho, skrito je začelo lepo

delo rasti. Najprej so prišli otroci, matere, dekleta iz kolonije barak in vagonov; potem uradnice, nato prebivalci podstrešnih in kletnih stanovanj v Mariboru in predmestjih; delavke, učiteljice, dijakinje; otroci in kmečka dekleta najprej bližnje okolice, potem iz vedno bolj oddaljenih krajev, rudarji iz Hrastnika in Trbovelj. Prišle so nove sestrice, nove katehistinje, dekleta, ki so z nami prišla za plug in orala.

»Mamika« pa je bila tiha in skromna. Nikjer je ni bilo; tako je znala biti majhna in skrita kot Marija v evangeliju in vendar je bila povsod, kjer je bilo treba pomoči — kot Marija pri Elizabeti in v Kani. Res, ne moremo si misliti Betnave brez njenih dobrih, vedrih oči, ki so vlivale tolažbo in pogum v duše, brez njenega preprostega materinskega srca, ki je vsako skrb in težavo razumelo, bilo vsem odprto, imelo za vse dovolj prostora... Vsa se je dala vsem, vsem služila v veliki ljubezni...

Prav kot je učil katehistinje duhovnik Poppe: »Ljubite sv. Cerkev? Ljubite živega, gobavega Jezusa?... O, ali trpite s temi bolnimi, lačnimi udi? Kristus trpi v svoji Cerkvi glad. Kristus vas gleda skozi oči vsakega zablodelega, vsakega grešnika. Kristus vas gleda skozi vsake otroške oči: »Hočeš biti moja mati? Lačen sem! Lačen je v dušah. Bodi njegova mati, katehistinja, bodi Marija Jezusu!«

Olga je razumela Marijino življenje. Živela je v najpolnejši odvisnosti od nje. Zato je bila Jezusu, zlasti Jezusu v najmanjših, najpotrebnejših, res — Marija.

Kdor je prišel na Betnavo, se je čudil. Kako dobro je biti tu, kjer se imajo vsi tako radi med seboj. Najmogočnejši steber te ljubezni, opora vsem, je bila prav Olgina materinska ljubezen. Ta ljubezen pa ni bila mehkužna, samo čustvena, ampak tudi dobra, odločna in stroga. Kaj bi pač bila Betnava brez te ljubezni? Prav ta ljubezen je vabila dekleta iz škofije, da so prihajala in se potem z novo močjo, z novim pogumom in z novo srečo vračala na svoje mesto. »Še od nikoder se nisem vračala tako srečna!« Takšne in podobne izjave niso bile

le besede; preglasno so govorile o njih resničnosti si-joče oči...

Vse je klilo, vse brstelo...

Da, vedele smo in nismo pozabile voditeljevih besed: »Najprej bo delo lepo uspevalo. A ne pozabite: vse bo še razdejano, vse poteptano v tla. Naše delo mora biti povsod zaznamovano s križem.«

In ta najtežji križ je bil žrtev tvojega življenja. O, tega nismo vedele!

Ko je opravljala dela ljubezni do bližnjega, se je prehladila in zbolela. Dve leti je bolela. V bolezni ji je bilo najtežje to, da je morala gledati, kako ljudje trpe, pa jim ne more lajšati trpljenja, ker je na posteljo priklenjena. Pomažala jim je vendar s svojo tiho, vdano žrtvijo Bogu. Dne 17. decembra 1944 je mirno zaspala v Gospodu.

Še se spominjam, kako nam je rekel duhovni voditelj Frencken ob obljubah: »V življenju boste skrite, v nebesih pa poznane Marije. Takrat ne pozabite, da ste katehistinje!«

Že v krsti so vsi spoznali Marijo. Belo obleko s sinjim pasom in belo tančico na glavi je imela; slovesno obleko katehistinje za smrt, Marijino obleko. In na prsih uvezen grb katehistinj — Jagnje iz Razodetja z napisom: »V krvi Jagnjeta,« grb, ki ga nosijo tudi vsi tabernakliji v hišah Evharističnega križarstva.

Pokojna, mirna je bila, kot da se nam smehlja...

Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu.

Iz tega groba pričakujemo še mnogo, mnogo blagoslova. Iz njega bo vzcvetela velika bodočnost Evharističnega križarstva med Slovenci. Bog se v velikodušnosti ne da prekositi.

Zares, kot je po njenem pogrebu rekel osiveli bolniški duhovnik: »Za tako življenje bi ne smeli pri pogrebu peti žalostink, temveč Te Deum laudamus, Tebe Boga hvalimo...«

Pšenično zrno je umrlo. Obrodilo bo obilo sadu...

Dobri pastir

Evangelij druge nedelje po veliki noči podaja izredno lepo sliko Jezusa — dobrega Pastirja. Po čudežnem ozdravljenju sleporojenega je hotel naš Gospod pred množico, ki je bila priča čudeža, poudariti svojo veliko ljubezen do ljudi in pokazati na razliko, ki je med njim in farizeji. Povedal je priliko o dobrem pastirju, ki dá svoje življenje za ovce, in uvodoma naglasil, da je ta dobri pastir on sam. Poslušalci, ki so jim bile znane posebnosti pastirskega življenja v Palestini, so podobo o požrtvovalnem pastirju prav dobro razumeli; na podlagi prilike so si z lahkoto ustvarili natančno predstavo o Kristusovi ljubezni ter o razliki med njim in farizeji.

Našemu pojmovanju pa je podoba o pastirju, ki dá svoje življenje za ovce, nekoliko tuja. Poznamo sicer pastirje, ki pasejo drobnico po naših pašnikih ali v planinah, ne slišimo pa, da bi naš pastir tvegäl življenje, da reši ovco pred tatom ali divjo zverjo. Tudi druge podobe iz pastirskega življenja, ki nanje naletimo v evangelijih, n. pr. pastir, ki hodi pred čredo, zadene ovco na

rame, kliče po imenu ovce, so nam več ali manj tuje. V sv. pismu takih podob ni malo. Popolnoma jih razumemo samo, če jih presojamo v luči tedanjih palestinskih razmer.

Pri nas so pastirji navadno otroci ali zapuščeni slabotnejši ljudje, ki niso sposobni za težja dela. Pastirski poklic ni težak, velja pa pri nas za enega najnižjih in najmanj spoštovanih. V Palestini ni bilo tako. Tam je bil pastirski poklic časten in pastir spoštovana oseba. Poleg obdelovanja zemlje in vinogradov je bila skrb za čredo najodličnejše opravilo palestinskega prebivalca. Rodne zemlje tod ni bilo mnogo, vinogradi so uspevali le po nekaterih predelih, pašniki pa so se razprostirali po vsej Palestini; še dandanes naletiš celo v Judejski puščavi, na golih pobočjih judejskih gričev med Jeruzalemom in Jeriho na pastirja in čredo ovac, ki iščejo med kamenjem redkih, na pol suhih bilk.

Živino je v Palestini navadno pasel lastnik sam. Tega opravila se ni sramoval, saj je bral v knjigah stare zaveze, da so bili pastirji njegovi najslavnejši predniki. Že Abra-

Judovski pastir prinese zgubljeno ovco k čredi.

ham, oče izraelskega naroda, je pasel ovce. Njegov vnuk Jakob je kot pastir služil pri Labanu in se vrnil iz tujine domov s čredami, ki jih je pridobil z lastno marljivostjo. Jakobovi sinovi so pasli črede svojega očeta; z njimi so se preselili v Egipt in so faraonu na vprašanje, kakšen je njihov poklic, ponosno odgovorili: »Pastirji drobnice so tvoji hlapci, mi in naši očetje« (1 Moz 47, 3). Mozes je pasel v madianski deželi drobnico svojega tasta Jetra, preden ga je Bog pozval, da stopi kot vodnik na čelo svojega zatiranega ljudstva in ga popelje iz Egipta. David je bil v mladosti pastir in je sam kralju Savlu pripovedoval, kako je branil čredo, če jo je napadel lev ali medved.

Kadar je bila čredo prevelika in je gospodar s svojo družino ni več obvladal, je najel tujega pastirja. Ta je prejemal plačilo v gotovini in se hranil z mlekom od črede.

Milo vreme v Palestini omogoča, da se črede pasejo lahko skozi vse leto. Le ob času hudih zimskih nalivov (od decembra do februarja), ki trajajo po več dni, včasih tudi po več tednov, in so združeni s hudim mrazom, morajo pastirji za črede poiskati začasno zavetje v skalnih votlinah blizu pašnikov.

Hlevov ali ovčjakov, kakor jih poznamo pri nas, v Kristusovem času v Palestini ni bilo in jih še dandanes ni. Zvečer so zganjali pastirji določenega okoliša črede v skupno stajo. To je bil obsežen, nepokrit prostor, ograjen s kamenjem ali dračjem. V njem so bile ovce zavarovane pred tatovi in divjimi zvermi. Staja je imela en sam vhod, ki so ga pastirji vso noč menjaje se stražili, da se ni mogel prikrasti volk ali tat med čredo. Kar je bilo pastirjev prostih, so prenočevali v svojih domovih ali pod skupnim šotorom v bližini staje. Zjutraj so prihajali drug za drugim k čredi. Čuvaj pri vhodu, ki jih je poznal, jim

je odprl; v staji je vsak poklical svoje ovce po imenu, jih pred vhomom preštel na ta način, da so ovce šle pod njegovo palico, in nato odpeljal na pašo. Živali so pastirja po glasu spoznale in mu rade sledile. Za tujim pastirjem, čigar glas jim ni bil znan, niso šle.

Med čredo in pastirjem je vladalo pristržno razmerje, podobno kakor med otroki in starši. Pastir ni gonil pred sabo črede, kričal nad ovčami in udrihal po njih s palico, marveč je vedno hodil pred čredo in iskal zanjo dobre paše. Čutil je dolžnost, da ovce ne samo pase, ampak jih tudi čuva pred sovražniki. Zato je nosil običajno s seboj poleg pastirske palice tudi gorjačo, s katero je pobil volka ali se branil proti tatu, če se je hotel ponoči približati čredi. Vsaki ovci je dal ime, s katerim jo je klical. Če je ovca zašla in se zgubila od črede, jo je iskal toliko časa, da jo je našel; nad izgubljeno živaljo se ni surovo znesel, marveč jo je vesel zadel na rame in jo ponesel nazaj k čredi.

Tako je bilo v Palestini v Kristusovem času in tako je več ali manj še danes. Tudi dandanes velja v Palestini pravilo, da pastir svoje črede ne goni, ampak jo vodi in zato stopa pred njo. Se danes naletiš ne samo na kamnitih gorskih potih, ampak tudi na najbolj prometnih mestnih ulicah v Jeruzalemu pogosto na beduina, ki nosi ovco na ramah in hiti za svojimi opravili. Z živaljo ima sočutje kakor z majhnim otrokom; bolno ali oslABLJENO živinčce nosi toliko časa na ramah, dokler si ne opomore.

Pri nas je navada, da se dajejo konjem ali goveji živini imena, nikoli pa ovcam. V Palestini pa je našel p. Federlin, ki se je za to zanimal, samo v okolici Jeruzalema okrog štirideset imen, s katerimi pastirji kličejo ovce; pravi, da je ovčjih imen še več.

Tako vidimo, da se od Kristusovih časov do danes razmere niso bistveno spremenile. Kako pristržno je razmerje med ovco in njenim lastnikom v Palestini še danes, se najlepše pokaže vsako leto pred muslimanskim praznikom Abrahamovega darovanja. Ta dan v vsaki družini koljejo ovco. Za zakol pripravljena žival je že teden dni pred praznikom pri hiši in stoji pri vratih privezana. Ves ta čas jo imajo v časti kakor člana lastne družine. Vsi se zanimajo zanjo; otroci se z njo igrajo, pri njih mora spati, z njimi skupaj na dvorišču jesti s krožnika jedi, ki so se pripravile za družino.

Prav to pristržno in domače razmerje, ki je vladalo nekoč v Palestini med pastirjem in čredo, je bilo vzrok, da se že v stari zavezi tudi voditelji ljudstva, kralji in duhovniki, pogosto imenujejo pastirji, ljudstvo samo pa čreda. Podobno je v novi zavezi; Kristus sebe imenuje

Pastir na čelu svoje črede v Galileji.

dobrega Pastirja, ki išče zgubljeno ovco in daruje svoje življenje zanjo, farizeje pa, ki so si po krivici lastili oblast nad judovskim ljudstvom, primerja najemnikom, katerim ni mar blagor ljudstva, ampak lastna korist. Verniki, združeni v Cerkvi, so božja čreda in, ko Kristus Petru izroča vrhovno oblast v Cerkvi, mu kliče: »Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce!« Glede na to se ne samo Petrovi nasledniki, ampak tudi škofje in duhovniki, ki skrbijo za blagor neumrjočih duš, imenujejo še danes dušni pastirji.

S tem, danes najbolj rabljenim nazivom za duhovnike

hoče Cerkev izraziti, naj bodo škofje in duhovniki ljudstvu duhovni voditelji po zgledu dobrega Pastirja Kristusa, verniki pa naj poslušajo njih glas in naj jim sledijo, kakor sledijo ovce svojemu pastirju. In kakor ovce nagonsko ne gredo za tujim pastirjem, ki se je prikradel zahrbtno k čredi, ker ne poznajo njegovega glasu ter slutijo nevarnost, tako naj tudi verniki ne sledijo tujim pastirjem, ki ne prihajajo v Kristusovem imenu in z njegovim pooblastilom. Čreda Kristusova posluša samo glas najvišjega Pastirja Kristusa in onih, ki so od njega postavljeni za pastirje neumrjočih duš.

Dr. A. Snoj.

NE SODI PREHITRO!

Težko mi je bilo. Ves čas mi je trdil, da je Cerkev odpovedala, da na krščanstvo nič ne da, da je vse nič, da po smrti ni življenja, da Boga sploh ni...

»Pa kako moreš priti na tako čudne misli in tako hude sodbe in zaključke«, sem ga vprašal, da bi vsaj nekoliko prodrl v njegovo srce in skušal pomiriti razburkano dušo.

»Kako ne,« mi pravi še vedno razburjen, »včeraj so padle bombe in uničile pošteno družino in razdejale vse njeno borno premoženje. Če bi bil Bog, bi tega ne bil mogel in ne smel dopustiti.«

»Torej samo iz tega ti napraviš že velik sklep, da Boga ni. Ali ne veš, da s tem, ko si hotel na tako čuden način pojasniti eno uganko, ostvarjaš tisoč nerešenih in nerešljivih vprašanj: kdo pa je potem stvarnik vsega, saj se sama nobena stvar ne naredi? Kdo pa bo povrnil hudobnežem njihova zla dela in kdo milijonom nedolžnih vsaj na onem svetu poplačal njihovo žrtev in krivico, ki jo trpijo? Kdo potem odgovarja na vprašanja, od kod življenje, zakaj vsi narodi nosijo v srcu ukaz: delaj dobro in varuj se hudega, ukaz, ki je tako stalen in povsod pričujoč kakor sam Bog? Kdo pa potem razloži, zakaj vsi narodi verujejo v Boga? Bodi no, kako si hiter v svojih sklepih. Zakaj več ne razmišljaš? Ustavi se, pomisli in vedno boš našel Boga na koncu svojih zdravih in nepristranskih misli.«

»Kako pa, da je potem bomba prav to družino prizadela?« je še vztrajal. »Zato pač, ker je tam v aeroplanu nekdo hotel prav ta hip pritiskati na vzvod. Pa niti on morda ni nameraval tako hudo. Boga si vendar ne smeš tako predstavljati, da bo vse take pritiskne preprečil, nastopil takoj zoper človeka, ki hoče hudo, naredil čudež, da bo bomba šla drugače, kakor ji velijo zakoni narave.«

»Pa Bog bi mogel preprečiti nesrečo, če bi hotel«, se jezi dalje. »Seveda, saj je vsemogočen, mu odgovorim, toda vendar on zaradi svoje vsemogočnosti ne more vzeti človeku svobodne volje, ki mu jo je enkrat dal, tudi zaradi svoje dobrote ne more preprečiti vsega hudega, posebno ker ve, da hudo včasih rodi dobro. Ali si bral, kako so pri potresu pred 50 leti Ljubljanci molili in se vračali k Bogu? Ali ti ni že v tej vojni marsikdo pripovedoval, kako ga je nesreča vrnila spet Bogu in pritisknila na kolena? Sicer pa sam veš, da se v sreči človek prevzame in mu je bolj v škodo kakor v dobiček. Največji dokaz je nesreča Kristusova, da prav za prav trpljenje

rodi le dobro, če ga seveda človek prav sprejme, kakor obisk iz božjih rok. Mi vsi skupaj bomo še nekoč Boga hvalili za nesreče, ki so prišle nad naš narod. To je tako kakor velik vihar, ki prečisti zrak.«

»Kako pa ga bo ta uboga družina mogla hvaliti, če je že tam, če sploh je kje«, trpi dalje v svojih vpraševanjih. To, ali kje ali nikjer, bova obravnavala ob drugi priliki. Da pa bo kljub temu lahko hvalila Boga, četudi je mrtva, je zame že zdaj jasno. Kar Bog stori, vse prav stori. Midva tega še ne vidiva, dasi lahko slutiva. Toda, kolikor poznam to družino tudi jaz, je prav lepo živela in bila na večnost morda bolj pripravljena kot kdaj koli. Danes že verjetno v Bogu vidi, da boljšega trenutka za odhod s sveta ni bilo mogoče dobiti. Morda jim Bog dá celo to videti, da bi podaljšanje njihovega bivanja na zemlji pomenilo podaljšanje grehov in končno pogubljenje. O, ko je Avgustin to premišljeval, se mu je kar sam dvignil krik in prošnja: Gospod, tukaj žgi in muči, da boš le tam prizanesel.«

»Zakaj pa je potem toliko ljudi brez vere v Boga, če Bog zares je?« hoče opravičevati svojo malovernost. Tudi na to mu takoj odgovorim: »Zato ker prav tako hitro iz posameznih stvari, ki jim niso všeč ali jih ne razumejo, napravijo že tako velike in usodne sklepe kakor ti. Veš, podoben si tistim študentom, ki so iz šole grede šli glasovat, ali je Bog ali ni. Ker jih je bilo 5 za to, da ga ni in le trije zato, da je, so sklenili, da ga ni in konec. Kaj je bilo jim mar, da vzamejo neštetim bednim edino tolažbo, ki jo imajo, da jim bo Bog vse povrnil; kaj jim je bilo do trpljenja tistih, ki se jih edino Bog na en ali na drug način v največji stiski spomni; kaj je bilo njim za to, če so veliki učenjaki tudi lepo v Boga verovali, saj so njegovo bivanje dokazali in blagoslov tega dokaza na sebi čutili; kaj je bilo tem mladim frkovcem za velike uganke sveta, ki jih more rešiti samo bivanje neskončnega Boga, oni so glasovali in Boga ni. Ne smemo v tako velikih vprašanjih biti malenkostni in otročji. Mnogo nam že razmišljanje samo pove, mnogo moramo zaupati naši veri, ki nas o teh stvareh najbolj pouči, vsega pa na tem bornem svetu ne bomo nikdar vedeli in nas to čaka kot razodetje najlepših reči onkraj groba.«

Vedel sem, da ga mučijo še težka vprašanja in da se bo umiril šele takrat, ko bo tudi na ta dobil odgovor. Zato sem sklenil, da ga poiščem v prvi priliki in bova nadaljevala razgovor, ki je tako važen za njega in še marsikoga drugega.

—o.

Globoke misli o božji previdnosti

Že otrok, ki je krščansko vzgojen, po svoje ve in razume, da je veselstvo — nebo in zemlja in kar biva in živi na njej, stvar, ki je popolnoma v božjih rokah, da je vse od Najvišjega bitja vseskozi odvisno, tako da bi brez njega ne moglo ne nastati ne obstajati, pa da Stvarnik svoje stvarstvo v vsakem pogledu vodi in vlada po svoji Previdnosti, naj gre za nujno po zakonih gmote delujoča bitja ali za svobodnega človeškega duha. Poslušajmo danes, kaj o tem pravi eden najglobljih verskih premišljevalcev našega časa, p. L i p p e r t, ki ni bil samo filozof in bogoslovec, ampak tudi pesnik božjega navdihnjenja in vided. Take besede so kakor nalašč izpregovorjene za po navadi veselo velikonočno razpoloženje, ki pa se letos tako nerado zbuja pod težo hude stiske in negotove bodočnosti. Tako približno izvaja v svoji knjigi »O čudežih in skrivnostih«:

Resnica o božji previdnosti je za Kristusa verska resnica osrednjega pomena. Dal ji je izraza v srčnem zaupanju, s katerim je oznanjal Očeta v nebesih, ki nam je vedno blizu in za nas dela in skrbi. Preštel je vse lase na naši glavi, brez njegove vednosti in volje niti vrabec ne pade s strehe, on oblači lilije na polju in hrani ptice pod nebom, ki so tako majhne in prehodne stvarce — koliko bolj si prizadeva za nas, ki smo od vseh stvari še najbolj popolna njegova podoba! In odslej se po vsem svetu razlega veselo oznanilo, da imamo Očeta, ki nam veli, naj se ne bojimo, kaj bomo jedli in pili in s čim se oblačili, saj naš Oče ve, da smo vsega tega potrebni.

Res! — to vest poslušamo in naše srce se je oprijema kot največje tolažbe, toda pogosto nam je hudo in smo žalostno začuden, ker se zdi, kakor da skušnja tega oznanila ne potrjuje — nasprotno — prav sodobnemu človeku se zdi potek sveta čedalje bolj mračen, zmeden in brez smisla. Ne vidimo pametnega cilja, za katerim svet stremlji in ki bi bil vreden tolikega truda in borb, kaj še, da bi zapazili veliko ljubezen, ki nad nami čuva; in kolikokrat tožimo, da naše molitve niso bile uslišane, pa da se tolikokrat zgodi nasprotno od tega, kar smo pričakovali.

Na to je treba prvič reči, da božja previdnost ni in ne more biti tako preprosta in pregledna, da bi jo mogli vsikdar od kraja uvidevati, razumeti in preskusiti, ali je, če gledamo z našega na majhen prostor in kratko časovno razdobje omejenega položaja, z našega ozkega zreljšča in z našimi otroškimi željami in sodbami, zadela pravo. Svet, ki ga je Bog ustvaril, je neverjetno bogat, raznoličen in zapleten, obsega golo gmoto in živa bitja, telesa in duhovni svet, ima zunanjo podobo in notranja območja, je stvor božje stvariteljske moči in učinek ustvarjenih sil, ki jih je Bog vanj položil. V njem delujejo nujni zakoni stvari in svobodne odločitve človeka; na to, kar je Bog neposredno sam ustvaril, je človek zgradil svoja dela in umotvore svoje kulture ali nekulture, posameznik je postavljen v družino, ki jo stiska družba, narodi se bore z narodi in človeška občestva se bore za neko ravnovesje sil, ki pa je končno nedosegljivo.

Kako bi torej mogli s svojega stališča zapopasti in dogledati veselstvo, njegovo smer in smisel v vseh njega posameznostih? Kako naj mravlja, ki živi in brklja po svojem skritem mravljišču v širnem gozdu, razume ceste in njihov namen, ki jih speljujejo čez gozd inženirji?

Prav toliko ko ta mravlja pomeni človek v snovanju, gibanju in prevratih ogromnega veselstva, čigar prostori merijo bilijone svetlobnih let, nekaj torej, česar si noben um niti malo predstaviti ne more. Mi bi se zato morali popolnoma zadovoljiti s tem, da vemo, da je Najvišji, ki vse nosi v svojih rokah in vse vodi do cilja, katerega je zamislila njegova neskončna modrost in dobrot; in čeprav bi ničesar več ne vedeli in razumeli, bi vseeno morali skleniti roke in moliti: Oče naš, kateri si v nebesih, zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji!

Toda mi nismo čisto slepi, marveč le nekaj vemo o božji previdnosti, in sicer nas poučijo o tem 1. skušnje na tem svetu, potem 2. pamet, ki nam jo je Stvarnik dal, največ pa nam je razodel o svojih namenih 3. Bog sam po veri.

Kaj nam pove skušnja? Vsakdanje opazovanje in znanstveno raziskovanje sveta nam jasno povesta, da Bog pusti svojim stvarcem, da so in delujejo tako, kakor ustreza njihovi prirodi in njihovim zmožnostim oziroma zakonom, katere jim je dal. Takó se morajo izdejstvovati vse nežive stvari z vsemi svojimi ogromnimi energijami luči, toplote, električnega napona, ne da bi se ozirale na rastline, živali in ljudi ter njihove naprave, ki jih rušijo. Pa tudi živa bitja se morajo uveljavljati po svojem bistvu. Imamo skrivnostno, neuničljivo in nenasitljivo silo življenja, ki prenese ogenj in mrzloto in vodo, pa se v svojem gonu po samoohranitvi in ploditvi ne da ustaviti; sam Bog hoče, da teče svojo predrzno, zdaj strahotno trpečo, zdaj divje razposajeno, vriskajočo pot. Ta živi svet pa je razčlenjen v nižja in višja bitja, višja pa morejo živetit le, če pogoltnete nižja: smrt enih je življenje drugih. Če hoče Bog, da se zakoni življenja izdejsvujejo — in to mora hoteti, če noče priti sam s seboj v nasprotje — potem ne more vladati tako, da bi vsako živo bitje bilo nesmrtno, ker bi se potem ne mogla ohranjati in rasti celota.

Nad vsemi živimi bitji je človek, v katerem sta telo in duša združena v enoto. Ta osobitost naše prirode, da sta gmota in duhovnost v njej eno, pa ne isto, je vir neizrečnih čudes lepote, plemenitosti in blaženstva človeškega bitja in ustvarjanja, hkrati pa poraja prav ta združba gmote in duha v človeku in človeški zgodovini pa v vsem stvarstvu sploh največja nasprotja, najhujšo napetost in borbe ter silne katastrofe. Človekov duh je najsilnejša, najneugnanejša in najdrznejša ter najponosnejša stvar v veselstvu. Ta duh pa je vrh tega svobodnega, samovoljca in samovladar, ki more, kjer prej ni bilo nič, iz svoje volje postaviti nekaj novega. Tudi to čudo vseh čudes, ta svobodni duh se hoče izdejstvovati, izdivjati, se nad vse razliti. Bog, če je enkrat človeka ustvaril svobodnega, ga mora pustiti, da gre svojo pot, naj bo pot modrosti ali pot brezumja, dobrega ali slabega, če je že človek tako slep, da noče poslušati Boga in se vdajati nagibom božje milosti. Koliko zapletljajev, dram in katastrof pa hkrati največjih podvigov se poraja iz tega!

Potem pa so v veselstvu vse te neštete energije, neoživljene in žive stvari ter sile med seboj zvezane, druga od druge odvisne, druga na drugo vplivajo, se dopolnjujejo ali odbijajo, se med seboj združujejo in poraznoterijo, prilagodujejo in spreminjajo: in vso to igro

neskončno mnogih bitij in sil ter postav dopušča Bog do konca v vseh mogočih možnostih in različicah.

V tem nepreglednem vesoljstvu je vsak izmed nas le kapljica, prašek, atom, ničica. Kakor skušam jaz uveljaviti svoje sile, svoje gone in svojo voljo, tako moj drug. V tem vesolju ne more nihče živeti, kakor da je sam in da odloča le on. Ne gora, ne morja, ne orkanov in rušičih vod ne uničujočega ognja ne bacilov in strupov, ne smrtonosnih plinov ne nam sovražnih ljudi ne moremo odpraviti. Vsi so tu in Bog hoče, da so in da vihrajo, se borijo med seboj in se družijo, kakor jih žene sila življenja; in če se ne ravna po нравstvenih zakonih, ki jih je postavil — če gre za živa razumna bitja — so pač sama kriva svoje krivde in tuje nesreče in Bog po navadi ne posega vmes in ne preprečuje naravnih posledic njihovih dejanj. Tako je razumljivo, da so naše osebne želje tolikokrat brez moči, da bolezni ne prenehajo in da se neurja pred našimi željami ne ustavijo, pa da nam ljudje nasprotujejo, četudi bi tako radi, da bi nam pomagali. Tega nas uči vsakdanja skušnja: da ima vsak od nas svojo lastno bit, svoje lastne sile in zmožnosti, pa lastno vrednost in svobodo, hkrati pa je vsak strašno majhen in slab ter onemogla bilka, ki jo sučejo brezmejni vrtinci vesolja.

Tako skušnja. Kaj pa pamet? Ta nam kaže, da vsemu temu vrtincu vlada nek smisel, nekaj pozitivnega, da ga tisti, ki ga je ustvaril, tudi ljubi. Če je Bog vsakemu bitju dal bitje, če hoče, da se po svoji naravi udejstvuje, potem se to pravi, da ga potrjuje, da ga hoče, da ga ljubi. Torej je imelo in ima v njegovem zamislu nek smisel, potem služi k nečemu, ker bi ga Stvarnik sicer ne bil hotel. Ni vseeno, ali je ali ni, marveč je neka vrednota, nekaj pozitivnega, nek dobiček; saj nas en pogled v drobnogled uči, kako umetno je vsaka stvar sestavljena in kakšna ogromna sila je v najmanjšem elektronu. In ker je Bog vse stvari zvezal skupaj v medsebojnem sodelovanju, potem so tudi kot enota nekaj dragocenega, svet ima smisel tudi kot celota, smisel, ki je nekaj neprecenljivo velikega, dobrega in lepega, nekaj, kar Bog ljubi. Nobene zdrave pameti ni bilo in je ni, ki bi bila zmožna trditi, da je vesoljstvo nastalo iz sovraštva in zanikanja, vsakemu zdravemu mislečemu bitju je razvidno po sebi, da, kdor je vse ustvaril, je ustvaril vse rekoč, bōdi, ker je prav, dobro in lepo, da si! In ker je to iz gole in preobilne ljubezni, je tudi iz ljubezni, če Bog svetu pusti njegov zakoniti tek. Ničesar se ne more zgoditi v vesolju, kar bi moglo prevreči svetli stvariteljski zamisel, ničesar, kar bi moglo Stvarnikovo ljubezen do njegovega bitja in dogajanja izničiti, ničesar, kar bi ga moglo nagniti k sovraštvu in zanikanju njegovega vesoljstva.

Nimamo torej nobenega upravičenega vzroka, da bi nad svetom zdvajali ali celo obupali pa nad božjo ljubeznijo dvomili, četudi se z veseljem nujno vrsti trpljenje, z življenjem smrt, z dobroto zloba. Bog je z nami dober, tudi če iz neumnosti ali zlobe ravnamo proti njegovi volji. In če bi se mi sami sovražili in bi sovražili svojega sočloveka in nasprotnika, pa ves svet sploh, Bog ga zaradi tega ne bo sovražil. Vse, kar je, je kakor že bodi od Boga hoteno ali dopuščeno in, četudi bi bila sila, ki zanika, podira in vleče v propast, v načrtu božje previdnosti je tudi ta sila v službi dobrega. Pa tudi najbolj revna, zavržena ali pokvarjena eksistenca, v kolikor je, ne zasluži sovraštva in zanikanja, je vrednota in izpolnjuje neko potrebno vlogo oziroma nalogo in smisel, Bog je oče liliji na polju, ko v vsej lepoti cvete, in ji je

Sv. Marko.

*M. Langus,
ljubljan.
stolnica*

oče tudi, ko ovene, kaj šele človeku, čigar duhovno življenje sega prek meje vidnega telesnega življenja in smrti.

Dobri ljudje, ki voljo božjo izpolnjujejo, pa naj vsak hip svojega življenja, naj jih usoda še tako tepe, naj se omejeni pameti in v sebe samega zaljubljenemu ter posvetne sreče željnemu srcu zdi še tako »brez smisla«, naj se jim obeta dolgo življenje ali grozi smrt, pomnijo apostolove besede, da, kar Bog z njimi stori, je vselej v njihovo dobro in da Bog tistim, ki ga ljubijo, vse obrne v dobro.

*

Kaj pa moje molitve? utegne vprašati malosrčnež. Tudi molitev je ena izmed tistih sil, o katerih smo zgoraj govorili in sicer najmočnejša izmed njih vseh, prava velesila, duhovna sila, ki nikoli ne zgreši svojega učinka in uspeha, seveda takega učinka, ki se sklada z voljo božjo. Bog je tvojo srčno molitev videl naprej, še preden te je ustvaril, in z ozirom na njo uredil tvojega življenja tek — brez nje bi bil drugačen, bi se zgubil v temi kakor reka, ki nekam ponikne v brezno. Molitev je najtesnejša zveza z Bogom — kako bi naj potem ne bilo tvoje življenje pravo, kakor je všeč Bogu, v skladu z njegovo voljo in z namenom, ki ga ima s teboj? Čim bolj moliš, tem bolj se je oziral, se ozira in se bo Bog oziral nate in te skozi vse nadloge vodil nazaj k sebi v svoje naročje. Od vekomaj je sklenil tako in vse naravne sile, naj so dobre ali hude, morajo služiti v to, da te, zvestega molivca, pripeljejo k njemu v večno življenje. Čemu torej malosrčnost? Bog vse dela iz očetovske ljubezni, nad katero ni večje. Vedno usliši svojega otroka, tudi kadar ne usliši te ali one njegove prošnje tako, kakor človek v svoji kratkovidnosti misli, da bi ga moral uslišati. Da le res, iz srca in vztrajno moliš, pa si uslišan, še preden si začel moliti; uslišan tako, da se tvoje življenje obrača tako, da dospes do svojega cilja, ki je prava sreča, duševni mir, rajska radost in popolnost, ki se spremeni v neminljivo večno, kadar in kakor je Oče od nekdaj določil za svoje dobre otroke, ki so v molitvi vedno z njim.

P. Musar Jožef, F. S. C.

Misijonarjeve radosti

Napisal P. Musar Jožef F. S. C.

Vsaka stvar ima dve strani, sončno in senčno. Čudno pri tem je pa to, da ljudje velikokrat bolj vidijo senčno stran kakor sončno. Tako je tudi pri misijonskem poklicu. Tu vidijo ljudje, le žrtve, težave, nevarnosti i. t. d. Misijonarja v Afriki si predstavljajo vedno v preteči nevarnosti pred Levi in kačami, ljudožrci, mislijo na neznosno vročino, ki jo mora prenašati, na slabo hrano, kateri se mora privaditi, na umazane, nepriključne zamorce, s katerimi mora občevati, na različna pomanjkanja, katera mora trpeti. Misijonarja na Kitajskem vidijo v vedni nevarnosti pred roparji, v boju zoper podivjano pogansko druhal, v težavah, ki jih ima z njihovimi običaji in jezikom i. t. d. In če pogledamo na druge misijonske pokrajine, povsod zapazijo ljudje najprej le trpljenje in težave, o katerih misijonarji poročajo, veselja pa, ki tolikokrat veje iz njihovih poročil, ne zapazijo. Tako si predstavljajo misijonarja kot nekako bitje, ki vse svoje življenje nima nobenega ali le prav malo veselja. Zato si tudi marsikateri mladi ljudje mislijo: Jaz že nisem za misijone, jaz bi kaj takega ne mogel prenašati. Zapustiti domovino in vse, kar mi je ljubeča, ter delati med tistimi divjaki in živeti med njimi morda celo življenje, ne, kaj takega ni zame. In vendar je tako pojmovanje o misijonarjih le enostransko, če že ne popolnoma napačno. Kajti misijonar doživi veliko veselja, ki mu da pozabiti vse žrtve, katere je doprinesel in katere odtehtajo vse težave, ki jih mora premagati.

Že potovanje v misijonske dežele mu prinaša veliko veselja. Saj je za njega vse novo, vse zanimivo, kar vidi. Na parniku se seznani z različnimi značaji. Med potniki nastane po nekaj dneh nekaka domačnost, slišijo se različni dovtipi in šale, vedno se najde med njimi kak šaljiv značaj, ki se mu moraš smejati. Vršijo se tekme v raznih igrah, kakor tenis, šah in druge igre, ki so prikrojene za parnik. Imajo svojo godbo, celo kinske povedave. Takle parnik, ki pluje prek oceana, je svet zase. Tu najdeš vse, kar potrebuješ. Potem se vidijo med vožnjo novi kraji, novi ljudje prihajajo, vidijo se najrazličnejše morske živali. Skoraj vsak dan prinese nekaj novega, nekaj zanimivega. Človek se tako navadi temu življenju, da mu je skoraj žal, kadar mora zapustiti ladjo. In ko pride v misijonsko deželo, v svoj misijonski kraj, s kakim veseljem in prisrčnostjo ga sprejmejo sobratje, posebno ako se snide s kakim rojakom. Tu vprašanja in pripovedovanja ni konca ne kraja.

Učenje jezika gotovo ni brez težav. Pa je tudi v tem mnogo veselja. Ko misijonar vidi, da se čez nekaj mesecev že lahko več ali manj pogovarja z domačini, ga to gotovo veseli. Večkrat se pripeti, posebno v začetku, da zaradi izgovorjave ali napačnega besednega reda nekaj prav smešnega pove, ko je hotel vendar nekaj posebno pametnega povedati. To povzroča veliko smeha in šale. Pa pri takih prilikah mlademu misijonarju drugi, že starejši pripovedujejo, kaj se je njim v tem oziru pripetilo. Tako se smeji drug drugemu, pa ni nobeden užaljen. Kako ga veseli, če mu domačini priznavajo, da se je njihovega jezika že dobro naučil in da ga kar dobro tolče. Tako mu raste pogum in veselje do dela v šoli, v cerkvi, v dušnem pastirstvu.

V misijonih so posamezne misijonske postaje daleč, včasih po več sto milj ena od druge. Vendar pa pridejo misijonarji enkrat ali dvakrat na leto skupaj, bodisi vsi ali vsaj v večjih skupinah na tej ali oni postaji, navadno glavni. Tu opravijo potem letne duhovne vaje ali imajo konferenco, na kateri proučujejo misijonska vprašanja in misijonske zadeve in zmenjajo svoje misli in ideje. Koliko šaljivih dogodkov, koliko duhovnih opazk, koliko veselih obrazov, koliko smeha. Tu se telesno in duhovno odpočijejo za par dni. Pripovedujejo si, kaj so doživeli, koliko so jih pripravili za sv. krst, koliko učencev in šol imajo, vprašajo drug drugega za svet v tem ali onem primeru, pripovedujejo o težavah, ki jih imajo, in se tako olajšajo bremena, ki jih morda teži. In duhovne vaje, ki jih tudi misijonar dela vsako leto! Te ga zopet duhovno poživijo in mu vlivajo novega poguma in novega veselja do misijonskega dela. Tu občuti misijonar besede Gospodove: Moj jarem je sladak in moje breme lahko. Misijonar je vesel, četudi mora živeti v pomanjkanju in v trpljenju. Saj ve, da dela za Boga in da njega nosi v svojem srcu. In zopet se vrača po takih duhovnih vajah misijonar z novim pogumom na svojo postojanko.

Pa pogledajmo na misijonsko postajo. So misijonske postaje, kjer so po trije ali štirje misijonarji skupaj, ali tudi manjše, kjer sta samo dva, malokdaj samo eden. Na glavnih postajah jih mora vedno biti več, ker je tudi veliko dela. Tu so različne šole, delavnice, bolnišnica i. t. d. Misijonarji imajo seveda svoj dnevni red, katerega se držijo, ako niso na potovanju. Moli in delaj, to mora biti predvsem geslo misijonarjevo. Imajo pa tudi vsaj eno uro oddiha. Tu si zopet zmenjujejo med seboj svoje misli, obujajo stare spomine ter si privoščijo tudi kako nedolžno igro. Po trdem delu slišiš zopet smeh in vesele šale. Sploh so misijonarji veseli ljudje. Imel sem priliko občevati z najrazličnejšimi misijonarji in misijonarkami iz različnih redov in kongregacij, pa se ne spomnim, da bi bil kje našel žalostnega misijonarja. Vsak se čuti v svojem delu in poklicu srečnega. Na svojih dolgih misijonskih potovanjih sem res doživel marsikaj

neprijetnega, pa vendar je zmeraj zopet kaj prišlo, da mi je srce poskakovalo od veselja. Pa sem n. pr. zabeležil: Danes se mi je posrečilo, da sem starega grešnika, ki že 50 let ni bil pri zakramentih, zopet spravil z Bogom.

Poglejmo k misijonski cerkvi. Nedelja je. Misijonar vidi ljudi, ki so bili še pred kratkim zakrnjeni pogani ali krivoverci. Od blizu in daleč prihajajo. Cerkvica je kmalu natlačeno polna. Misijonar pristopi k oltarju. V cerkvi pa zadoni glasna molitev in petje k Najvišjemu iz grl, katera so še pred kratkim bila v službi satanovi. Prej so se ti ljudje klanjali umišljenim duhovom, sedaj časte Mater božjo in svetnike božje. Kakšna radost in veselje je to za misijonarja.

Kolika radost za misijonarja, ko ob velikih praznikih pristopajo cele vrste katehumenov h krstnemu kamnu, da jih oblije zveličavna voda sv. krsta in postanejo otroci božji. Zopet se mu je posrečilo s pomočjo božjo pripeljati v hlev Kristusov novih ovčic in razširiti kraljestvo božje. Ali ni ves njegov trud obilno poplačan? V takih trenutkih pozabi na vse žrtve in vse težave. In ali ni veselje misijonarju, ko vidi, da so oni, katerim je odprl luč svete vere, pripravljeni prenašati tudi velike žrtve, da morejo izpolnjevati svoje krščanske dolžnosti, ko vidi, da prihitijo včasih 80 in sto kilometrov daleč, da morejo prejeti sv. zakramente.

Ne rečem, da so vsi novospreobrnjeni svetniki. Nekateri tudi padejo, morda zopet globoko padejo in dajo tako slab zgled drugim. To so gotovo žalostni pojavi tudi za misijonarje. Vendar pa so med njimi taki, ki se zopet spokorijo in hočejo res popraviti, kar so zagrešili. In zato so pripravljeni delati tudi pokoro in sicer javno pokoro, kakor so jo delali prvi kristjani. Taka pokora pa gotovo tudi misijonarju dela veliko veselja. Vem za primer, da so se moške v župniji zbrali ter so grešniku skupno naložili pokoro za neki javni prestop. In mož se je ponižno vdal in opravljal svojo pokoro. Na naši misijonski postaji Marija Trost je zamorsko dekle dala veliko pohujšanje. Pa se je le zavedala svojega greha in javno pred vsem ljudstvom priznala svoj padec in opravljala 14 dni javno pokoro s tem, da je sama na vsem vidnem prostoru klečala med službo božjo skozi 14 dni.

Leta 1930. sem obiskoval katoličane, razkropljene po južnem delu naše apostolske prefekture Lydenburg. Na neki farmi, ki je bila last katoliškega Irca, sem krstil Zulufakra, kateri je bil svojih 125—130 let star. Bil je na smrt bolan in njegov katoliški pravnuk ga je kar dobro podučil in pripravil. Pa sem zbral na tej farmi še nekaj drugih katoliških in nekatoliških zamorcev skupaj poleg farmerjeve družine. Rekel sem zamorcem, naj med sveto mašo zapojejo nekaj Marijinih pesmi. Po sv. maši je bil farmer tako navdušen in tako ganjen, da mi je rekel, da če on umrje, morajo tile zamorci na njegovem grobu peti. Mene samega je tako prevzelo, da bi najrajši zavriskal od veselja. To tem bolj, ker sem imel zopet priče, da naše misijonsko delo ni zaman in da zamorci le niso tako ničvredni, kakor jih nekateri belokožci, posebno Buri, smatrajo.

Tudi hvaležnost domačinov do misijonarja pripravlja veliko veselja. Na neki misijonski postaji v Natalu je umrl star misijonar, ki je delal veliko let med svojimi črnici. K pogrebu so prišli vsi od blizu in daleč, nekateri že predvečer pred pogrebom. Skoraj vsi so darovali sv. obhajilo za rajnega. Po pogrebu pa so se zbrali med seboj za 50 maš, ki naj bi se brale za pokoj njegove duše. Ali ni to zopet razveseljivo za misijonarja, ko ve, da ga tisti, katerim je posvetil ves svoj trud, tudi po smrti ne bodo pozabili v svojih molitvah. Kako malo molijo naši verniki za svoje rajne župnike!

Leta 1924. smo ustanovili v omenjeni prefekturi prvo misijonsko postajo za črnice. Takrat v prefekturi še ni bilo nobenih črncev katoličanov, precej pa že protestantov, ker so oni misijonarili že leta v teh krajih. Seveda so bili črnici malo ali bolje rečeno nič podučeni v krščanski veri. Mesec potem, ko smo začeli s postajo, pride zvečer k meni zamorec in me prosi, da bi prišel k bolnemu dekletu, ki še ni bila krščena. Šel sem seveda takoj, jo podučil in čez par dni, ker nevarnost ni bila še tako velika, krstil. Bila je neizmerno vesela in še pred smrtjo mi je rekla: Oče, če umrjem, bom za vas v nebesih prosila. Bil sem od veselja tako ganjen, da skoraj govoriti nisem mogel. Čez dva dni po sv. krstu smo jo res pokopali. Jaz sem prepričan, da svoje obljube ni pozabila. To se je pokazalo tudi v tem, da se je postaja krasno razvijala in da so vsi njeni sorodniki, ki so bili po večini protestantovski, pristopili v katoliško vero.

Misijonska sestra v Mariji Trost oskrbuje misijonsko bolnišnico in lekarno. Kako so bolniki veseli in hvaležni, kadar se ozdravljeni vračajo domov. Neka starka, ki je bila nekaj tednov v bolnišnici, se je vrnila čez nekaj dni s kokoško pod pazduho na postajo. »No, Tereza, kaj pa bi rada,« jo vpraša sestra. »Ti si bila tako dobra z menoj in, ker nimam drugega, sem ti prinesla tole kokoško, da se ti malo oddolžim.« Matere prinašajo bolne otroke. Koliko jih je sestra že na tistem krstila in jim tako odprla raj, ko je videla, da ni več druge pomoči. Ali ni to za misijonarko pravo veselje?

Neko zamorsko dekle, ki je spoznala pravo vero, se je odpovedala očetovi hiši, sorodstvu, svojemu ženinu in vsem ter ostala na naši misijonski postaji, da je mogla biti krščena. Ko so ji sorodniki prigovarjali, ji grozili itd. je odgovarjala z besedami: »Kristusa ne pustim za nobeno ceno.« Taka trdnost v veri od strani novospreobrnjenih je gotovo tudi za misijonarja največje veselje.

Da misijonar nima veselja? To bi rad videl misijonarja, ki se proda žalosti. Seveda ima svoje križe in težave in trpljenje in to velikokrat ne majhne. Ali vse to mu ne more vzeti veselja, da se žrtvuje za Boga in neumrjoče duše. »Ti pa, kateri mnoge podučujejo, se bodo svetili kakor zvezde na nebu.«

Ako misijonar res nima nobenega veselja, zakaj si pa potem želi vsak nazaj v misijone, kjer je leta deloval, ali pa vsaj v kak drug misijon. Nisem še srečal misijonarja, ki bi ne želel vrniti se na misijonsko polje. Poznam misijonarja, ki je delal 25 let v misijonih, potem so ga predstojniki poklicali v Evropo, ker so ga pač tu potrebovali. Pa ko je bil že 70 let star, je še vedno nadlegoval svoje predstojnike, naj ga pošljejo zopet v misijone, dokler njegova prošnja ni bila uslišana. Pa poznam misijonarje, ki delajo že 30 in 40 let v misijonih in bi imeli pravico do zasluženega počitka, pa pravijo: le v Evropo ne, jaz hočem umreti na misijonskem polju. O takih se gotovo ne more reči, da so zagrenjeni od misijonskega dela. Skoraj vsak misijonar se boji iti v Evropo iz tega razloga, da bi ga predstojniki morda ne pridržali v domovini. Zakaj to? Ker ljubijo svoje delo, ker ljubijo misijone in ker najdejo v misijonskem življenju svojo srečo in svoje veselje.

Res je, da misijonar nima veliko svetnega veselja, a ko je zapustil domovino, ni šel svetnega veselja iskat. Dušno veselje, ki ga tolikokrat občuti, je veliko več vredno. Veliki misijonarji, kakor sv. Frančišek Ksaverij, sv. Peter Klaver, Friderik Baraga in drugi so kljub svojim naporom in trpljenju imeli veliko srčnega veselja. Sv. Frančišek Ksaverij je dobil od Boga včasih toliko tolažbe, da je vzkliknil: »Preveč je, o Gospod, preveč.« Friderik Baraga je pisal, ko je nekoč sezidal Indijancem cerkvico: »Blagoslovil sem jim najprej cerkvico, potem sem maševal in pridigal. Ne morem popisati, kako sem bil ganjen in Bogu hvaležen pri tem cerkvenem opravilu. Misel, da sredi pračozda, kjer so pred kratkim divjaki opravljali zlemu duhu poganske daritve, zdaj stoji ubog, a svet tempelj živega Boga, v katerem se neomadeževano Jagnje daruje nebeškemu Očetu; ta misel me je tako močno prevzela, da sem jokal od srčnega ganjenja in nisem mogel najti besed, da bi se Bogu zahvalil.« Pa vendar trpi misijonar velikokrat pomanjkanje, bi rekel kdo. Res je, da nima in ne more imeti vseh tistih ugodnosti, kakor bi jih imel v domovini, je pa tudi toliko reči, ki jih je človek navajen in katere za človeško življenje nikakor niso potrebne. Teh se pa misijonar tako lahko odvadi, da jih velikokrat niti ne pogreša. Čim manj človek potrebuje za življenje, tem bolj je zadovoljen. Zato se pa misijonar tudi pri vsem pomanjkanju čuti srečnega in veselega. Skromnega življenja se kmalu privadi, tako da mu je ljubše, ako lahko preprosto živi, kakor če bi bil obdan z vsemi ugodnostmi in komoditetami moderne lažicivilizacije. Celo nevarnosti, ki jih je pretrpel, mu vzbujajo vesele spomine.

Pregovor pravi: variatio delectat. Menjava, različnost razveseljuje. Misijonsko življenje prinese skoraj vsak dan kaj novega, kaj zanimivega. Šola, cerkev, potovanja, občevarje z domačini in najrazličnejši značaji, ki so velikokrat pravi originali, vse to prinaša zanimivosti in veselje. Koliko zanimivega nudi rastlinstvo in živalstvo! Koliko zanimivega navade in običaji domačinov!

Ne, misijonsko življenje ni sama žrtev, misijonsko življenje nudi veliko veselja in radosti. Kdor misli, da misijonar uživa le trpljenje, ima napačen pojem o misijonskem življenju ali pa je črnogled, ki vidi le njegove senčne, ne pa sončnih strani. In kdor bi se bal sprejeti misijonski poklic zaradi težav in nevarnosti, je bojazljivec prve vrste. In kdor bi drugemu branil in ga odvrčal od misijonskega poklica, pa naj si bo to oče ali mati ali brat ali sestra ali prijatelj, ta dela proti božji volji in mu ne privoščiti veselja, pravega srčnega veselja, ki ga občuti misijonar, ki dela za Boga in širjenje Cerkve.

In ob smrtni uri bo za misijonarja to gotovo največja tolažba, da bo lahko dejal: Gospod, za tvoje kraljestvo sem se trudil in žrtvoval, dušam, ki si jih odrešil s svojo dragoceno krvjo, sem Cerkev gradil, zato tudi upam, da mi boš milostljiv. Ali ne bo to za njega veliko veselje, ko bo v nebesih zagledal stotine, morda tisoče duš, katere je on s pomočjo božjo privedel iz teme k božji luči, v kraljestvo božje!

Kar je rekel Gospod apostolom, to velja tudi misijonarjem: »Kdor zapusti hišo ali brata ali sestro ali očeta ali mater, bo prejel stokrat toliko v tem življenju, v prihodnjem pa večno življenje.«

Neugaslo ognjišče

Novela

Jože je listal in bral, nekaj silnega mu je vstajalo v duši, hrepenenje, da bi Zalogarjeva zemlja večno živela, da bi je nihče ne izdal in ne omadeževal. Res, vseh ne bo mogla rediti, premalo je je. Za vse pa bo imela odprto srce in vsak bo mogel svoje skrbi prinesiti domov, jih odložiti, obvezati rane in potolažen spet oditi. Domačija je vendar tisto, kar hrani očetovo voljo in materino ljubezen. Očetov in materin obraz gledata s stene, vsepovsod diši še po starem in dobrem, po ljubezni, ki jo svet reže le v drobnih rezinah, dom pa v brtavskih.

Zemlja je živa, malokdaj trmasta, rada rodi, samo božati jo je treba in razumeti. Požegnana je od božje roke, nekje bolj, nekje manj, toda, če se trudiš z njo, ti skuša ustreči.

Jože je bral, ogledoval slike in premisljal. Saj je vendar vse zapisano. Na taki zemlji raste to, na taki ono. Peščena njiva je dobra za krompir, mastna, močna prst za pšenico. Z umetnim gnojilom se da tudi marsikaj zboljšati. Jože se je čudil, gledal cene in dokazane uspehe. Klemansko, saj za gospodarja ni tako težko biti! Brati je treba in gledati. Le kako je mogoče, da gre nekaterim vse po zlu.

Kar grizlo ga je, da se je zima šele dobro pričela in da je še dolgo do pomladi. Najraje bi z delom kar pričel in sproti preskušal, kar je bral. Sam bo vse zoral, kar s kravama, pocepil drevje, ki ne rodi več dobro, sam bo sejal in, ko bo prišla nova zima, bo sedel ob peči kakor nekoč oče. In ko bo prišel na mizo kruh, si bo rekel v srcu: jaz sem ga sejal, ko bo ugriznil v jabolko, mu bo toplo: mojih rok delo se ga drži.

Sladko ga je ščegetalo pri duši. Še kot otrok je želel biti močan, tak, da bi koristil, da bi druge redil in drugim pomagal. Zdaj se mu bližajo te ure, niso več daleč, s pomladnim soncem bodo prišle. Zjutraj bo z zavihanimi rokavi stal pred hišo, gledal oblake, določil delo, nato pa zakoračil čez dvorišče v težkih škornjih. Sultan bo vedel, da mu on daje jesti in se mu bo vdano plazil okrog nog, Marička ga bo na skrivaj občudovala in Tonče bo cefedral za njim kakor za očetom. Opoldne bo prišel od oranja, držala se ga bo prst in srajca se mu bo lepila k telesu. Marička bo prinesla južino, molil bo, nato bodo zajeli. Žlice bodo žvrglale po skledi in njemu bo dobro kakor še nikdar v življenju. Vsi v vasi se bodo čudili, da Zalogarjevi tako dobro vozijo.

Nazadnje se bodo rešili še dolga. Dobra letina, teliček in nekaj hrastov, ki so mladi rašči skoraj v škodo, in Zalogarjeva domačija bo nova kakor prva pomladna trava, ki ima barvo, da človeka omamlja. Dobravec se bo moral potuhiniti kot nič prida pes in, če je res Jarmovec z njim — Tomaž tako pove — mu bo enkrat le spodeletelo. Zalogarjeve lahko omaje samo Bog z uimo in nesrečo. Jarmovec je ne bo. Dotlej ne, dokler ima Jože zdrave roke! Prekvat da ne.

»Oči si boš pokvaril, Jože,« ga je vsak večer opominjala Marička. Samo pogledal jo je in se nasmehnil. Edino kadar je prišel Tomaž, je Jože pospravil svoje branje in se spustil v pogovor. Tomaž ga je rad dražil: »Jože, ali se greš sole? Nikar preveč novega v glavo. Oral in branal boš po starem, takih kosišč, ki bi sama kosila, pa učeni gošpodje tudi ne bodo odkrili. Jaz to vem, da smrekovina ni dobra za kolesa in da je za soro najboljši jesen. Pa mi kar zadošča.«

Jože se je smejal, zavihal za znamenje list v koledarju in zanesel skladanico koledarjev in Domoljubov v kot k peči.

»Kar se naučiš, vse prav pride. Nikjer ni zapisano, da naj kmet gleda v življenje samo skozi plot. Pri nas je malo zemlje, zato pa hočem, da bo dvakrat boljša kot kje drugje.«

»Akrabolt, korajžen pa si. Le drži se, ne delaj pa vsega tako, kakor stoji zapisano. Zemlja je nekje taka nekje taka. Vsak gospodar ve, kako mora svoji streči.«

Jože je priznal, da ima Tomaž prav, svojih skritih misli pa ni hotel zatajiti. Jarmovec bo še zijal, kako bo Jože spodkolenčil Dobravca. Beštja zlodjeval! Sit je mesta, ko je zavozil, zdaj bi bil pa rad doma, kot da mesta še poskusil ni. Jože je že na nekaterih krajih pobaral, kako bi se rešil dolga. Mežnarček mu je svetloval, naj bi dobil dva poroka, potlej bi Marička v hranilnici dobila posojilo. Bleka ne sme prositi, tega ima Jarmovec v kleščah. Ko bi ga začel vteti, ko bi videl, da za Micko dobro stoji. Tomaž bi že bil. Enega bi bilo treba še dobiti. Kaj pa Černetov oče? Materi je šel zelo na roko.

Černetov? Jože je malo zardel. Na tega pa še pomislil ni. Pol grunta imajo in pet otrok. Z Nežko sta še skupaj v šolo hodila. Sam bi ne šel povprašat. Ko bi šla Tomaž in Marička. Jožetu bi bilo res nerodno, ko bi ga Nežka začela kar dražiti. Brhka je postala zadnje leto. Kar ne more si misliti, da so pred leti še skupaj frnikolali.

Jože je mislil na dekle in bilo mu je kar nerodno.

»Nemara bi nam pa Černetov oče res pomogel?« je pletel svojo misel dalje.

»Povprašati bo treba,« se je odločil.

Pred Tremi kralji tisto popoldne Zalogarjev Cena ni mogel zdržati doma. Mačkov Poldek in Gradov Francelj sta ga že nekaj dni vabila, da bi se napravili za tri kralje. Obredli bi Srednjo in Dolenjo vas, Bistrice in, če bi to slabo šlo, pa še Zeje. Denar in štruklje bi si pošteno razdelili. Cena je prosil Maričko, naj ga pusti, toda sestra se ni dala preprositi. Ne spodobi se, da bi Zalogarjev lazil okoli, ko so komaj mater pokopali. Tudi Jože je bil takih misli. Cena tudi z vekom ni nič priključoval.

Ne, je rekla Marička in Cena je moral odnehati.

Na dan pred Tremi kralji pa ga je znova prišlo. Poldek in Francelj sta mu pokazala obleke, ki sta jih imela skrite na Gradovem podu. Francelj je nataknil na palico zlato zvezdo repatico in iz pločevinaste škatle napravil nabiralnik.

»Ce greš, boš za Miha. Zvezdo boš nosil,« mu je obljuboval Francelj. Cena se ni mogel več upirati. Že dolgo je želel kupiti tak krivec, kakor ga ima Jože. Pomlad bo kmalu in še piščalke ne bo mogel majiti, če ga ne bo imel.

»Grem,« se je odločil.

Na Gradovem podu so se napravili. Cena je bil samemu sebi zelo všeč. Huidimana, zvezda je taka kakor zaresna.

Najprej so šli na Bistrice. Vse hiše so obredli. V hranilnik so padali dinarji, v vrečice štruklje. Kralji imajo še dolgo pot, brez jedi ne morejo daleč. Ljudje so jih prijazno sprejemali, samo stari Matičevci se je pošalili:

»Od kod ste pa prišli?«

»Iz Podtabora.«

»Iz Podtabora? Jaz sem pa mislil, da iz Jutrove dežele. Klenski kralji!«

Zalogarjevega Ceneta je koj spoznal, črnega Boltežarja pa ni mogel.

»Aha, Mačkov si. Prav, le dosti naberite.« Zalogarjevemu je stisnil en štrukelj več v vrečico.

Kralji so postajali čedalje bolj korajžni. Tudi petje jim je šlo že bolj od srca. Do Dolenje vasi so imeli za seboj že celo rajdo otrok.

Močno se je že večerilo, ko so zapeli pred prvo hišo v Podtaboru. Ljudje so jih koj spoznali. Še Boltežarja, čeprav je bil črn kot muren. Tako droban glas med fantički ima samo Mačkov Poldek.

Pri Jarmovcu se pa trem kraljem ni dobro godilo. Jarmovka jim je sicer dala nekaj dinarjev in hranilnik in tudi nekaj štrukljev se je strkljalo v vrečice. Toda koj, ko so Gašper, Miha in Boltežar izginili za podom, so jih napadli Jarmovčevi štirje. Jarmovčev Nejc, ki je bil med vsemi najstarejši, se je lotil Zalogarjevega Ceneta. Z močnim udarcem mu je zbil papirnato krono z glave, mu strgal palico z zvezdo in ga z njo oplazil po hrbtu.

»Kaj si govoril, beračon, o našem očetu? Grmova mi je vse povedala. Na, na!«

Še dvakrat ga je ulil s palico, da se je Cena kar skrivil. Tedaj je vrgel vrečico na tla, stisnil pesti in se zakadil v Nejca.

»Kdo je beračon? Gmajno bi nam radi požrli, Tomaž je povedal. Res je, res.«

S pestjo je udaril Nejca po nosu, da se mu je pri priči ulila kri. Nejc je zakričal in tedaj so se fantički spopadli. Gradov Francelj in Zalogarjev Cena sta bila močna. Posebno Cena. Nikamor več ni gledal. Mlatil je na levo in desno, kamor je padlo. Bog ve, kako bi se stvar končala, da ni sredi najhujšega pretepa zakričal Jarmovec:

»Smrkavec vražji!«

Cena je začutil v laseh močno roko, ki ga je stresala, da je odletaval kakor

pijan. »Ti boš pretepal našega, ti seme beraško!«

Cena ni hotel zajokati, čeprav ga je bolelo, da bi najraje zakričal.

»Saj je Nejc začel,« je zatulil.

Francelj in Poldek sta že bežala. Cena se je zvijal v Jarmovčevih rokah.

»Jaz te bom naučil kozjih moštvic, krepanec! Zdaj pa le govori naprej, kar doma slišiš.«

Sunil ga je s pestjo v hrbet, da je Cena padel na obraz. Pograbil je vrečico in bežal, kar so ga noge nesle. Na Gradovem podu sta ga že čakala Francelj in Poldek, opraskana in strgana kakor berača, in jedla štruklje.

»Dobro si ga ohladil,« se je Francelju imenitno zdelo. Poldek je molčal in še kar malo hlipal. Jarmovčev Blaž mu je raztegnil ušesa, da so mu gorela in da mu je še zdaj zvonilo po glavi. Kaj bodo mama rekli, ko bo ves opraskan prišel domov? Oče bodo gotovo segli po šibi.

Cena je skrbelo, kako naj se tak po kaže doma. S čela mu je tekla kri in roke je imel vse odgrnjene, ko se je valjal po zmznjenem snegu. Marička še k mari ne bo imela njegovega zagovora, ker mu je ravno zadnjič zabičevala, da nima nositi po vasi, kar v hiši sliši. Kar se v hiši zgodi, naj v hiši ostane. In še od doma je ušel.

Ob razdeljevanju denarja je za hip pozabil svoje skrbi. Za tri krivce ga je. Še tak nož si bo lahko kupil, ki se zatakne, da se klina ne zapre, če prej ne pritisneš s palcem na nožev hrbet.

Da bi vsaj do tepeža ne prišlo. Sicer pa ni sam kriv, da se je tako nakrenilo. Nejc je začel. Beračoni pa Zalogarjevi niso. Še nikdar niso beračili po hišah. Nejc naj le počaka, da ga Jože dobi.

Pa vseeno je prav počasi lezel proti domu. Trda tema je že bila, ko je stopil v vežo. Marička je ravno žgance usula v skledo. Kakor da ni nič, se je hotel mimo nje splaziti v hišo.

»Počakaj,« je zavpila sestra in ga trdo pogledala. Cena je videl, da je vsaka beseda zama.

»Kje si bil? Misliš, da bomo ravno tebe čakali z večerjo. Si se tepel?« je videla, da je ves opraskan.

»Jarmovčev Nejc je začel,« je šlo Cenetu na jok.

»Kaj sta imela?« je Marička postavila lonc pred peč in stopila bliže.

»Za Miha sem bil,« Cena ni mogel več zadrževati solza. »Saj sem štruklje prinesel.«

Marička je segla po palico v butaro. Nič ni pomagalo, da se je Cena zvijal in otepal, močna Maričkina roka je opravila svoje.

Iz hiše je pricefederal Tonček. Ko je videl, da Cena joka na tnalu, je še sam planil v jok. Marička ga je komaj potolažila.

Križ božji, kakšni so ti otroci!

»Kaj sta imela z Nejcem?« se je Marička postavila pred Ceneta, ki je samo še hlipal in ponujal Tončetu štruklje.

»Nič, z beračonom me je nagnal. Rekel je, da sem čez njegovega očeta govoril.«

»Kaj si rekel?«

Marička ni odnehala.

Cena je sklonil glavo.

»Kaj si rekel, te vprašam? Boš govoril, smrkavec!«

Cena se je ustrašil palice.

»Grmovi sem rekel, da nam Jarmovec hoče gmajno požreti,« je znova zahlipal Cena.

Marička je spustila kolec iz roke.

»Tako si rekel? Pamž zlodjevi, pa sem ti rekla, da ne otesaj jezika po vasi.«

»Saj je res,« se je branil fantiček.

»Tomaž je tudi tako povedal.«

Marička ni vedela več kaj odgovoriti. Jezno je zagrabila za skledo in zanesla žgance v hišo.

»Jožeta poklič, pa koj,« je revsnila nad grešnikom. »V hlevu je.«

No, zdaj smo sprti, je Marička pomislila na Jarmovca. Najraje bi še enkrat odšla v vežo in pretepla paglavca, da bi še sedeti ne mogel. Največ kmečkih preprirov pride po otrocih. Jarmovec zdaj ve, kaj se govori pri Zalogarjevih. Ne bo nehal, dokler ne bo dobil Dobravca popolnoma na svojo roko.

Jože je gospodarno stopil v hišo. Koj je videl, da je nekaj narobe. Cena je bil ves obvekan, Marička pa nasajena kakor že zlepa ne. Jedli so tiho, kakor da so mutasti. Tonček je silil v Ceneta, naj mu da še en štrukelj.

»Žgance jej,« je bevsnila Marička. »Še teh morda kmalu ne bo več.«

Jože jo je začudeno pogledal. Žganec pa res še niso nikoli stradali.

»Po večerji bomo koj kadili, Jože, da bosta šla ta dva spat.«

Jože je videl, da bi Marička rada na samem govorila z njim.

Koj ko so odmolili, je Jože nagra bil žerjavico v ponev. Micka je nasula kadila. Prijeten vonj se je razlezel po veži.

Micka je molila rožni venec in kropila z žegnano vodo, Jože je zamahoval s ponjavo v vsak kot hiše. Vsa je potrebna blagoslova. Dvojnega, kar ni več matere.

Po kajenju sta morala Tonče in Cena koj v posteljo. Tonče se še ni preveč obotavljal. Cena je vzel vrečico s štruklji s seboj.

»Kaj je?« je vprašal Jože, ko sta ostala s sestro sama v kuhinji. Vonj po kadilu je ležal pod stropom, da je dišalo kakor v cerkvi. Marički se je jeza polegla. Saj je imela vse rada, tudi Ceneta, toda pamž jo je v resnici stogotil.

»Cena se je tepel z Jarmovčevim Nejcem. Nejc ga je nagnal z beračonom in mu očital, da je Grmovi rekel, da njegov oče hoče požreti našo gmajno. Saj veš, Jarmovec tega ne bo pozabil. Še nad Tomaža se bo spravil. Misliš, da ne ve, da nam je ravno ta najbolj na roko.«

Marička je zaskrbljeno gledala v brata. Kako je resen in možat. Prav nič se mu ne pozna, da bo šele v marcu stopil v sedemnajsto leto. Še enkrat več

ga je kakor Jaškovega Naceta, ki je njegovih let in je z grunta doma.

»Naj ve, bo vsaj z barvo prišel na dan. Kaj ni res, da samo gleda, kako bi nam odžrl gmajno? Dobravcu se liže in ga hujška, da bi nas terjal za ves dolg naenkrat. Pa naj ga le, bogatuh. Tako gotovo ne bo dobil naše gmajne, kakor tukaj stojim.«

Jože je kar zagorel v obraz.

»Kje naj pa denar dobiva? Tomažu sem namignila. On bi dal, pa je Ožbovcu posodil, ko je hlev postavljaj. Bleka Jarmovec drži. Drugi pa posodil ne bi. Le kam naj bi se obrnila?«

Marički se je tresel glas.

»Z Mežnarčkom sem se menil. Takole mi je svetoval. Če bi nas Dobravec res pritisnil, bi morala midva dobiti dva poroka, pa bi v posojilnici dobila posojilo. Gospod župnik bi prošnjo gotovo radi podprli.«

Jože je govoril kakor oče.

»Tomaž bi naju ne zavrnil,« je pričela upati Marička. »Morda bi tudi Blek podpisal.«

»Njega ne smemo prositi. Jarmovec bi mu koj stopil na vrat.«

»Imaš prav,« se je začudila Marička bratovi preudarnosti.

»Na Cerneta sem mislil. Našo mater je rad imel in vedno ji je pomagal.«

Jože je zardel.

»Glej no, še domislila se nisem nanj. Koj v nedeljo bom stopila k njemu. In še župniku bom rekla, naj me priporoči.«

»Vzdržati moramo,« je Jože važno pljunil skozi zobe. »Če še nikoli, tokrat si mora Jarmovec polomiti zobe. Mati so nas učili, da mora človek upati, dokler živi. S svojega se ne bomo premaknili. Ni vse denar. Naj ga Jarmovec le grabi, da se bo zadušil v njem.«

Jožeta je grabila togota.

Ko je legel, je dal roke pod glavo in strmel v strop. Kako so ljudje zlobni, če mislijo, da bodo koga lahko spodnesli.

Slišal je Maričko, kako se je sprevrčala po postelji v čumnati. Cena je še v spanju pretepal in grozil Nejcu z Jožetom.

Jože je še enkrat pomislil na Cerneta. Morda ne bo odrekel, posebej če ga še župnik poprosijo.

Nazadnje, prav v klamah že, se je še z Nežko menil. Slonela je na plotu in držala v roki odtrgan nagelj.

Sedemnajst pomladi ni kar tako. Jožetov hrbet je širok in roke močne. Zalogarjeva domačija pa tudi ni kar tako. Ko pride čas, ne bo mogla biti brez gospodinje. Marička ne bo večno za mamu pri hiši.

Marička v čumnati je slišala Jožetovo dihanje. Bilo je močno in enakomerno. Tako diha človek, ki zaupa vase in se ne boji bodočnosti. (Dalje prihodnjič.)

Opozorilo cenj. naročnikom!

Današnji številki »Rastl« smo priložili poštno položnico z vljudno prošnjo za obnovitev nadaljnje trimesečne naročnine, ki znaša **Lir 25**—.

Prosimo, da pohitite s plačili, ker bomo prihodnjo številko llista poslali le tistim, ki bodo imeli naročnino plačano.

Uprava.

Spiski in zapiski

Dve poti do zmage nad hudobijo

Ni nam ju treba iskati. Odkril in pokazal nam ju je s svojim zgledom in življenjem Kristus, ki je pot, resnica in življenje. On, ki je govoril: »Zaupajte! Jaz sem svet premagal,« je prvi hodil po teh dveh potih, po poti trpljenja in žrtve.

Trpljenje je veliko bogastvo za dušo; v njem je vir izredne duhovne moči in skrivnost uspehov v duhovnem življenju. Zato je sv. Terezija Velika prosila: »Gospod, trpeti ali umreti!«

Kristus se je boril s svetom in ga tudi premagal. Toda premagal ga ni samo s svojim nedolžnim, neskončno svetim življenjem, ampak predvsem s svojim bridkim trpljenjem. Svojo največjo zmago je dosegel tedaj, ko je zaničevan in zasramovan, zapuščen od zemlje in neba, na križu umiral. To svojo skrivnostno, pretresljivo in veličastno zmago je že prej napovedal z besedami: »In jaz bom, ko bom povzdignjen z zemlje, vse pritegnil k sebi« (Jan 12, 32).

Tri velike strašne pošasti gospodujejo danes nad svetom: Poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja. Najnevarnejša med vsemi je napuh, v katerem tone vse človeštvo. Proti tem pogubnim pošastim je šel Kristus v boj. Toda ni se boril proti njim z močjo in s silo; premagal jih je s slabotnostjo silne stiske in trpljenja, z neizmerno ponižnostjo.

Ko gre vojskovodja osvajat nove dežele, zbere veliko množico vojakov; pokliče jih pod orožje in uvrsti pod zastavo. Kralj kraljev pa za zmago nad sovražniki zveličanja ni rabil nič drugega ko križ iz lesa. Njegova zmagovita, veličastna moč je bila v krvavečih, preboderih rokah, pribitih na križ.

Zgled nam je dal. Tudi mi, njegov izvoljeni rod, ki smo deležni kraljevskega duhovstva, se moramo za zmago nad svetom in sovražniki zveličanja boriti tako, kakor se je boril Kristus — s križem in trpljenjem. Preganjanje, nasprotovanje in preskušnje vseh vrst bodo spremljale vse tiste, ki se bodo borili za zmago križa. Žrtve bodo podlaga njihovega blagoslova in uspeha.

Življenje apostolov nam to lepo dokazuje. Stopili so iz tišine zadnje večerje v javnost. Trpljenje in vstajenje svojega Učenika so oznanjevali. Toda kako so jih Judje sprejeli? Posmehljivo so govorili: »Pijani so. Niso pri pameti. Novega vina so se napili« (Apd 2, 13). Prepovedali so jim v njegovem imenu učiti (Prim. Apd 5, 28). Toda apostoli se te prepovedi niso držali. Odgovorili so jim: »Boga je treba bolj slušati ko ljudi« (Apd 5, 29). Pogumno so svoje delo nadaljevali. Njihovi sovražniki so jih zapirali v ječe, topli z biči, preganjali od vasi do vasi, od mesta do mesta. Ves svet se je dvignil proti njim. Kaj so pa apostoli storili? Niso se bali poniževanja, trpljenja

in zasramovanja. Veseli so bili, da so smeli zaradi Kristusovega imena trpeti. Nato so svojim preganjalcem ponudili tudi svoje življenje. Drug za drugim so prelili svojo srčno kri za Kristusa. S tem so razdejali satanovo kraljestvo, premagali svet in do kraja zemlje ponesli zmagoslavno znamenje svetega križa.

Trpljenje, križ mora sprejeti vsak, kdor hoče biti pravi apostol. V križu, ki ga duša vdano nosi, je čudovita zmagoslavna moč. Življenje sv. Pavla nam to trditev sijajno dokazuje. Na poti v Damask pade na tla. Božja milost ga pokliče. Iz besnečega preganjalca kristjanov in sovražnika Jezusovega imena napravi naenkrat gorečega oznanjevalca in apostola Kristusovega. Najgloblje skrivnosti nebeške slave sme gledati že na zemlji. Izvoljeno orodje postane, ki naj ponesi Jezusovo ime pred nogane in kralje. Prekrasen, odlični poklic! Toda z njim je nujno in neločljivo združeno tudi trpljenje. Kristus sam ga je napovedal, ko je govoril: »In jaz mu bom pokazal, koliko mora trpeti za moje ime« (Apd 9, 16).

»Žrtev je pogoj apostolata. Kdor hoče druge pridobivati za Kristusa, mora trpeti. Nihče ne more odreševati, kdor ni »drugi Kristus«. Nihče ni »drugi Kristus«, kdor ni vsaj v nekem smislu križan kakor Kristus. Kdor misli, da bo delal za rešitev sveta, ne da bi se žrtvoval kakor Odrešenik sveta, se moti; njegove misli so prazne in se ne bodo uresničile!« kliče p. Plus v knjigi: Izžarevajmo Kristusa. »Prvi kristjani so umirali za rešitev sveta. Zmagali so nasilje, pa ne s silo, ampak s krepostjo. Samo žrtev bo rešila svet.«

Kako je Kristus reševal svet? Učil je z zgledom in besedo. Molil je za duše. Toda najboljšo, najodličnejše sredstvo za odrešenje je križ. S križem je Kristus odrešil svet. »Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil«, ponavljamo pri sv. križevem potu.

Udje Jezusovega skrivnostnega telesa smo. Zato smo vsi poklicani, da s Kristusom Odrešenikom svet rešujemo. Duše pa moremo le tedaj rešiti, če se zanje žrtvujemo. »Čim več boste pretrpeli, tem več duš boste rešili,« je dejal p. Libermann nekemu misijonarju. Brez žrtve, brez trpljenja ni odrešenja. Če prav razumemo svojo vlogo, ki jo imamo kot kristjani, moramo žrtve naravnost poiskati, če jih nimamo. Vsak kristjan mora biti misijonar. Njegova naloga ni samo sebe rešiti, ampak tudi brate posvečevati. Toda duš ne bomo pridobili za Kristusa samo z zgledom, molitvijo in besedo, ampak predvsem z močjo žrtve in križa.

Kdaj bo človeštvo zasijala zarja rešitve? Se vprašujemo ob neprestanih zmagah peklenkega sovražnika. Kdaj bo Cerkev slavila svojo zmago? Tedaj, kadar se bo množica duhovnikov, redovnikov in redovnic, pa tudi mnogo vernikov, ki živé med svetom, oklenila križa in v molitvi, postu in pokori dajala zadošče-

nje za grehe vsega sveta. Ko se bo to zgodilo, bo tudi preprosto ljudstvo prav pojmovalo skrivnost odrešenja po Jezusovi krvi. Satanova vojska se bo umaknila in Zveličarjeva tožba, da ni moža, ki bi prosil za svoj rod, da bi ga ne pogubil, bo utihnila.

Morje silnega trpljenja nas obdaja. Velike žrtve in odpovedi nam nalaga vojska. Zato nam žrtev in trpljenja ni treba iskati. Izrabimo neizmerno bogastvo žrtve in neizčrpno moč trpljenja! Odprimo svoja srca vsemu trpečemu svetu! Ves naš narod, nešteto duš, ves nesrečni svet hrepeni po rešitvi. Zato vsak dan pri sv. maši darujmo svoje žrtve in trpljenje za vse ljudi, žive in mrtve, in za rešitev vsega sveta! G. M.

Huda rana

Nedavno smo brali, da so bile pred ljubljanskim sodiščem kar hkrati obsojene štiri osebe, ker so v neki stanovanjski zadevi klicale za svojo lažno izpoved Boga samega na pričo, t. j. krivo prisegle.

Bralci časopisja sprejemajo po večini poročila o taki propalosti hladno in brezčutno, podobno kakor druge vsakdanje novosti. Znak časa! Ni jih pa malo, ki se ob takih dogodkih z grozo zavzemajo, saj vidijo v drznem in izziivalnem dejanju krive prisega, kako gineva sveto spoštovanje božjega imena, kako se zgublja strah božji, kako je pomandrana ljubezen do vsesvetega in pravičnega Boga.

Žalost in zaskrbljenost polni dušo vernega človeka, ko vidi, kako se ruši temelj medsebojnega zaupanja in zanesljivosti vprav s povodnjivo lažne kuge. Današnji čas nosi pečat neiskrenosti, laži, varanja v govorjenju, vedenju in nastopanju. Velik del tega, kar označujemo z besedo »politika« je — rekel bi — ena sama mreža varanja, neiskrenosti in pretkanega prikrievanja dejstev. Na žalost se vse to vrši pod firmo nekakšne upravičenosti, češ da je politiki marsikaj dovoljeno in da ni vsa resnica za vse. To je pač kritje, ki pred Bogom ne bo držalo. Hudo je pri tem tudi to, da se ta zmota prenaša v življenje posameznika. Saj smo že skoraj prisiljeni, da devamo besede in izjave vsakogar, ki o njegovi iskrenosti nismo dovolj prepričani, na občutno tehtnico.

Najhuje pa je, da si je laž, ki v medsebojnem življenju tu in tam nima tako tehtnega pomena, če ne gre za čast in dobro ime in ne za krivično oškodovanje bližnjega, vtrela pot celo tja, kjer se deli pravica. Celó v sodnijskih dvoranah se brezčutni, brezvestni ljudje hočejo okoristiti ali drugim škodovati z napačno, goljufivo, zvito in lažno izpovedjo, ne glede na to, da hočejo svoje neresnične izjave drzno in izzivajoče uveljavljati z usodnim sklicevanjem na Boga vsevednega in tako kar dražijo jezo božjo na maščevanje. Kriva prisega je strašna drznost, saj človek, ki se tako spozabi, zahteva, naj bi Bog s svojo vrhovno veljavnostjo potrdil laž, krivico in grešno oškodovanje bližnjega.

Pravična prisega je sicer češčenje božje, je sveto dejanje, ki se dovoljuje, toda le v skrajni sili, če in kadar se resnica drugače ne more dognati. Da bi tega izrednega sredstva človeška slabost ne izrabljala, diktira še svetna oblast

hudo kazni za vsakogar, ki se mu dokáže, da je pred sodiščem krivo prisegel in zakrivil hudobijo, ki se mora nad njo vsak poštenjak zgražati.

Kakšno sodbo je izrekel v zadevi prisega božji Učenik Jezus Kristus, nam je znano iz evangelija. Pri sv. Mateju (5, 34 sl.) beremo, kako je obsodil krivo prisego, obenem pa hotel preprečiti vsako prisego, ko je zaklical: »Sploh ne prisegajte: ne pri nebu, ker je prestol božji; ne pri zemlji, ker je podnožje njegovih nog. Tudi ne prisegajte pri svoji glavi. Bodi pa vaš govor: Da, da; ne, ne. Kar je več kot to, je od hudega.«

Hotel je reči: Vaš »da« ali »ne« bodi resničen, odkrit in iskren, pa bo nepotrebno vse drugo dokazovanje in utemeljevanje. Ko bi se vsi ljudje ravnali po navodilu in nauku Jezusovem in bili res odkritosrčni, bi prisega treba ne bilo. Zadostovalo bi reči »da« ali »ne«.

Ponavljajoči se primeri krive prisega so žalostni pojavi in neovrgljivi dokazi moralnega propadanja v naši družbi. Bolj ko se otrešajo ljudje spolnjevanja božjih zapovedi, bolj ginevajo poštenost, zanesljivost in vestnost. Občutna zaporna kazni, ki jo narekuje paragraf za dokazano javno pregreho krive prisega, je upravičena, potrebna in še prepičla. Koristi pa malo in ne preprečuje tega vnebovpijočega zločina, če se ne bo obenem bolj in povsod gojil in utrjeval strah božji, če ne bo šolska in izvenšolska vzgoja bolj in sistematično negovala in krepila v srcih mladine ljubezni božje. To je najvažnejše vzgojno poglavje, ki je in mora biti podlaga vsega vzgojnega sestava v rodni hiši, v šoli, v cerkvi in javni postavodaji. To vprašanje mora najti tudi zadostno upoštevanje, ko se bo uvažal »nov red« v človeško družbo.

A. Č.

Žena v krščanstvu in poganstvu

Nekaj misli.

V dobi pred Kristusom ni žena imela nikjer pravic. Pri vseh narodih, pri neomikanih in omikanih, je predstavljala samo delovno živino in blago, ki se kupuje in prodaja, in sredstvo za naslado in pohotnost. Na vzhodu je še več ali manj to, kar je bila pred tisočletji: sužnja in igrača. Manujev zakonik iz 8. stoletja pred Kristusom določa za indsko ženo: »Nikdar ne sme žena imeti svoje volje. Dan in noč mora ostati v podreje-

nosti.« Kakor da bi žena ne imela nobene vrednosti sama na sebi, se mora vdova z mrtvim truplom svojega moža dati živa sežgati, česar angleška vlada do sedaj ni mogla povsod zatreti. V Indiji je star rek, ki velja kot pregovor še danes: »Ko bo osel splezal na lestvico, se bo tudi žena naučila modrosti.« Zaratuštra (ok. l. 1000 pred Kristusom), ustanovitelj perzijskega verstva, je odredil ženi: »Svojega moža mora častiti kot Boga. Zjutraj mora pred njim s prekrižanimi rokama in sklonjeno glavo vprašati: Kaj hočeš, gospod, da storim?« O stališču, ki ga je zavzemala žena na Kitajskem, pričuje kitajska pisateljica Panhoeipan (ok. l. 100 po Kr.) s poročilom: »Pri nas ocenjujejo dekleta kot opeko, dečke pa kot zlahodne kamne.« Slično so ocenili ženske na Japonskem, kjer mora žena še sedaj služiti možu s suženjsko pozornostjo ter podrejati svoje želje željam moža, tašče ali celo najstarejšega sina. Kako je preziral, deloma še danes prezira ženo vzhod, kaže dejstvo, da nekatera plemena zanikajo ženi dušo ter jo tako izključujejo od življenja v večnosti. Grki, ki so azijske narode smatrali kot barbare, se v ocenjevanju žene niso dosti razlikovali. Grška žena ni imela besede ne v družini ne v javnosti. Aristotel, največji grški filozof (živel v 4. stol. pred Kr.), je ženo smatral kot »okrnjenega moža«. Med Rimljani, ki so bili največji osvajalci sveta, je bil zakon v začetku edinit: med enim možem in eno ženo za vse življenje. A zakonske vezi so se pozneje močno zrahljale. Sv. Hieronim poroča o nekem možu, ki se je poročil enaindvajseti in sicer z žensko, ki je v njem imela dvaindvajsetega moža. Nujna posledica temu je bil strahovit propad mravnosti med možem in ženskim spolom. Rimski filozof Seneca, ki je bil učitelj Nerona, prvega preganjalca kristjanov med rimskimi cesarji, je ženo svoje dobe imenoval »bitje brez sramu«.

Krščanstvo je po Bogorodici Devici Mariji dalo sijaj in spoštovanje devištvu in materinstvu.

Zakonsko življenje je Kristus posvetil s tem, da je zakon povzdignil v zakrament in proglasil za neločljivo zvezo. Krščanska družina je postala prva in najvažnejša celica človeške družbe. V družini je oče glava, mati pa srce, ki razširja in neti ogenj ljubezni na družinskem ognjišču.

Krščanstvo je prvo poklicalo ženo tudi v javno delo, ki je bilo njenemu značaju in lastnostim primerno. Nočemo naštevati vseh mnogobrojnih poklicev, v katerih se je žena udeleževala — krščansko šolstvo v samostanskih in misijonskih zavodih, vzgoja in skrbstvo v sirotišnicah in hiralnicah, gospodinjstvo v gospodinjskih in ženskih kmetijskih šolah itd. Hočemo posvetiti malo več pažnje krščanski dobrodelnosti, v kateri je vršilo ženstvo svojo odločilno nalogo.

V prvih časih krščanstva je krščansko ženstvo opravljalo ogromno delo v tedanjih dobrodelnih organizacijah.

Kristjani so imeli tedaj v vsaki verski občini pod vodstvom duhovnih predstojnikov podporno blagajno in zlagali vanje prostovoljne darove. Gorečnost prvih kristjanov je bila tolika, da jih je nekaj svoje premoženje dalo v podporno blagajno, drugi pa so prispevali znatne in manjše vsote po svojih gmotnih razmerah. Za te podporne blagajne so nabirali celo apostoli. Sv. Pavel je nabiral za jeru-

zalemsko blagajno po Antiohiji in po Mali Aziji. Pri tem nabiranju so znatno pomagale krščanske žene in dekleta. Iz teh vdolpnih blagajn so vzdrževali reveže, vdove in sirote, potrebne brezposelne, ki niso mogli dobiti zaslužka, odkupovali krščanske sužnje, ki niso smeli po naukih krščanske morale opravljati pri njihovih tedanjih gospodarjih določenih grdih del kakor v cirkusih, gledališčih, varietejih itd. Tudi za zavetišča so skrbeli prvi kristjani. Ob cestah, ki so vodile skozi puste, neobljudene in zaradi tega za potnike nevarne kraje, so ustanavljali že v prvih stoletjih taka zavetišča. V Rimu so bili vsi kristjani doma. Saj so se zavedali, da je tam njihov oče. Krščanska gostoljubnost se je kazala v tem lepši obliki, ker se je vršila v najlepši meri celo tedaj, ko so se morali kristjani v najhujšem krvavem preganjanju boriti za obstoj svoje vere.

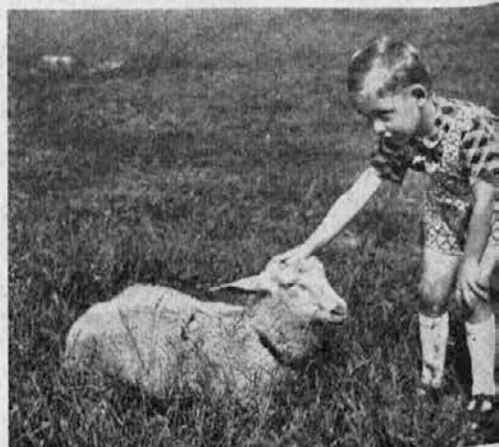
Tudi tu je vršilo krščansko ženstvo svoje veliko krščansko delo usmiljenja.

Se nekaj ustanov naj imenujem, kjer je krščansko ženstvo od prvih časov do danes odlično delovalo. To so bile bolnišnice, hiralnice, sirotišnice, zavetišča za otroke. Poganstvo teh naprav ni imelo, ker ni poznalo ljubezni do bližnjega. Krščanstvo jih je poklicalo na pomoč betežnim in pomoči potrebnim. Krščanska žena sv. Fabijola je bila prva, ki je ustanovila v 4. stoletju po Kr., potem ko je zadobila cerkev po Milanskem ediktu Cesarja Konstantina Velikega l. 313. popolno enakopravnost — prvo bolnišnico. Cerkevne občine so poleg božjih hramov postavljale bolnišnice in domove za siromake. In tu so stregle krščanske žene in dekleta in neorganizirane vršile tista dela usmiljenja, ki jih vrši do danes v sredi 17. stoletja po sv. Vincenciju Pavelskem ustanovljeni red usmiljenih sester v organizirani in disciplinirani ljubezni do križanega Gospoda in trpečega človeštva v tako veliki in obilni meri po vsem svetu. V telesnih in duhovnih delih usmiljenja se pa zrcali največ srčne kulture, ki izvirajo iz globoke božje ljubezni.

Dr. Ivo Česnik.

Na poti na Solovjecke otoke

V veliki celici postajnega zapora je bila večja skupina pregnancev, med njimi tudi precej pravoslavcev, katere so nameravali naslednjega dne poslati na Solovke. Zdaj pa zdaj je bilo slišati rahel vzdih ali pritajeno ihtenje, sicer pa je vladala v mračnem prostoru neprijetna tišina, kakršna običajno plava nad ljudmi, ki skupno prenašajo grozno nesrečo. Kakor svinca je vse težila ta moreča

usina, toda nihče si je ni upal porušiti. Končno je prišel mlad fant Puzankov izgovarjati nekakšne besede.

»Slišal sem,« je dejal, »da je na Solovkih pozimi samo tri ure dan, sicer pa vedno noč!«

Nihče mu ni odgovoril. Le še težji je postal kamniti plašč molka, ki je ovijal te ljudi. In znova je povzel besedo Puzankov:

»Slišal sem,« je govoril, »da imajo le štiri mesece zvezo s celino, ves ostali čas leta pa so popolnoma odrezani od nje!«

Vse je molčalo. Čez nekaj časa je govoril spet le Puzankov, z enoličnim, jokajočim glasom, ki je strahotno odmeval v temnem prostoru kakor brezkončne, brezupne litanije smrti...

»Slišal sem,« je rekel, »da morajo v snegu in viharju sekati les, skoraj brez obleke, s praznimi želodci... le dvakrat dnevno dobijo hrano, a tako malo, da ne morejo vzdržati... Ljudje skačejo v morje in se obešajo iz obupa!... Tako je govoril dalje in dalje, dokler si ni prišel z rokami puliti lase in obupan kričati v tišino:

»Komaj devetnajst let mi je, jaz hočem živeti! Živeti hočem!«

»Oh, fante!« se je začel sedaj zvonki, mirni glas nekega starca. »Obnaša se kakor ženska!«

Voditelj pravoslavcev je govoril. Ko pa Puzankov prav nič ni prenehal jokati, je nadaljeval:

»Jočeš in tuliš, fante, in niti ne pomisliš, da bo poginilo pač le tvoje telo, tvoja duša pa bo zato rešena!«

»Tebi je lahko govoriti,« je odvrnil Puzankov, »ko že tako z eno nogo stojiš v grobu! Če pa je pred nekom še vse življenje, potem...«

»Poslušaj, fant!« ga je prekinil starec. »Pretiraval si, ko si govoril o Solovkih; tako slabo že ne bo tam! Če so v resnici tako grozen kraj, zakaj pa so si potem izbrali ustanovitelji samostana, sveti Zorum, Savatij in German prav ta kraj za svoje puščavniško življenje? Moj dragi, vsa pokrajina je celo zelo primerna za opazovanje sveta in poglobljanje duše!«

»Kaj za vraga pa naj poglobljam dušo, če imam želodec prazen!« je rjval fant.

»Če greš s takimi mislimi tja,« je nadaljeval starec, »potem se boš seveda kmalu obesil! Ako pa bi videl stvarem do dna, bi vse skupaj čisto drugače razumel. Ali ti je znano, da je v solovjecem samostanu že v prejšnjih časih živelo v pregnanstvu dosti pravoslavcev? In ali veš, da bi ti ljudje mogli biti prosti vsak čas, če bi se le z eno besedo odrekli svoji veri? Toda oni tega niso storili, oni se niso odrekli in so ostali tam do svoje smrti!«

Povedal ti bom sedaj, kaj je dajalo tem ljudem moč, da so mogli to prenašati. Sila vere je bila to! Ljudje so različni. Nekateri so kristjani samo na videz; nadenejo si krščanstvo, kakor si nadenemo obleko. Udje cerkve so pač zato, ker so se rodili otroci kristjanov in so torej bili deležni cerkvenih obredov. Toda dalje se ne brigajo za svojo dušo: ne obnavljajo svojega duha, ne čutijo svojega srca, ne krote svojih teles in ne prenehajo grešiti. Takšen kristjan biti je lahko, toda to ni nobeno pravo krščanstvo!«

Starec je govoril s takšnim prepričanjem in s tolikšnim navdušenjem, da je

Puzankov prenehal jokati in se je z zanimanjem obrnil s obrazom k njemu.

»Moj dragi, poslušaj me!« je govoril starec dalje. »Pred teboj leži težka, žalosti polna pot, toda pot, ki te bo morebiti privedla k resnici. Ne hodi tja s sovraštvom in jezo, temveč misli na to, koliko ljudi velikega in svetega srca je tam živelo in umrlo. Vzemsi si jih za zgled in potrdi se, da boš tudi ti — kakor nekoč oni — prerodil svojega duha. Tvoja duša je bila doslej mrtva. Toda delaj zanj, pomagaj ji z molitvijo in postom in postal boš nov človek, človek, ki živi življenje duha. In tedaj boš spadal tudi ti k onim, ki častno nosijo ime Kristusovo. Ne pozabi, da prave kristjane vedno ponižujejo, trpinčijo in bijejo, da pa so ti kljub temu srečnejši od vseh drugih ljudi, ker so samo oni spoznali resnico božjo!«

Ne išči Boga v praznem, nemem prostoru. Išči ga v svojem srcu in v srcih soljudi, tedaj ga boš našel. In ko ga boš našel, se bo tvoja duša znova rodila, postal boš nov človek, pravi kristjan. Dvoje ljudi more biti v istem poljažu in ga vendar popolnoma različno doživljata. Moramo se prisiliti, da smo srečni, in uspeti nam mora, da je smisel vsega življenja, iskati in najti Boga. Tvoje srce je prikovano na zemljo z njenimi tugami in, če se ne boš potrudil, da se zaradi obnove svoje duše odtrgaš od nje, tedaj boš poginil! Zavedi se! Pokliči me! Že mnogi so me klicali in se mi potem zahvaljevali, da sem jim odkril edino resnico. Pomagal ti bom, da osvobodiš svojo dušo, in v dolgi, črni polarni noči boš spoznal svetlo luč Kristusovega sonca. Pozabil boš, da si lačen in gol, da prezebaš in da te mučijo; blagoslavljal boš svoje novo življenje in boš močan v Kristusu ter boš še drugim dajal tolažbe in moči. Ali hočeš?«

Puzankov se je počasi dvignil; sedel je poleg starca, mu pogledal v prijazne sive oči in dejal:

»To so pač pravljice, kar tu pripoveduješ; a tvoje pravljice dajejo srcu mir. Poslušati te hočem!« In s smehljajem, ki je izdajal zadrego, je pristavil:

»Saj mi tako nič drugega ne preostaja!«

Vsi drugi so molčali, toda iz izraza njihovih obrazov si mogel jasno spoznati, kako globok vtis so napravile nanje starčeve besede.

Zopet je preteklo nekaj časa v molku, nato se je starec znova dvignil in govoril sedaj vsem:

»Oh, otroci moji! Mnogo časa je pred nami, o marsičem moramo še govoriti. Razgovarjali se bomo o tem, od kod je prišlo zlo in kako ga moramo premagati; zakaj je sedaj toliko brezbožcev, kako nam Bog pomaga spoznavati resnico in še o marsičem. Toda, sedaj je čas, da zaspimo. Jutri nastopimo pot v pregnanstvo z upanjem, da bomo našli tam prav isto resnico, kot so jo našli svetniki, ki so živeli tam. Verjeti hočemo, da nam je Bog poslal to pot samo zato, da bi nas rešil. Iskati hočemo glasu našega duha in naše vesti, ljubiti se hočemo med seboj, ljubiti pa hočemo tudi vse tiste, ki so nas poslali tja, in upati hočemo, da smo z vsakim dnem, ki ga tam preživimo, bliže Bogu in življenju, v katerem ni nobenih vzdihov, nobenih solza in nobenega trpljenja!«

Zopet je po besedah starčka nastal globok molk, toda bil je drugačen od prejšnjega. To ni bil več izraz morečega strahu in obupa, temveč zbiranja novih sil in novega poguma.

»Oh, očka,« je Puzankov povsem nepričakovano pretrgal to sveto tišino. »Tako lepo si govoril o Solovkih, da bi se, mislim, prostovoljno javil tja, ako bi me pomilostili.«

Bleščeča solza mu je polzela po licu, okrog ust pa mu je igral zmeden otroški smehljaj. Tudi na obrazih vseh prisotnih je ležal vesel, topel usmev. Neskončno čudno je bilo to, v tem prostoru smrti, ob teh izmučenih, bolnih ljudeh! Toda mogoče je bil ta usmev že prvi žarek luči, katero naj bi jim prineslo novo življenje...

(Alja Rahmanova v knjigi »Tovarna novega človeka«.)

Razvajeni otrok

Srečal sem zadnjič na ulici mater s tri, štiriletnim fantkom. V bližnji izloži je bilo nekaj sladkorčkov. Okrog njih napisani raznih črk in cen in mer. Žena najbrž ni imela nobenega odrezka pri sebi in morda tudi denarja ne. Skušala je fantička pogovoriti in ga mirno pripraviti mimo zapeljivega okna. Pa ni šlo kar tako. Takoj se je žaba začel dreti na ves glas, da smo se mimoidoči ustavljali in preudarjali, kaj hudega se je po biču primerilo. Mati ga je prišla za roko in ga skušala zlepa potolažiti. Pa je mali mož pomnožil moč svojega glasu in je trmoglavno kričal, da je šlo skozi ušesa. Z obema ročicami se je zaletaval v mater, togotno sedel na tla, pograbil čepico z glave in jo zalučal daleč na cesto. Mater ni preostalo drugega, kakor da je svojeglava vzel v naročje. Pa tudi v naročju se je prekopicaval kot ujeta riba in tulil, kot da ga devajo iz kože. Z ustmi je hlatal po materini roki, da bi jo ugriznil.

Najbrž ni bilo prvič, da je trmasti paglavec povzročil tak teater. Očividno je bil vajen, da je vselej takoj dobil v roke vse, kar si je pozelel. Vedel je, da končno le dobi, če izkljubuje z jokom in kričanjem.

Kdor slabotno popušča otrokovim kapricam, ga zares ne ljubi, ampak le razvaja. Nikoli bi ne smeli dati otroku niti najmanjše stvarce, ako jo hoče dobiti na svojeglav način. Naučiti ga je treba, da vselej zna skromno prositi. Kadar ne gre za kaj potrebnega, mu odreci marsikaj, kar želi, že zato, da se bo učil odreči se kdaj svoji volji. a. n.

Knjižna poročila

Faber, Duhovna rast krščanskega človeka. O konvertitih, o onih pogumnih, zvestih, občudovanih in posnemanja vrednih dušah, ki so v mraku krivoverstva toliko časa iskale luč resnice, dokler je niso našle v katoliški Cerkvi, Slovenci le malo vemo. Tudi njihovih del dosti ne poznamo. Zato je Franc Terseglav storil veliko dobro delo, ker nam je prevedel odlično knjigo »Duhovna rast krščanskega človeka«, ki jo je napisal konvertit Friderik Viljem Faber, duhovnik oratorija sv. Filipa Nerija — pred devetdesetimi leti (1854). V uvodu nam je Terseglav popisal življenje in delo Friderika V. Fabra. na koncu pa

v dopolnilu zbral imena svetnikov, mističnih teologov in učiteljev duhovnega življenja, ki jih Faber v svojem delu omenja in še nekaj drugih. Tako obsega vsa knjiga 621 strani.

17. novembra 1845 je Friderik V. Faber, nadarjeni, blagi in za vse dobro vneti anglikanski duhovnik s sedmimi mladeniči vstopil v katoliško Cerkev. Bil je nežna, čista, pesniška duša. Deviško je živel in se zatajeval. Ljubil je jasnost. V vesoljno cerkev ga je privedla goreča molitev.

Kakor navadno vsi konvertiti tudi Faber dobro pozna skrivnost človeške duše. O duhovnem življenju piše izredno jasno, toplo in prisrčno. Njegovo delo »Duhovna rast krščanskega človeka« nas kar nekako potopi v duhovni, nadnaravni svet. Vsaka beseda, s katero nas uvaja v duhovno življenje, opozarja na ovire in težave ter daje navodila zanj, dokazuje, da je bil Faber čudovit, izredno moder in spreten duhovni voditelj. »Duhovna rast krščanskega človeka« je obsežno delo. V slovenskem prevodu obsega 413 strani, vendar nas ne dolgočasi in ne utruja. Skoraj na vsaki strani najdemo misli, ki nas morajo zagrabit in pretresti. Le nekaj naj jih navedem.

»Če smo dobri z Bogom, potem je vse dobro za nas, četudi bi nas obdajala najgostejša tema nesreče. Če pa smo z Bogom navzkriž, je vse zoper nas, četudi bi se razprostiral pod našimi nogami najlepši in najbogatejši svet.« (Str. 13, 14.)

»Če nas Bog kaznuje, je to kazen očeta in moč ter število njegovih udarcev pomeni samo mero ljubezni, s katero nas kaznuje. Medtem ko z eno roko vihti palico, je druga polna posebnih milosti, katerih bomo postali deležni, kadar bo naša narava zadostno skrušena in zmrtvičena.« (Str. 29.)

»Bog je z nami tak, kakršni smo mi z njim.« (Str. 43.)

»Življenje ima veliko težav... Najresnejša izmed vseh, ki se ji nihče ne more ogniti, pa je ta, da imamo opraviti z Bogom.« (Str. 44.)

»Kako nas mora do dna pretresti zavest, da Bog v temle trenutku ve, kakšna bo naša usoda v večnosti, kakšno trpljenje nas tam čaka ali kakšna bo blaženost, ki jo bomo uživali.« (Str. 45.)

»Navaditi se morate, da boste Evangelij gledali in razumeli s pravega vidika: da je namreč vera trpljenja, mrtvičenja, žrtvovanja samega sebe, ljubezni, od katere zgorevamo, velikodušne gorečnosti, zaradi katere pozabljamo sami sebe, združitve z Bogom s tem, da sami

sebe križamo, skratka, vera Križa in Križanega.« (Str. 48.)

»Krščanska svoboda je v tem, da se osvobodimo greha, ki našo naravo ponizuje in ruši spoštovanje človeka do samega sebe...« (Str. 53.)

Te globoke misli sem našel že na prvih straneh. Izredno lepo piše Faber tudi o češčenju Matere božje, o žrtvi in neskončni ljubezni Jezusovi, skratka, vsa obširna knjiga, vsaka njena stran je polna duhovnega bogastva, izredno lepih, kakor za današnji čas pisanih misli, ki človeka poučujejo, dvigajo in ga osrečujejo. Vsi tisti, ki hočejo gojiti zdrav krščanski idealizem in ga posredovati tudi drugim, naj sežejo po tej knjigi ter jo počasi in pazljivo bero. Obenem z njo pa naj se v Dopolnilu seznani tudi s krščanskimi svetniki in svetnicami, mističnimi teologi in učitelji duhovnega življenja. Vsi, ki bodo to storili, bodo imeli velik duhovni užitek.

G. Francu Terseglavu moramo biti Slovenci, ki smo tako potrebni duhovne preroditve in poglobitve, zelo hvaležni, da nam je za stoletnico, ko je Faber vstopil v katoliško Cerkev, prevedel njegovo delo »Duhovna rast krščanskega človeka« v našo ljubo domačo besedo. Prevod se je prevajatelju prav gotovo zelo posrečil, saj se knjiga bere, kakor bi bila izvirno pisana v slovenščini. Zato vsem, ki hočete začeti duhovno živeti, ali pa duhovno življenje utrditi in poglobiti, svetujem: Vzemite to odlično knjigo v roke in jo berite! G. M.

Knjige Družbe sv. Mohorja. Za leto 1944. nam je dala Družba sv. Mohorja tri knjige: Koledar za leto 1945., drugi zvezek dela Pod vernim krovom in 96. zvezek Večernic z Matičičevo povestjo: Dom v samotni. — **Koledar** je dobil staro preskušeno obliko mohorskih koledarjev tako po obsegu kakor po vsebini, kar mu je samo v odliko. Pogrešamo samo leposlovja, ki bi dala knjigi še večjo živahnost in pestrost. Po običajnem koledarskem delu, ki ga je opremil s podobami akad. slikar Stane Kregar podaje dramaturg Janko Moder načelne misli o potrebni preosnovi mohorskih knjig, prof. Vilko Fajdiga razpravlja, kako je katoliška Cerkev predvidela vse zablode današnjih časov ter pokazala, kako najti izhod iz njih, da pa je verniki nismo ubogali in zavoljo te nepokorščine zašli v sedanje strašne stiske, Mohorski daje pregled o človeških in stvarnih žrtvah komunistične revolucije na Slovenskem, potem pa nas škof dr. Rožman, prof. dr. Lukman, Aleš Napret, Rado Bednařik, Ludovik Zorzut, Anton Trebše, dr. Ivo

Česnik in J. K. Rejec peljejo po vsej slovenski zemlji ter nam opisujejo božje poti, prebivalce, zemljo itd. Nato pridejo razni strokovni članki, ki jih bo z velikim zanimanjem bral tako preprost človek kakor tudi inteligent. Končno posveti toplo besedo tudi lansko leto umrlim sodelavcem in prijateljem Mohorjeve družbe. — **Pod vernim krovom.** V 2. zvezku te odlične knjige nam popisuje dr. p. Metod Turnšek slovenske ljudske običaje v pustnem času, v postnih dneh, na cvetno nedeljo, zlasti na široko v velikem tednu in na velikonočno nedeljo. Običaji so zbrani iz vseh krajev naše zemlje. Tako nam bo pisatelj rešil mnogo lepih ljudskih navad, ki jih sedanji materialistično usmerjeni čas tako neizprosno potiska v pozabo. — **Dom v samotni** je povest, ki nam opisuje dobro in pošteno slovensko družino s pravo materjo, ki pa umrje, in potem z mačeho. Povest nima veliko zgodbe, toda Matičič je velik mojster v slikanju kmečkega družinskega življenja v veselju in žalosti, v ljubezni in prepiru ter zna s prijetno in živahno pa neprisiljeno besedo začrtati pravo pot, kako v naši družini ohraniti mir in zadovoljnost. — Za letošnje leto obljublja Družba štiri knjige: Koledar, 3. zvezek Pod vernim krovom, Večernice z izvirno povestjo in še eno izvirno mladinsko knjigo. Naročnina 50 lir, ki naj se vplača čim prej pri poverjeniku ali v knjigarni Mohorjeve družbe na Miklošičevi cesti. Cena je tako nizka, da se noben Slovenec ne bo pomišljal naročiti se na knjige.

Sovraštvo. Drobni zvezek salezijanskih knjižic govori o eni najbolj perečih in najnevarnejših dušnih ran današnje dobe in zlasti še slovenskega človeka: o sovraštvu. Greh, ki nas najbolj oddaljuje od Boga in s tem od miru in sreče in nebes ter nas najbolj zenačuje s satanom. Pisatelj dr. Jakob Žagar nam z znano zgodbo, ki jo je napisal ruski pisatelj Lev Tolstoj, najprej predloči, kako strašne posledice ima sovraštvo v družinskem in dušnem življenju, nato pa prikazuje, kako se sovraštvu upira že naša pamet, kaj misli o sovraštvu sv. pismo stare zaveze, kakšna je zapoved Kristusova in kakšen njegov vzvišeni zgled. Končno pokaže na zgodbi duhovnika Sapricija, kako je v času preganjanja cesarja Valerijana prav zaradi sovraštva do svojega bivšega prijatelja odpadel od vere. Razprava pa s to knjižico še ni zaključena ter se bo v prihodnjem zvezku še nadaljevala. Naj bi se naši ljudje temeljito seznanili s katoliškim naukom o sovraštvu. Knjižico najtopleje priporočamo. Stane 3 lire.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomejenim jamstvom, v lastni palači
na Miklošičevi c. 6 (nasproti hotela „Union“)

*Sprejema hranilne
vloge v vsaki višini
in jih najugodneje
obrestuje, daje po-
sojila na vknjižbo
in proti poroštvu.
Posojilnica je bila
ustanov. 1895. leta*

OB ROKI BOŽJEGA PRIJATELJA

P. Frančišek Ačko O. F. M.:

Mali apostol

(Risbe dom. poročnik Ljudevit Debeljak).

Tonček je stal ob grobu svoje zlate mamice. Ko so grude trde zemlje padale na krsto, ki je Tončku za vedno zakrila mamino lice, se mu je zdelo, da se pogreza ves svet. Sedaj ni imel nikogar več na tem svetu. Atek je umrl že davno prej in mamica je skrbela za Tončka z vso ljubeznijo. Sedaj je še ona legla k večnemu počitku.

Pa kako lepo se je poslovala od ljubljenega Tončka. Še so mu zvenele njene besede v srcu: »Pa na Boga nikar ne pozabi. Vse, kar sem te učila, zvesto izpolnjuj, potem se bova videla na onem svetu. Hodi k obhajilu pogosto, kakor si mene videl, k maši pa prav gotovo vsako nedeljo. Jezus ima tiste rad, ki njega ljubijo in ga pogosto obiskujejo ter ga z grehi ne žalijo. Poslušaj tudi kateheta v šoli. On te bo učil spoznavati Jezusa! Jaz grem sedaj k atku, da ti pripravim prostor pri Jezusu. Če boš priden, bomo nekoč vsi skupaj pri ljubem Bogu. Ali obljubiš vse to?«

In Tonček je v solzah vse obljubil. Saj so mu bile besede dobre mamice vse na svetu. Zlasti pa njen zgled, ko je tako pogosto jemala Tončka v cerkev in je videl mamico pristopati k sv. obhajilu,

kako srčno je želel tudi sam približati se k angelski mizi, pa je bil še premajhen. Kako sta se veselila oba z mamico velike sreče prvega sv. obhajila, toda mama tega praznika ni dočakala. Tončka je tolažilo samo to, da bo iz nebes gledala nanj, zlasti tedaj, ko bo pristopil k prvemu obhajilu.

Po pogrebu se je preselil Tonček k stricu in njegovi družini. Mama mu je samo naročila, da naj strica in teto lepo uboga. Samo tega ne sme ubogati, ako bi mu kdo ukazal delati greh.

Prvi večer je legel Tonček spat, a ni pozabil opraviti večerne molitve, večernega pozdrava Jezusu.

»Mi pa moramo biti Bogu hvaležni, da nas hrani.«

Stričevi so bili s Tončkom prijazni. Edino, ko je prvi dan opoldne molil pred kosilom, se je teta namuznila in pogledala strica. Ta pa je rekel:

»No, kaj pa je to? Kaj misliš, da si v cerkvi?«

Tonček je odvrnil: »To je molitev pred jedjo. Mama mi je rekla, da ne smem nikoli sesti k jedi brez molitve. To delajo živali! Mi pa moramo biti Bogu hvaležni, da nas hrani!«

Stric pa se je nasmejati in dejal: »Toda Bog ne dá nič jesti! Če sam ne delaš, nimaš nič, še drobtinice ne!« Tonček je odgovoril: »Bog daje rast žitu in polju ter živalim! Zato mu moramo biti hvaležni. Lenobe pa Bog ne podpira. Zato moramo delati. Tudi zato moramo biti Bogu hvaležni, da smo zdravi in lahko delamo!«

Stric se je nerodno nasmejati mladenčkovu zagovorniku molitve pa je dejal:

»Že prav, že prav! Pa ni treba na glas! Saj lahko v srcu misliš, kar čutiš!«

Tonček je začudeno vprašal: »Kaj pri vas ne molite? Midva z mamo sva vedno molila!«

Slični pogovori so se vršili zaporedoma pri vsaki jedi. A Tonček ni odnehal. »Nočem biti žival!« se je branil in stric je popustil.

»No, pa molí, če imaš veselje. Saj ne boš dolgo! Se boš že spametoval!« je dejal.

Tonček ni vedel, kaj se to pravi, spametovati se. Vesel je bil pa le svoje zmage.

Z malo Nelico, stričevo hčerkico, je vsak večer opravljal večerno molitev. Deklica ni znala skoro nobene molitvice. Pa se je hitro naučila vseh onih lepih molitev, ki jih je znal Tonček še od mamice na pamet. Tudi Nelica je hrepnela po prvem obhajilu, ker ji je Tonček toliko lepega pripovedoval o Jezusu.

Stricu ni bilo prav. Rekel je: »Cel samostan nam bo ta mali menišíč napravil! Kaj bomo ves dan samo molili?«

A Tonček, ki se je vsak dan pogovarjal v molitvah s svojo mamico, je iz molitve jemal moč vztrajnosti. Njegovi odgovori v zadevah vere so bili sicer ljubeznivi, a odločni.

Stric bi rad, da bi Tonček pozabil na mamico. A Tonček je vsak dan hodil na njen grob, saj je bilo pokopališče blizu.

Tončka je tolažilo samo to, da bo iz nebes mamica gledala nanj.

Z malo Nelico, stričevo hčerkico, je vsak večer opravljal večerno molitev.

»Petek je. Ne smem jesti mesa.«

Ni ga pustilo pri miru. Če kakšen dan zaradi dela ni obiskal mamice, se mu je zdelo skoro, kakor da je storil greh.

»Pa kaj hodiš na mamičin grob?« se je jezil stric. »Saj je ne boš oživil z molitvami!«

»Oživil ne, ker to dela le Bog! Molim za mamico in se z njo pogovarjam!« je odgovoril Tonček. »Mamica je naročila, da naj molim zanjo!«

Tudi malo Neli je jemal s seboj na grob in ji je pripovedoval veliko lepega o nebesih, kjer je sedaj mamica in kamor pridejo vsi, ki Jezusa ljubijo.

Še en dan je bil za Tončka hud! Neki petek je dobil na krožnik meso. Tonček je zardel kot kuhan rak! »Petek je spomin na Jezusovo smrt na križu! Ti ljudje pa jedo meso!« si je mislil in se ni hotel dotakniti mesa.

»Kaj ti pa je, Tonček!« je rekla teta. »Ali si bolan?«

»Petek je! Ne smem mesa jesti!« je dahnul Tonček iz sebe.

»Glej ga!« se je zakrohotal stric. »Saj v petek meso ravno tako diši! Le jej ga! Saj nisi menih!« Toda Tonček se ni dal omehčati. Jokaje je prosil: »Petek je! Moja mamica je rekla, da je petek spominski dan Jezusove smrti. Ta dan se ne sme jesti meso!«

Stric je nekaj zagodrnjal, a ker se mali ni vdal, je nevoljen vstal in šel od mize. Nekaj je godrnjal o napačni vzgoji, prenapetosti in verski blaznosti, a končno je dobil Tonček le postno jed in je zmagal. Kako je bil vesel! Z njim pa Neli.

»Saj to je še boljše kot meso!« je dejala.

Tonček ni nikoli videl ne strica ne tete hoditi v cerkev. Kaj šele k obhajilu.

»Pozneje, ko odrasteš, pa to mine! Tudi tebi bo, dragi Tonček!«

Zato je silno molil in prosil Jezusa pri vsaki večerni molitvi, naj omehča srce stričevo in tete, da bosta tudi onadva ljubila Jezusa ter ga prejela pogosto. A stričevo srce je ostalo trdo.

Blížal se je dan prvega obhajila. Tonček se je nanj skrbno pripravil s sveto spovedjo. Kako so bili tisti trenutki za Tončka lepi, ko je prvokrat čutil Jezusa v sebi. Toliko radosti še nikoli ni doživel! Sedaj se je lahko osebno pogovarjal s tistim, ki vsak dan gleda ljubo namico. Koliko naročil je imel za mamico!

Edino to ga je bolelo, da stric ni hotel k obhajilu! Tako ga je prosil. Tudi teto. Pa se je stric samo nasmejal in dejal:

»Ko sem bil otrok, sem imel tudi jaz veselje s takimi otročarijami. Pozneje, ko odrasteš, pa to mine! Tudi tebi bo, dragi Tonček!«

»Moja mama je bila tudi odrasla, pa je hodila k obhajilu! Nič ji ni minulo!« je odgovoril Tonček.

Stricu je bilo malo nerodno spričo takega odgovora. Nekaj je zamrmral, ali vidno je bil v zadregi.

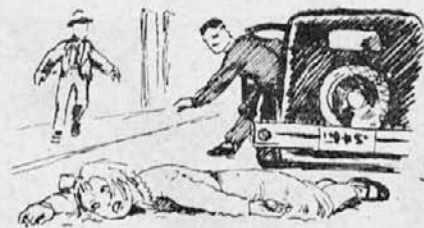
Znal jim je tako navdušeno govoriti o Jezusu, da so si kar v nekem kottičku napravili majhno kapelico.

»Neli! Še bo treba moliti in prositi Jezusa, da omehča strica in teto! Saj sta sicer dobrega srca. Potem ju bo Jezus še rajši imel!« jo je učil. In Neli je pridno vsak večer molila s Tončkom za strica in teto. Sama pa je tudi zelo hrepenela po obhajilu, ko je gledala Tončka, ki je tako pobožno klečal pri obhajilni mizi.

Pa kakšno življenje je prinesel Tonček med sovrstnike na dvorišču. Znal jim je tako navdušeno govoriti o Jezusu, o cerkvi in o obhajilu, da so si kar v nekem kottičku napravili majhno kapelico. Spočetka so se mu smejali in tudi kaka žaljivka je padla vmes, ker je bil marsikateri otrok iz brezbožne družine. Ali Tonček je znal govoriti tako o Jezusu, da so utihnili zbadljivci in osramočeni obstali.

Kakšen dan veselja je bil za Tončka, ko je neko nedeljo večino otrok z dvorišča peljal v cerkev. Najprej so opravili sv. spoved, nato pa so pristopili k sv. obhajilu. In še to je dosegel, da nič več ni padla ne ena nedostojna beseda. Igrali so se vsi v lepi vzajemnosti. Nekateri so pa izostali, ker jih starši niso več pustili skupaj s takšnimi otroki. Tudi za te je molil in učil moliti zanje druge.

»Ti si mi cel fajmošter!« se je norčeval stric, ko ga je prosil Tonček, naj gre k obhajilu, ker je bila ravno velikonočna nedelja.

Nelico je avto povozil.

»Jezus je vstal in ga moramo pozdraviti,« je dejal Tonček.

»Kakšne domisleke ima ta mali!« se je smejal stric.

»Veš, stric! Boš šel k obhajilu! Toliko časa te bom prosil, da bom zmagal! Kdor ima Jezusa za zaveznika, mora zmagati. Jezus je najmočnejši! Če ga kdo česa prosi, ga usliši!«

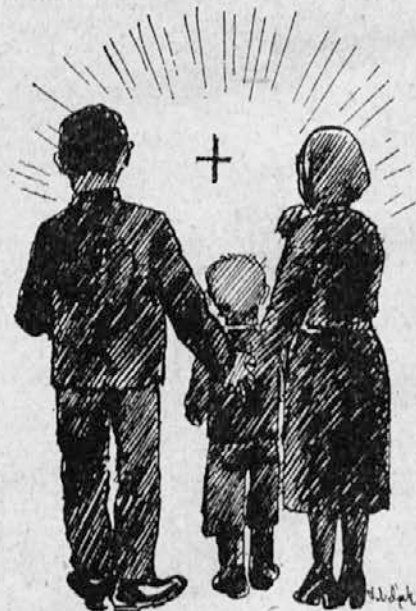
»Lepo! Lepo!« je dejal stric. »Ti boš še nekoč škof!« »Tudi to bi bilo lepo!« je rekel Tonček in se spomnil škofa, ki ga je videl nekoč v cerkvi s škofovo kapo in s palico.

Blížal se je prvi petek v maju. Na predvečer sta Tonček in Nelična opravila vse molitve. Nelična je prosila Jezusa, naj bi kmalu prišel čas, ko bo smela tudi sama k obhajilu.

Drugi dan zjutraj je pristopil Tonček k obhajilu. Prišla sta z Nelico domov in okrasila majhen oltarček Srca Jezusovega. Pela sta lepe pesmice, ki se jih je Tonček v šoli naučil. In kako je Nelična pela!

Ko je prišel Tonček opoldne iz šole domov, je našel vso hišo narobe. Strica ni bilo doma, teta pa je jokala. Nelična so odpeljali v bolnico. Avto jo je povozil. Tončka niso pustili k njej. Zvečer so jo pa pripeljali domov, ker je stric želel, da doma umre. Za Nelico ni bilo več rešitve. Strašno je trpela. Toda prosila je Tončka, naj pokliče ljubega Jezusa, preden bo odšla v nebesa.

Tonček je poiskal gospoda kateheta, ki je brž prišel s sv. obhajilom. Nelice ni bilo treba dosti pripravljati. Saj ji je Tonček toliko povedal, da je vse vedela in se je katehet čudil, od kod tolikšna gorečnost.

»Jutri gremo vsi skupaj k Jezusu.«

»Ko pa sta se vedno le o tem pogovarjala s Tončkom!« je dejal stric ves solzah.

Nelica je prejela sv. obhajilo prvokrat in zadnjokrat. Lice se ji je razjasnilo in skoraj ni čutila nobenih bolečin, ko je bil Jezus pri njej.

Najbolj vesel je bil Tonček, kljub temu, da je vedel, da bo izgubil ljubljeno sestrično.

Nelica je umrla še tisti večer.

Kako je bil Tonček presenečen drugi dan, ko je stric rekel Tončku:

»Tonček! Jutri pojdemo vsi k obhajilu! Bil sem po dvajsetih letih pri sveti spovedi! Hudo me je moral udariti Bog, da sem spregledal. Toda nikdar ne bom pozabil, kako se je lice uboge Nelice pomirilo, ko je sprejela Jezusa. Kakor da bi odrezal, so nehale bolečine v ubogem telesu! In ta obraz! In ta svetniški smehljaj! Ne! Tega ne napravi noben zdravnik in nobena injekcija. Jutri gremo vsi skupaj k Jezusu! Nelica je pri Jezusu in tudi jaz se hočem pogosto pogovarjati s tistim, ki mi je Nelico vzel in ga ona vsak dan gleda! Jutri pojdemo k obhajilu!«

S kakšno hvaležnostjo se je zahvalil Tonček za to veliko milost, ki jo je izprosil! Hudo ga je bolela smrt mlade prijateljice, a sedaj je vedel, da stric ne bo nikoli več hud zaradi njegovega zgodnjega vstajanja. Sedaj je bil stric premagin in prijatelj Jezusov.

To je bil najlepši dan za Tončka, mallega apostola Jezusovega.

Fr. Bazilij Valentin:

Obhajilna pesem

Odpró se tabernaklja vrata
in Jezus pride na oltar,
so srca naša prebogata:
neskončni Bog se da jim v dar.

Klečim med množico presrečno,
ki Jezusa prejela je;
obljubljam Mu zvestobo večno,
darujem svoje Mu srce.

Ga zase prosim blagoslova,
za vernike pobožne vse,
da v srcih vseh ljubezen nova
se do Ljubezni večne vžge.

Rožica iz Knobleharjevega zavoda

(V spomin Jošku Marčiču, roj. 25. 7. 1928 v Slov. Gradcu, umrl v Stični 29. 1. 1945).

Tam zunaj Ljubljane, na lepem polju med vrtovi in vilami stoji Knobleharjev zavod, ki vzgaja dečke, ki bi nekoč stopili v božji vinograd kot neustrašeni misijonarji v Afriki, da bi nadaljevali delo, ki ga je počel naš veliki Knoblehar. Veliko se trudijo vzgojitelji za svoj naraščaj in ga odlično vzgajajo. Najlepše je pokazal to ob svoji smrti nepozabni dijak tega zavoda, šestošolec Joško Marčič, prvi, ki ga je iz tega zavoda Bog k sebi poklical, prva žrtev komunizma iz tega zavoda.

Joško Marčič je bil navdušen vojak-domobranec. V borbi blizu Žužemberka

je dobil 22. jan. tri težke rane: v prsi, trebuh in v levoico. Pripeljan je bil v stiški samostan, kjer je po šestih dneh groznega trpljenja v Bogu zaspal. Strašno je trpel in v tem trpljenju se je pokazala vsa lepota njegove čiste duše. Vseh šest dni ni smel ničesar zaužiti, štiri dni tudi kapljice vode ne. Ko je tako trpel, je govoril o kardinalu Lavigieru in o atrikan-

skih misijonarjih, ki trpijo žejo za Boga. Ko je prejel svete zakramente za umirajoče, je vprašal navzočega svojega župnika, če je največje trpljenje že prestal in kaj bo zdaj. Ko smo ga tolažili, je začel tako lepo govoriti o nebesih, da nobeno oko ni ostalo suho vseh, ki so bili ob bolniku. Ponavljal je: »Oko ni videlo, uho ni slišalo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo. In jaz sem ga vedno ljubil!« Svojemu bratu je zaklical: »O kako je Bog dober, bolj kot vsi!« G. opat mu je govoril, naj daruje svoje trpljenje za blagoslov domovini, za spreobrnjenje grešnikov in komunistov. Dečko se je miho nasmešnil in obljubil ter molil fatimsko molitev: »Bog odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenskega ognja in privedi v nebesa vse duše, posebno še tiste, ki so najbolj potrebne tvojega usmiljenja.« V nedeljo 28. jan. je poklical župnika in mu s slovesnim glasom povedal: »Obljubil sem, da bom, če ozdravim, postal duhovnik in sicer dober duhovnik — misijonar!« Podal je v potrditev te obljube svojo izsušeno desnico... Pa Bog mu je določil drugo misijonsko polje: s svojim trpljenjem in svojim zgledom je bil Joško že tu misijonar. Ves čas bolezni ni govoril o svetnih rečeh, in ko ga je prišel obiskat sošolec, mu je žarečega se obraza povedal: »Veš, že dvakrat sem prejel sv. Rešnje Telo.« Nič drugega mu ni imel povedati. Silna žalost nas je obšla, ko je naš mali mučenec zaspal. Na mrtvaškem odru je ležal v zakristiji — med zelenjem — blizu svoje ljubezni — Gospoda v najsv. Zakramentu, v samostanu, kamor ga je vedno vlekle srce. Patri in drugi duhovniki so neprenehoma molili ob mrtvaškem odru. Na pogrebu je bilo čez 20 duhovnikov, med njimi sam mil. g. opat. Pokopal je tega dobrega mladega pisatelja mons. Fr. Ks. Meško, ki ga je pokojni silno spoštoval.

Joško Marčič je bil vzor dijaka. Profesori v škof. gimnaziji so ga imeli radi, ker je bil tako bister, predstojniki so ga

ljubili kot vzornega gojenca, tovarišem je bil najboljši, vedno veseli in smehljajoči se prijatelj. Pri svojem študiju je vedno mislil na bodoči poklic in se zato rad učil tujih jezikov, zemljepisa, zgodovine, prirodoznanosti in je svoje telo vadil, da bi bilo odporno za trpljenje, ki čaka misijonarja. Nad vse je ljubil svoj materin jezik in veliko bral.

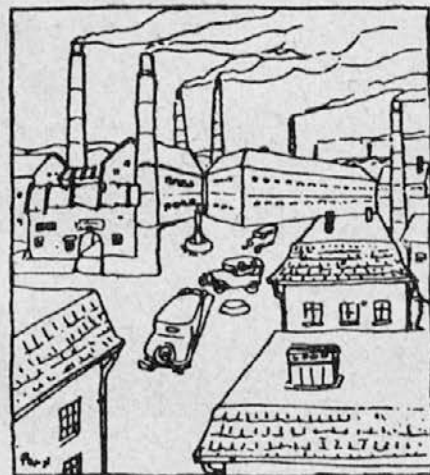
Misijon je silno ljubil. Bil je član Misijonske dijaške zveze od ustanovitve in povsod delal za misijone. Za misijonsko nedeljo v oktobru 1944. je iz Ljubljane prinesel v Stično peš težko naložen nahrbtnik misijonskih tiskovin in koledarjev.

Se eno lepo lastnost Joškovo bi omenil: njegovo hvaležnost. Za vsako stvar je bil hvaležen, vsako malenkost je sprejel silno hvaležno. Ko so mu že moči pojemale, se je še zahvaljeval:

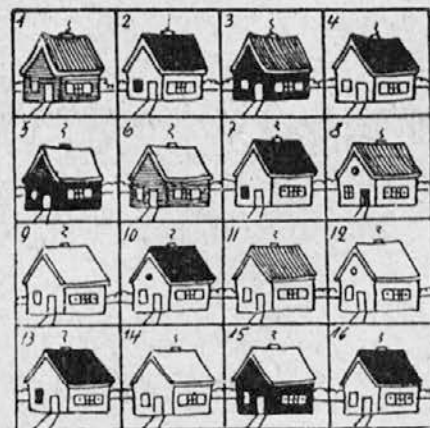
»O, kako ste dobri z menoj!« Na vsak način bi bil rad zvedel za vojaka, ki mu je dal svojo kri pri transfuziji: »Nikoli ga ne bom pozabil!«

Lepa mladost — lepa smrt. Zdelo se nam je, da smo ob smrti novega Stanislava! Njegovo življenje je bilo kot svetel sončni žarek, ki razveseljuje srca! Naj to dobro, zlato deško srce za nas pri Bogu prosi; mladina naj ima pa v tem šestnajstletnem dijaku vzor, vzgled. Misijoni imajo novega priprošnjika, Knobleharjev zavod pa pri Bogu rožico s svojega vrta.

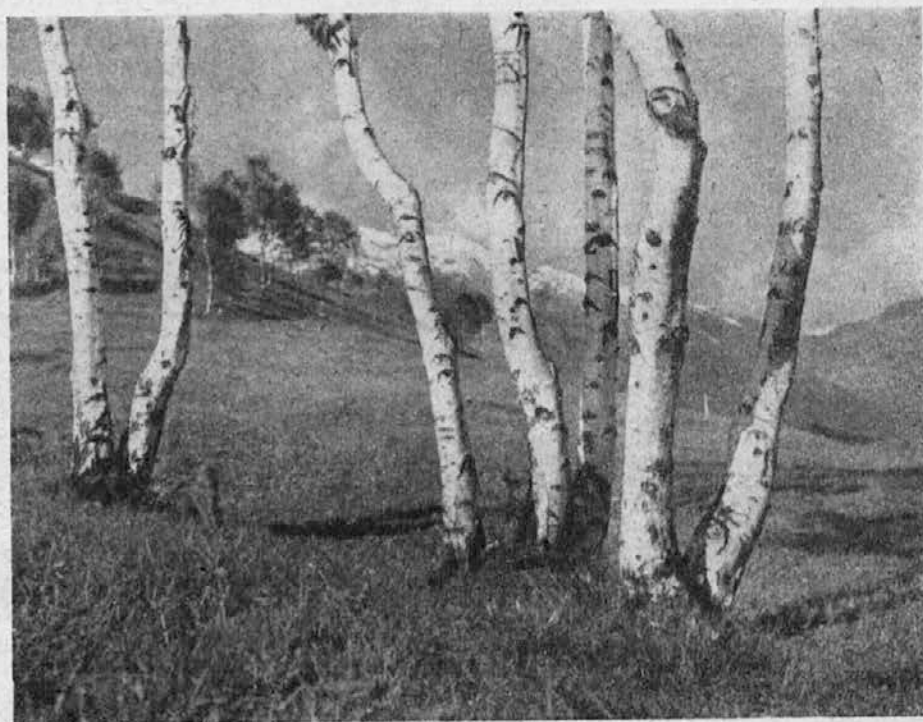
J. Soklič.

Kje je prometni stražnik?

Kateri dve hišici sta si enaki?

Izhaja vsak mesec • Uprava v Ljudski tiskarni, Ljubljana
Schriftleiter — Urednik: Zabret Franc • Herausgeber — Izdajatelj: Krošelj Jože • Druck — Tisk: Ljudska tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič)
Abonnement — Naročnina: 25.— L za tri mesece, posamezna številka: 10.— L.